

Eetu Pernu

**KONNEKTIIVINEN TOIMINTA JA DIGITAALINEN (SL)AKTIVISMI: TAPAUS R/WALLSTREETBETS**



JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO  
INFORMAATIOTEKNOLOGIAN TIEDEKUNTA

2022

## TIIVISTELMÄ

Pernu, Eetu

Konnektiivinen toiminta ja digitaalinen (sl)aktivismi: tapaus r/wallstreetbets

Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 2022, 85 s.

Tietojärjestelmätiede, pro gradu -tutkielma

Ohjaaja: Vuorinen, Jukka

Koronapandemian johdosta ihmiset viettivät paljon aikaa kotonaan ja etsivät vaihtoehtoisia tapoja kuluttaa pääomiaan. Monet arvopapereiden välityspalvelut ovat lähivuosina poistaneet komissioita arvopapereiden transaktioista ja tuoneet markkinoille pelillistyneitä sekä viihteellistyneitä sovelluksia sijoitusten tekemiseen. Wallstreetbets-yhteisöstä (WSB) emergoitui ennennäkemätöntä markkinatoimintaa, jolla oli vahvoja sidoksia edellä mainittuihin olosuhteisiin. Toiminta muodostui erityisesti siitä, että piensijoittajat ostivat synkronoidusti erityisesti Gamestop-yhtiön osakkeita, mikä nosti osakkeen hintaa ja pakotti osaketta lyhyeksi myyneet institutionaaliset sijoittajat massiivisiin tappioihin. Tutkimuksen metodisena viitekehysenä käytettiin laadullista sisällönanalyysia ja vaikutteita otettiin myös narratiivien analyysista ja kuvamuotoisen aineiston merkkien tulkinnan avuksi myös semioottisesta analyysista. Tutkimuksessa pyrittiin vastaamaan kysymykseen siitä, miten WSB-yhteisön keskustelu ja meemit aktivoivat toimintaan.

Ihmisen osallisuuden vähentyminen sijoitusmaailmassakin on ollut kuuma puheenaihe lähivuosina. Pintatasolla WSB-yhteisö projisoi monia yhteiskunnallisen epäoikeudenmukaisuuden kokemuksia hedge-rahastoihin ja iski ennakoimattomuudellaan niitä ja shorttaamisen logiikkaa vastaan, mutta toisaalta piensijoittajat ja ihmiset iskivät ennakoimattomuudellaan myös sijoitusmaailman algoritmien ylivaltaa vastaan. Digitaalisen aktivismin ja konnektiivisen toiminnan käsitteitä pyrittiin sovittamaan WSB:n toiminnan kontekstiin ja tässä onnistuttiin vähintäänkin osin. Toimintaa oli vaikeaa käsitteellistää digitaalisen aktivismin kehityksessä, vaikka yhteys siihen pystyttiinkin perustelemaan. Uskottavinta uutta teoretisointia pystyttiin tekemään poliittisen konsumerismin ja WSB:n toiminnan yhteensovittamisessa. Poliittinen konsumerismi on yksi aiemmassa kirjallisuudessa määritellyistä digitaalisen aktivismin muodoista. Toimintaa pystyttiin käsitteellistämään myös aktivistisen osallistumisen panostustasojen kautta. Konnektiivisen toiminnan käsite onnistui hyvin kuvaamaan organisoitumisen ja toiminnan yleistä luonnetta ja tasoa, kuten aiemmassakin tutkimuksessa on todettu sosiaalisesta mediasta emergoituviin sosiaalisiin liikkeisiin liittyen. WSB:n ja piensijoittajien synkronoidun toiminnan vaikutukset näkyvät markkinoilla edelleen. Ilmiönä meemiosakkeet näyttävät tulleen jäädäkseen.

Asiasanat: WSB, wallstreetbets, algoritmit, meemit, aktivismi, konnektiivisuus

## ABSTRACT

Pernu, Eetu

Connective action and digital (sl)activism: case r/wallstreetbets

Jyväskylä: University of Jyväskylä, 2022, 85 pp.

Information Systems Science, Master's Thesis

Supervisor: Vuorinen, Jukka

As a result of the corona pandemic people have spent a lot of time at home looking for alternative ways to spend their capital. Many stockbrokers have removed commissions from the most part of their services and brought gamified and more entertaining investing applications to the market. Unforeseen market activity emerged from Wallstreetbets community (WSB), a subreddit in the internet forum Reddit. This activity had strong ties to aforementioned circumstances and facilities. This action was based especially on the synchronized buying of stock of Gamestop Corporation, which made the stock's price rise strongly and forced short sellers to exit their positions with major losses. Qualitative content analysis was used as a methodical framework for this study, albeit impressions were also taken from narrative and semiotic analysis. This study tried to answer how the discussion and memes in the WSB subreddit facilitated action.

Decreasing human engagement in investing world has been hot topic during recent years. On the surface, WSB projected many of the feelings of societal injustice to certain hedge funds and attacked against them and the logic of short selling with a force that could not be predicted. On a more abstract level, retail traders and humans attacked against algorithmic dominance of the investing world. Concepts of digital activism and connective action were tried to fit in to the context of WSB action, and the study succeeded in this at least partially. The nature of action was found difficult to conceptualize in the framework of digital activism, even if the study succeeded to establish connection to digital activism as a concept. The most notable theoretical accomplishment of this study was made concerning the linkage of WSB action and political consumerism. Political consumerism is one of the forms of digital activism defined in the previous literature. Action was also conceptualized successfully in the context of activist levels of action by resource invest. The concept of connective action was successful in describing the nature of action and organizing of social media community. This confirms results of previous literature. The effect of WSB and synchronized action of retail traders remains on the market to this day. The phenomena of meme stocks may be here to stay.

Keywords: WSB, wallstreetbets, algorithms, memes, activism, connectivity

## KUVIOT

KUVIO 1 Redditin rakenne .....	15
KUVIO 2 Teorettinen koonti sosiaalisiin liikkeisiin liittyvistä käsitteistä sekä niiden yhtäläisyyksistä ja eroista.....	23
KUVIO 3 Meemi mainostaululla New Yorkissa .....	34
KUVIO 4 Meemi WSB-yhteisön luonteesta .....	37
KUVIO 5 Matrix-meemi yhteisön luonteesta .....	40
KUVIO 6 Simpsonit-meemi WSB:n toiminnasta.....	42
KUVIO 7 Reddiin postattu tviitti liittyen Robinhoodin toimintaan.....	45
KUVIO 8 Pyyntö WSB:n jäsenille toimia Robinhoodia vastaan .....	47
KUVIO 9 Gillin portfolioraportti 28.1.2021.....	49
KUVIO 10 Gillin portfolioraportti 31.1.2021.....	49
KUVIO 11 Gillin portfolioraportti 19.2.2021.....	49
KUVIO 12 Gillin portfolioraportti 27.1.2021.....	50
KUVIO 13 Gillin portfolioraportti 1.2.2021.....	50
KUVIO 14 Mainos Superbowlissa WSB:n kunniaksi .....	53
KUVIO 15 Pyyntö osoittaa suosiota moderaattoreille .....	54
KUVIO 16 Senaattoreiden toimintaa kritisoiiva tviitti Redditissä .....	56
KUVIO 17 WSB:n jäsenen hyväntekeväisyys huomioitu paikallisuutisissa.....	58
KUVIO 18 WSB:n jäsenen hyväntekeväisyys lastensairaalalle.....	60
KUVIO 19 GME:n hintakehitystä vuosien 2021 ja 2022 aikana .....	62
KUVIO 20 GME:n koko historiallinen hintakehitys .....	62

## SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

KUVIOT

1	JOHDANTO.....	6
2	ILMIÖN TAUSTOITUS JA KIRJALLISUUSKATSAUS .....	11
2.1	Wallstreetbets ja tapahtumien aikajana.....	11
2.2	Sosiaalinen media, Reddit ja verkkokeskustelu.....	14
2.3	Sijoittamisesta yleisesti .....	16
2.4	Sosiaaliset liikkeet ja digitaalinen aktivismi .....	19
2.5	Välityspalvelut ja pelillistyminen.....	24
3	AINEISTO, METODI JA ONGELMA .....	28
3.1	Aineisto .....	28
3.2	Metodi .....	29
3.3	Tutkimusongelma ja -kysymys.....	31
3.4	Tutkimusetiikka .....	31
4	ANALYYSI.....	33
4.1	Meemit.....	33
4.2	Robinhood pettää odotukset.....	45
4.3	Gillin portfolioraportit .....	48
4.4	Redditin Superbowl-mainos .....	52
4.5	Suosionosoitus moderaattoreille .....	54
4.6	Markkinoiden perustavasta epäreilystä.....	56
4.7	Verkon ulkopuolinen hyväntekeväisyys .....	58
4.8	Tulokset.....	61
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA .....	67
5.1	Yhteenvedo .....	67
5.2	Implikaatiot .....	69
5.3	Rajoitteet .....	71
6	LÄHTEET .....	73

# 1 JOHDANTO

Yhdysvalloissa oli tammikuussa 2021 normaalia enemmän sosiaalista turbulenssia: kongressitalo oli vallattu tammikuun alussa ja presidentin vaihtumisen oikeutusta kyseenalaistettiin normaalia laajemmin. Koronapandemian vuoksi ihmiset olivat selvästi normaalia enemmän kotioloissa ja pyrkivät löytämään uusia mahdollisuuksia kuluttamiseen. Monet tavalliset kansalaiset pitivät 2007 alkaneen finanssikriisin ja sen seurausten hoitoa edelleen epäreiluna, perustellen sitä esimerkiksi narratiivilla, jonka mukaan tavalliset veronmaksajat joutuivat kantaamaan suurimman vastuun rahoituslaitosten holtittomasta toiminnasta. Sosiaalista ja taloudellista epätasa-arvoisuutta vastaan on kapinoinut aiemmin esimerkiksi Occupy Wallstreet -liike (Tremayne, 2014). Monet arvopaperien välityspalvelut ovat lähivuosina poistaneet komissiot kokonaan monien arvopaperityyppien osalta ja pelillistäneet sijoittamista esimerkiksi älypuhelinsovelluksilla, mikä on tuonut sijoittamiseen kokonaan uusia ulottuvuuksia esimerkiksi viihteellisyuden muodossa. Siten ne ovat lisänneet sijoittamisen houkuttelevuutta monille sellaisillekin, jotka eivät ole aiemmin olleet kiinnostuneita siitä ja toisaalta mahdollistanut sijoittamisen enenevässä määrin esimerkiksi hedelmäpeleihin rinnastettavana uhkapelaamisena.

Sosiaalisen median alusta Reddit on yksi maailman suosituimmista verkkosivustoista ja Wallstreetbets (jatkossa WSB) on siellä toimiva miljoonien jäsenten yhteisö. WSB:n on perustamisestaan (2012) saakka edustanut paikkaa riskihakuisesta sijoittamisesta kiinnostuneille ja jo yhteisön nimen voi katsoa viittaavan sijoitusmarkkinoilla (Wall Street) suoritettavaan vedonlyöntiin (bets). Keskeistä tälle tutkimukselle on, että erityisesti kaksi hedge-rahastoa olivat myyneet Gamestop-yhtiön osaketta runsaasti lyhyeksi eli lyöneet vetoa osakkeen arvon laskusta ja siten positioillaan myös tulleet vaikuttaneeksi siihen, että osakkeen arvo tulisi todennäköisesti laskemaan. Hedge-rahastojen liiketoimintaan kuuluu tyypillisesti tuottojen maksimointi korkeariskistenkin strategioiden avulla. Monella millenniaalilla ja WSB:n jäsenellä on sympatioita kyseistä pelien jälleennyjää kohtaan, minkä vuoksi sen arvon laskemista povaavat ja siihen tähtäävät toimet nähtiin erittäin negatiivisina. Edellä mainittu ennakoikin WSB:n piensijoittajien toiminnan pelkän rahan tienämisen ulkopuolelle ulottuvia motiiveja:

digitaalisen aktivismin piirteitä sekä konnektiivisuutta. Ensimmäisellä kuvataan toiminnan luonnetta, jossa pyritään suoralla vaikuttamisella aikaansaamaan haluttu yhteiskunnallinen tai yleisesti kantaaottava vaikutus (Bennett & Segerberg, 2012; Gerbaudo, 2017; Selander & Järvenpää, 2016). Jälkimmäisellä kuvataan sitä organisoitumisen tapaa, joka on tyypillistä sosiaalisessa mediassa organisoituille sosiaalisille liikkeille erotuksena perinteisestä verkon ulkopuolella organisoitua kollektiivisesta toiminnasta. Konnektiivisuutta kuvaakin yleisesti esimerkiksi keskusorganisaation puute, löyhät siteet ja löyhästi jaettu tavoite sekä personoidut osallistumisen muodot (Bennett & Segerberg, 2012).

Tutkimus rajautuu ensisijaisesti yhteisön Redditissä toimivaan aliredditiin, vaikka yhteisöllä on toimintaa myös ainakin Discordissa. Ajallisesti tutkimusta rajataan ensisijaisesti tammikuun 2021 lopulle, jolloin Gamestopin osake nousi korkeimmilleen ja WSB nousi laajaan mediasuosioon. Taustoittavasti käsitellään kuitenkin myös aiempia tapahtumia. Myöhempiä tapahtumia käsitellään WSB:n merkityksen hahmottamiseksi ja induktiovoiman lisäämiseksi. Maantieteellisesti tutkimusta rajataan Yhdysvaltoihin, vaikka nettiyhteisön tapauksessa tällaista rajausta ei olekaan helppoa tehdä ja on selvää, että WSB:n toimintaan osallistuu merkittävä määrä piensijoittajia myös muualta ja toisaalta myös sen vaikutukset ulottuvat muualle. Yhdysvalloista keskeisen tekee se, että GME (Gamestop-yhtiön lyhenne markkinoilla) ja monet muista meemiosakkeista on listattu Yhdysvaltoihin ja siten tärkeimmät vaikutuksetkin kohdistuvat sinne. Tutkimus rajataan WSB-yhteisöön, vaikka on selvää, että toimintaan osallistui paljon muitakin toimijoita, kuin vain WSB-yhteisön jäseniä. Tutkimusasetelman pelkistämiseksi tämän tutkimuksen laajuuteen sopivaksi näkökulmaa rajataan ensisijaisesti GME:hen, vaikka on selvää, että WSB:stä lähtöisin olevalla toiminnalla oli vaikutusta myös muihin kohde-etuksiin.

Tutkimusongelmana on erityisesti, että kuinka sosiaalisen median sisältö aktivoi toimintaan, joka johtaa nopeasti merkittäviin vaikutuksiin ja tässä tapauksessa suoraan miljardien dollareiden tappioihin toiselle osapuolelle. Tällaista toimintaa ei ole aiemmin nähty piensijoittajien toteuttamana. Metodina ja teoreettisena viitekehystenä on laadullinen sisällönanalyysi, joskin vaikutteita on otettu myös narratiivien analyysistä ja semioottisesta analyysistä, joilla tarkoitetaan aineiston kertomuksiin ja merkkeihin kohdistuvia analyysitapoja. Aineistona käytettiin 16 kaikkien aikojen suosituinta postausta WSB:n Reddit-yhteisöstä. Tällaisen aineiston avulla yhteisö pystyy kertomaan itsestään omalla kielellään ja toisaalta siihen on tiivistynyt paljon asioita miljoonien ihmisten yhteisöstä. Postauksella tarkoitetaan uuden keskustelun aloittavaa viestiä. Postauksiin liittyen voidaan keskustella ja niihin liittää kommentteja. Tähän tutkimukseen liittyen on kuitenkin analysoitu vain postauksia, ei niihin liittyviä kommentteja.

Tutkimus koskee sosiaalisten yhteisöjen tutkimusta, millä on oma asemansa tietojärjestelmätieteen kentällä. Sidorova, Evangelopoulos, Valacich ja Ramakrishnan (2008) esittävät viittä kohdetta, jotka ovat tietojärjestelmätieteellisen tutkimuksen ytimessä: kuinka IT-järjestelmiä kehitetään sekä kuinka ne vuorovaikuttavat yksilöiden, ryhmien, organisaatioiden tai markkinoiden kanssa.

Tämä tutkimus kohdistuu erityisesti IT:n vuorovaikutukseen yksilöiden ja ryhmien kanssa, joskin voidaan ajatella, että aihe sivuaa myös IT:n vaikutusta markkinoihin. Siten tämän tutkimus sijoittuu erityisesti tietojärjestelmätieteen sosiaaliseen haaraan (social informatics, SI). Informaatioteknologian sosiaalisia aspektien tutkimusta on määritellyt ja perustellut esimerkiksi Rob Kling (2007). ICT:n kehitys on muuttanut sosiaalisten liikkeiden toimintaa merkittävästi (esim. George & Leidner, 2019). Gurstein (2007) erottelee SI:n tietojärjestelmätieteellisestä yhteisöjen tutkimuksesta (community informatics, CI), jonka alueelle tämä tutkimus tarkemmin sijoittuu. CI on kiinnostunut esimerkiksi ICT:n mahdollistamista itseorganisoitumisen muodoista ja yhteisöllisyyden muodoista, minkä lisäksi sillä selvä sidos sosiaaliseen aktivismiin, mikä on tämän tutkimuksen kannalta mielenkiintoista (Gurstein, 2007).

Netissä toimivat sosiaaliset liikkeet ja tämän käsitteen alakategoriat ovat nousevia tutkimuskohteita IT-alan tutkimuksessa sekä myös tietojärjestelmätieteessä (esim. Young, Summers & Coursaris 2019). Esimerkkejä digitaalisesti orientoituneesta sosiaalisesta liikehdinnästä ja digitaalisesta aktivismista ovat esimerkiksi arabikevät ja WikiLeaks. Koska WSB-yhteisöstä emergoituva ilmiö on uusi, voidaan pitää tarpeellisena selvittää, että millaisin tavoin se asettuu myös sosiaalisten liikkeiden ja digitaalisen aktivismin kenttään. Sosiaaliin liikkeisiin liittyvä tutkimus tarkastelee useimmiten liikkeitä, jotka toimivat ainakin osaksi tai merkittävältä osiltaan verkon ulkopuolella, vaikka tutkimus olisikin kiinnostunut näiden liikkeiden verkossa tapahtuvasta toiminnasta. Suora ja vaikutuksiltaan kiistattoman merkittävä toiminta on usein varattu esimerkiksi erilaisille erityisesti verkon ulkopuolella toimiville järjestöille (esim. Greenpeace) tai sitten IT-taidoiltaan korkealla tasolla oleville hakkereille (esim. Anonymous). WSB:n toiminta osoittaa potentiaalin, että tavallinenkin kansalainen voi matallalla osaamistasolla ja tässä tapauksessa kohtalaisilla taloudellisilla panostuksilla osallistua suuria vaikutuksia aikaansaavaan toimintaan.

Tietojärjestelmätieteen kannalta voidaan pitää mielenkiintoisena myös sitä, että WSB:n toimintaa organisoidaan vähintään kaikilta merkittävältä osiltaan digitaalisesti: yhteisö syntyi sosiaalisen median alustalle ja sen toimintaa organisoidaan erinäisillä alustoilla, erityisesti Discordissa ja Redditissä. Yhteisö lakkaisi käytännössä olemasta ilman ICT:tä ja myös siten se sijoittuu erittäin vahvasti digitaalisten tutkimuskohteiden kenttään. Vaikka WSB:n organisoima markkina-toiminta (osakkeiden synkronoitu ostaminen piensijoittajien toimesta) on teoriassa ollut täysin mahdollista ennen sosiaalista mediaa ja digitaalista osakekaupankäyntiä, siitä tuli merkittävässä mittakaavassa de facto mahdollista vasta edellä mainittujen seurauksena. Toiminnan osakomponentit, kuten osakkeen hintaan vaikuttaminen suurella kaupankäyntimäärällä tai joukkotoiminnan organisoiminen sosiaalisen median alustalla, eivät sinänsä ole uusia ilmiöitä, vaan uutta on näiden komponenttien esiintyminen yhdessä (ks. esim. Hasso, Müller, Pelster & Warkulat, 2021). Toiminta nousi suuren mediahuomion kohteeksi ja sillä oli suoraan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia erityisesti muutamaans institutionaaliseen sijoittajaan. Vaikka näkyvintä ja merkitykseltään suurinta toimintaa oli se, että merkittävä määrä yksityisiä sijoittajia kävi tietyillä osakkeilla



kauppaa tiettyyn suuntaan, on kiistatonta, että tämä toiminta emergoitui WSB-yhteisön toiminnasta Reddit-alustalla. Edellä mainittuja voidaan pitää tekijöinä, jotka antavat yleisen oikeutuksen WSB-yhteisön tutkimiseen.

Aihetta voi pitää erittäin ajankohtaisena johtuen siitä, että WSB:stä lähtöisin olevaa vaikutuksiltaan voimakasta synkronoitua yksilöiden markkinatoimintaa esiintyi ensimmäistä kertaa 2021 alussa ja toisaalta toiminta on jatkunut koko vuoden 2021 pienemmässä mittakaavassa. Osa toiminnan nähdyssä mittaluokassa mahdollistaneista tekijöistä oli sellaisia, joiden toistumista ei ole syytä odottaa – esimerkiksi institutionaalisten sijoittajien yllättäminen ja niiden totaalinen varautumattomuus piensijoittajien synkronoituun toimintaan, mutta toisaalta monet toiminnan mahdollistaneista tekijöistä ovat edelleen läsnä ja mahdollistavat samankaltaisen toiminnan jatkossakin, ainakin pienemmässä mittakaavassa.

Meemejä voi pitää merkitykseltään nousevana ja jo nyt niin tärkeänä osana digitaalista keskustelukulttuuria, että niiden huomioimista ja määrittelyä myös tässä tutkimuksessa voi pitää perusteltuna. Myös WSB-yhteisön tarkkailun perusteella voidaan todeta, että erilaiset meemit, erityisesti videomuotoiset, ovat suosittua sisältöä yhteisössä ja ovat usein karman perusteella päivän tykättyimpien sisältöjen joukossa. Karmalla viitataan sisällön saamaan kielteisten ja myönteisten äänten määrän väliseen suhteeseen. Digitaaliset meemit voivat esiintyä käytännössä missä tahansa digitaalisessa formaatissa, mutta usein ne esiintyvät esimerkiksi kuvamuodossa. Digitaalisen meemitutkimuksen yksi siteeratuimmista ja tunnetuimmista tutkijoista, Limor Shifman (2014) on määritellyt meemejä seuraavalla tavalla: niillä on jaettuja yhteisiä sisältöjä, muotoja tai näkökulmia, minkä lisäksi niiden luominen on edellyttänyt tietoisuutta muista ja aiemmista meemeistä. Lisäksi niitä levitetään, kierrätetään, varioidaan sekä imitoidaan internetissä useiden käyttäjien toimesta. Niille on tyypillistä myös humoristisuus, vaikka esimerkiksi suomalainen Eliisa Vainikka (2016) huomauttaa, etteivät kaikki meemit ole tunnerekisteriltään hauskoja. Esimerkkinä tällaisesta Pepe-sammakon variaatio Sad Frog, jonka tarkoituksena on ilmaista erityisesti surullisia tunteita. Meemien tyypillinen humoristisuus, viihdyttävyyys ja emotionaalisuus ovatkin keskeisiä tarkastellessa, kuinka sisältö aktivoi ihmisiä.

Ihmisiä pidetään usein tietojärjestelmien heikoimpana osana ja tästä on käyty erityisesti tietoturvaan liittyen runsaasti keskustelua (esim. Hadnagy, 2014; Schneier, 2015). Vahvakin suojaus saattaa olla helposti ohitettavissa sosiaalisen manipuloinnin kautta, joskin on hyvä huomata, ettei väite ihmisestä tietoturvan heikoimpana lenkkinä ole välttämättä täysin yleistettävissä (esim. Pfleeger, Sasse, & Furnham 2014). Ennakoimattomuus on yleisesti ollut ICT:lle merkittävä haaste – ihmisen ja sosiaalisen toiminnan ollessa osa tätä ennakoimattomuutta. Tutkimuksen laajempi tietojärjestelmätieteellinen tausta on siten ihmisten ja sosiaalisen toiminnan ongelmat ICT:lle. Pörssikaupankäynnin automatisoitumisen ja algoritmien merkityksen asteen jatkuva kasvaminen (esim. Demetis & Allen, 2018) tarkoittavat, että ihmisten arvaamattomuus saattaa aiheuttaa algoritmeille ja koneille ongelmia myös sijoitusmaailmassa. Samalla, kun WSB yllätti

institutionaaliset sijoittajat, se yllätti myös algoritmit. Algoritmien merkityksen kasvaminen ja myös sen sosiaaliset seuraukset ovat kuuma puheenaihe (Beer, 2017).

Kiinnostus tämän tutkimuksen tekemiseen heräsi pro gradu -seminaarin aloituksen osuessa juuri hetkeen, jolloin piensijoittajien hurmos markkinoilla oli kuumimmillaan tammikuun lopulla 2021. Tutkijan aiemmin tekemä tutkimus ja kiinnostus nettikulttuuriin ja sen ilmiöihin toimi myös merkittävänä ohjurina. Etukäteen kiinnostavana pidettiin myös kehittyvien teknologioiden ja palveluiden roolia uudenlaisen vaikuttavan toiminnan mahdollistamisessa.

## 2 ILMIÖN TAUSTOITUS JA KIRJALLISUUSKATSAUS

### 2.1 Wallstreetbets ja tapahtumien aikajana

WSB-yhteisön tutkimus on keskittynyt pääasiallisesti tähän vuoteen johtuen siitä, että yhteisön toiminta on ollut suuren mediahuomion kohteena ja toisaalta yhteisön vaikutukset maailmaan ovat olleet aiempaa suuremmat. Yhteisö ei kuitenkaan ole internetin mittakaavassa mitenkään uusi ja vuoden 2021 poikkeukselliset pörssitapahtumat ovat saaneet alkunsa jo aiemmin ja siten voidaan pitää perusteltuna tutkia yhteisön taustoja myös pidemmältä ajalta. Kochkodin (2019) huomauttaa, on yhteisö saavuttanut nimeä ja tunnettuutta jo aiemmin. Esimerkiksi liittyen tapaukseen, jossa Robinhoodin haavoittuvuus mahdollisti valtavan vivun käyttämisen sijoittamisessa (Kochkodin, 2019).

Kuitenkaan varsinaista tutkimusta ei ole tehty merkittävää määrää ennen vuotta 2021. Boylston, Palacios, Tassev & Bruckman (2021) keräsivät dataa esimerkiksi haastatteleamalla yhteisön jäseniä sekä seuraamalla alustaa jo selvästi ennen WSB-yhteisön suuren julkisuuteen nostaneita tapahtumia. Boylstonin ym. (2021) mukaan WSB:n perusti Jaime Rogozinski vuonna 2012, tarkoituksena jakaa korkean riskin investointi- ja kaupankäynti-ideoita. Haastattelussa Rogozinski on sanonut, ettei tiedä toista paikkaa internetissä, jossa jaettaisiin näkemyksiä ja tietoja osakemarkkinoista yhtä avoimesti kuin WSB:ssä. Rogozinskin mukaan WSB:lle on tyypillistä humoristisuus ja hauskanpito, kun taas muilla foorumeilla keskitytään egojen kasvattamiseen. Käyttäjien haastatteluista nousee esille, että yhteisö tarjoaa kokemuksen aidosta yhteisöllisyydestä sekä jaettuja tavoitteita. Yhteisön tavoitteena voidaan pitää rahan ansaitsemista ja hauskanpitoa tämän lomassa. Yhteisön visuaalisen ulkoasua voidaan pitää yhteisön kevytmielisyyttä ja osakemarkkinoihin kohdistuvaa halveksuntaa signaloivana. (Boylston ym., 2021.)

Monista muista sijoittamista käsittelevistä aliredditeistä poiketen WSB:llä on oma logonsa, mikä osoittaa yhteisön yksilöllistä brändiä sekä toimii sen maskottina. Logoa on kuitenkin vaihdeltu yhteisön historian aikana. WSB:n on tarkoitus asemoitua sellaiseksi yhteisöksi, jossa jäsenet ymmärtävät suhteellisen paljon sijoittamisesta, sillä tietämättömät lähetetään kommentteilla usein muihin aliredditeihin. Merkittävä määrä käytössä olevia erilaisia tageja helpottaa sen ymmärtämistä, että millaisen sisällön kanssa käyttäjä on tekemisissä lukiessaan sisältöä. Tageille on tarkat kriteerit ja niiden oikeaoppista käyttöä valvotaan. Tagit ovat tärkeä osatekijä mahdollistamassa parempaa luottamusta sisältöön, mikä taasen lisää todennäköisyyttä, että käyttäjät toimivat sisällössä ehdotetuilla tavoilla. Yhteisöä voitiin pitää jäsenmäärältään merkittävänä jo ennen vuotta 2021, sillä siihen kuului vuoden 2019 alussa 450 000 jäsentä. Vuoden 2019 loppupuolella useat välittäjät lopettivat komissioiden keräämisen osakekaupankäynnissä johtuen kiristyneestä kilpailusta, mitä voidaan pitää tärkeänä tekijänä myös WSB:n kaltaisen viihteellistä sijoittamiskulttuuria levittävän yhteisön myöhemmässä kasvussa. (Boylston ym., 2021.)

Yhdysvaltalainen rahoituskouluttaja ja -analyttikko Keith Gill alkoi vuoden 2019 puolivälin tienoilla julkaisemaan sosiaalisen median tileillään omia analyyssejään siitä, miksi Gamestopin osake on aliarvostettu. Hän julkaisi WSB-yhteisössä kuvan, joka kertoi hänen hankkineen 50 000 dollarilla osto-optioita Gamestopin osakkeeseen, mikä tarkoittaa, että hänellä oli vahva luotto osakkeen arvonnousuun tulevaisuudessa tai ainakin siihen, että sen pitäisi fundamenttien perusteella nousta. Gill puhui Gamestopiin liittyvän short squeezeen mahdollisuudesta jo vuoden 2020 alkupuolella. Synkronoidun toiminnan kannalta keskeistä oli myös WSB-yhteisön oman Discord-kanavan syntyminen. Tammi-kuussa 2021 Gillin position erittäin riskisissä etuuksissa oli jo miljoona dollaria. (Anderson, Kidd & Mocsary 2021.)

Koronapandemiaa voi pitää merkittävänä taustatekijänä WSB:n jäsenmäärän kasvun ja sieltä lähtöisin olevassa markkinailmiössä. Pandemia esimerkiksi eristi ihmisiä koteihinsa ja ohjasi ihmisiä etsimään uusia tapoja hyödyntää pääomiaan. Ennätyksellisen alhaiset korkotasot ja yleisesti rajoitetut mahdollisuudet kuluttaa monia hyödykkeitä tarkoittivat pääoman ylijäämää monille piensijoittajille. Ylimääräinen pääoma yhdistettynä koronan ja aiempien traumojen tuottamaan ärtymykseen finanssijärjestelmää kohtaan olivat mahdollistamassa tammi-kuun tapahtumia.

WSB:n markkinatoiminnalla voidaan katsoa olevan yhteyksiä myös aiempiin sosiaalisiin liikkeisiin, esimerkiksi Occupy Wall Street -liikkeeseen, joka ponnisti finanssikriisin jälkimainingeista. Liike kapinoi erityisesti taloudellista epätasa-arvoa ja kaupallisten intressien otetta poliittisessa järjestelmässä vastaan. Verkossa tapahtuvalla toiminnalla oli merkittävä rooli myös Occupyn toiminnassa, mutta erittäin merkittävä rooli oli myös perinteisellä fyysisellä, verkon ulkopuolisella kollektiivisella toiminnalla. Merkittäviä määriä ihmisiä myös pidettiin. (Kavada, 2020.) Siten WSB:n markkinatoiminnan voi osin nähdä jatku-mona rahoituslaitoksia kohtaan koetulle ärtymykselle. WSB pyrkii kuitenkin asemoimaan itsensä epäpoliittiseksi esimerkiksi säännöissään toteamalla, ettei se

hyväksy puhtaan poliittista sisältöä. Poliittisen sisällön ensisijaisena tarkoituksena tulee olla rahan tienäminen. (Reddit, 2022.)

Tammikuussa 2021 Gamestopin osaketta oli jo valmiiksi myyty erittäin paljon lyhyeksi johtuen Gamestopin liiketoiminnan perustumisesta malliin, jolle pelaamisen digitalisoitumisesta on merkittävää haittaa. Osakekanta oli erittäin vahvasti ylishortattu, ainakin 140 % tammikuun 22. päivänä. Toisin sanoen, osakkeita oli shorttipositioiden enemmän kuin niitä on tosiasiallisesti olemassa. Keskeistä tapahtumien julkisen narratiivin kannalta on se, että varsinaisen short squeezeen alkaessa kaksi merkittävää hedge-rahastoa, Melvin Capital ja Citron Research olivat vahvoissa shorttipositioiden ja pyrkivät näin saamaan osakkeen hintaa putoamaan. Citronilta oli myös julkaistu kommentti hieman ennen tilanteen alkua, että he uskovat Gamestopin osakkeen putoavan. Seuraavaksi osakkeen hinta nousi 700 % tammikuun 27. päivään mennessä. Poikkeuksellisen volatiliteetin eli arvon heilunnan vuoksi kaupankäyntiä osakkeella jäädettiin useita kertoja esimerkiksi Robinhood-välityspalvelun toimesta. Muita osakkeita, joihin samanlaista toimintaa pyrittiin kohdentamaan, olivat ainakin Blackberry, Koss, Nokia ja Eastman Kodak. Toiminta sai myös jonkin verran sympatiaa ja näkyvyyttä eliitin kautta, esimerkkinä Elon Muskin twiittäminen aiheesta. (Chohan, 2021a.) Tapaus aiheutti myös vaatimuksia markkinoiden lisäsääntelystä sellaisilta tahoilta, jotka eivät yleensä sellaista toivo, esimerkiksi Wall Streetillä työskenteleviltä (esim. Graffeo, 2021).

Esimerkiksi osakkeiden määrällä mitattuna tammikuun 27. oli aktiivisempi kaupankäyntipäivä kuin aktiivisin päivä lokakuussa 2008, jolloin finanssikriisi näkyi vahvimmin kaupankäynnissä. Dollareissa mitattuna 27. tammikuuta oli kolmanneksi aktiivisin kaupankäyntipäivä 20 vuoden aikajänteellä. Melvin Capital menetti YTD-arvostaan 30 %. Se sai 2.75 miljardia hätärahoitusta ennen positionsa sulkemista. Citron sulki positionsa sadan prosentin tappiolla. Monet kokivat, että hedge-rahastot saivat kerrankin maistaa omaa lääketään, sillä niiden saatetaan usein kokea syyllistyvän markkinamanipulaation kaltaiseen toimintaan sekä muihin lain suhteen harmaalla alueella oleviin toimiin. (Chohan, 2021a.)

Diangsonin ja Jungin (2021) mukaan tapahtumat markkinoilla saivat valtavirtamedian huomion tammikuun 23. päivästä alkaen ja seuraavan viikon aikana WSB:n jäsenmäärä tuplaantui. He (Diangson & Jung, 2021) epäilevät, että suuri osa näistä uusista jäsenistä oli botteja. Tapahtumasarja on johtanut tähän mennessä aina Yhdysvaltain kongressin kuulemisiin saakka, joten tapaus on pidettävä merkittävänä. Tapaus on saavuttanut jokseenkin laajaa julkisuutta, millä saattaa olla merkittäviä pidemmänkin aikavälin seurauksia. Näitä seurauksia voivat olla esimerkiksi suurempien ihmismassojen kiinnostuminen sijoittamisesta ja mahdollisista suurista voitoista. Negatiivisena seurauksena mahdollisesti myös suuria tappioita johtuen esimerkiksi puutteellisesta ymmärryksestä aiheeseen liittyen, millä saattaa olla merkittäviä vaikutuksia. Esimerkiksi kesällä 2020 kokematon nuori yhdysvaltalaisijoittaja teki itsemurhan, kun hän luuli olevansa satoja tuhansia euroja tappiolla.

## 2.2 Sosiaalinen media, Reddit ja verkkokeskustelu

Wigandin (1988) mukaan verkon ulkopuolisia sosiaalisia verkostoja on tutkittu 1940-luvulta alkaen. Tällaisiin yhteisöihin kuului suhteellisen vähän jäseniä, mutta näillä jäsenillä oli runsaasti yhdistäviä tekijöitä (Wigand, 1988). Verkon sosiaaliset verkostot ovat verkostoina huomattavasti heterogeenisempiä ja monimutkaisempia kuin sen ulkopuoliset (Krasnova, Spiekermann, Koroleva & Hildebrand, 2010).

Suomisen, Saarikosken ja Vaahensalon (2019, s. 16) mukaan tietokoneita on käytetty digitaaliseen keskusteluun jo pitkään ja esimerkiksi sähköpostin kaltaisia palveluita on kehitetty viimeistään 1960–1970-luvuilta lähtien. Jo 1970-luvun lopulla, mutta erityisesti 1980–1990-luvuilla tietokoneiden harrastajilla oli tapana käyttää niin sanottuja purkkeja (bulletin board system, BBS) esimerkiksi ladatakseen tiedostoja sekä keskustelemiseen. Näitä käytettiin puhelinverkkojen avulla. Internetin kehitys alkoi massiivisesti laajentamaan keskustelun mahdollisuuksia ja määrää. Usenet-uutisryhmät olivat tärkeä osa keskustelukulttuuria 1990-luvulla, mutta nämä menettivät asemaansa viimeistään 2000-luvulla uusien foorumityyppien yleistyessä (Suominen ym., 2019). Suominen ym. (2019, s. 13) toteavat, että verkkokeskustelut on tyypillisesti (viimeistään 1990-luvulta alkaen) jaettu synkronisiin ja asynkronisiin ympäristöihin.

Synkronisella keskustelulla viitataan reaaliaikaiseen keskusteluun, jossa viestejä vaihdetaan minimaalisella viiveellä. Asynkronisilla viitataan ympäristöihin, joissa viestejä vaihdetaan hitaammin, kuten keskustelupalstoihin tai sähköpostiin. Tällainen jaottelu on osin vanhentunut, sillä esimerkiksi älylaitteiden vuoksi palvelut ovat jatkuvasti saatavilla ja laitteet kertovat uusista viesteistä erinäisin ilmoituskeinoin. Suomisen ym. (2019) mukaan ympäristöjä voidaan jaotella myös sen mukaan, että ovatko ne julkisia vai yksityisiä. Tätäkin voidaan pitää nykyään haastavana, sillä monilla alustoilla on mahdollisuus sekä yksityiseen että julkiseen viestintään. Useilla alustoilla julkisuuden määritelmä on myös käyttäjän täysin kustomoitavissa. Suomisen ym. (2019) mukaan keskusteluita voidaan eritellä myös niiden säilyvyyden sekä arkistoinnin perusteella. Tässä suhteessa Reddit eroaa esimerkiksi merkittävästä kilpailijasta 4chanista siten, että keskusteluiden säilyvyys on merkittävästi parempi. Voidaan olettaa, että viestien arkistointi ja säilyvyys vaikuttavat todennäköisesti osaltaan siihen, että Reddit-yhteisöihin on helpompi päästä sisään verrattuna esimerkiksi 4chaniin, joka perustuu vahvasti implisiittisille normeille sekä niiden että muun keskusteluhistorian säilyttämiselle kollektiivisessa muistissa. Usenet-keskusteluryhmiä tutkineet Burnett ja Bonnici (2003) jakoivat ryhmien normit eksplisiittisiin ja implisiittisiin normeihin. Eksplisiittisillä normeilla viitataan esimerkiksi kirjoitetuihin sääntöihin, kun taas implisiittisillä sellaisiin normeihin, jotka perustuvat ryhmien keskusteluhistoriaan, eikä niitä voi siten oppia muuten, kuin joltakin muulta käyttäjältä tai seuraamalla keskusteluita riittävän pitkään.

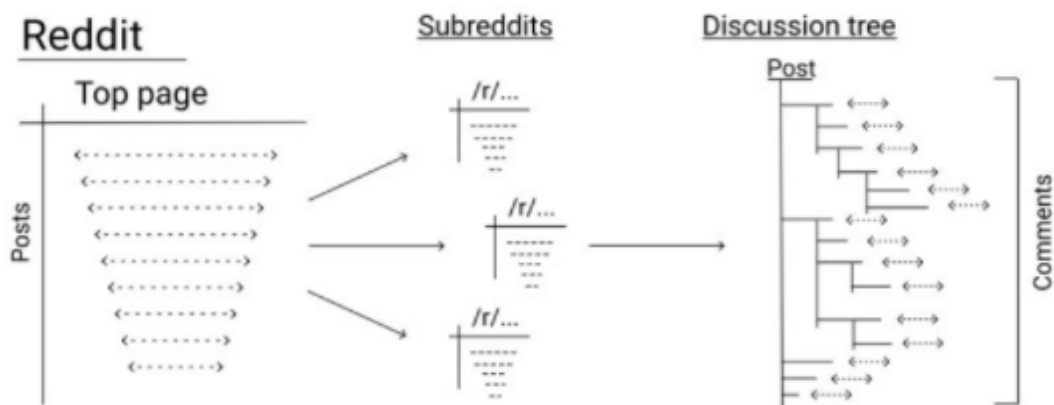
Sosiaalisen median alustat rakentuvat merkittävässä määrin sille pohjalle, että käyttäjien luoma sisältö yhdistää yksilöitä ja yhteisöjä (Kaplan & Haenlein,

2010; Obar & Wildman, 2015). Kanen, Alavin, Labiancan ja Borgattin (2014) mukaan sosiaalisella medially on muutamia keskeisiä tunnuspiirteitä, joita ovat ainakin kuluttajien mahdollisuus luoda yksilöllinen profiili, etsiä digitaalista sisältöä, luoda listaus muista käyttäjistä, joiden kanssa heillä on joku yhteys sekä katsella ja seurata omia kontaktejaan sekä näiden kontakteja muihin.

Alustoja on erilaisiin tarkoituksiin, esimerkiksi tekstimuotoiseen viestittelyyn, kuvien jakamiseen, podcasteihin, videoiden striimaamiseen, bloggaamiseen ja yhteisölliseen keskusteluun (Hanna, Rohm, & Crittenden, 2011). Monimuotoisuudesta johtuen sosiaalinen media tarjoaa useita erilaisia tapoja uusien suhteiden ja yhteisöjen muodostamiseen (Kietzmann, Hermkens, McCarthy & Silvestre, 2011). Useat tutkimukset korostavat, kuinka sosiaalinen media tarjoaa tapoja kollektiiviselle toiminnalle (esim. Linders, 2012; Tufekci & Wilson, 2012).

Medvedev, Lambiotte ja Delvenne (2017) ovat tehneet koonnin siihenastisesta Reddit-tutkimuksesta. Heidän (Medvedev ym., 2017) mukaan tietokoneisiin liittyvässä sosiaalitieteellisessä tutkimuksessa keskityttiin alun perin tutki- maan yksilöiden välistä vuorovaikutusta esimerkiksi sähköpostin avulla, kun taas esimerkiksi Twitterin kaltaiset kommunikaatiokanavat ovat avanneet mah- dollisuuden kollektiivisten keskusteluiden tarkasteluun. (Medvedev ym., 2017). Alexa-rankingissa Reddit on kahdenkymmenen parhaan joukossa, mikä tekee siitä erittäin keskeisen sivuston ja siten myös merkityksellisen tutkimuskohteen.

Kuvio 1 esittää, kuinka rekisteröitynyt käyttäjä saa etusivun syötteeseensä postauksia niistä aliredditeista, joita seuraa, kun taas anonyymit käyttäjät saavat syötteeseensä postauksia satunnaisesti kaikista aliredditeista. Etusivulta voidaan siirtyä johonkin tiettyyn aliredditiin. Aliredditistä voidaan siirtyä tiettyyn yksit- täiseen keskusteluun, keskustelupuuhun. Kuviossa 1 on myös havainnollistettu postausta ja kommentteja käsitteinä.



KUVIO 1 Redditin rakenne Medvedevin (2017) mukaan.

Redditissä ei ole samaan tapaan a priorista sosiaalista verkkoa kuin esimerkiksi Twitterissä ja Facebookissa. Aliredditit ovat käyttäjien itsensä luomia yhteisöjä, joissa keskustelu perustuu tietylle aiheelle. Myös aliredditeilla on omat etusi- vunsa, jossa sitten näkyy yksittäisiä keskusteluita. Yksittäisten keskusteluiden

asemaan tai näkyvyyteen vaikuttavat sekä aika että postauksen saama pistemäärä. Pistemäärällä viitataan karmajärjestelmään, jolla rekisteröityneet käyttäjät voivat antaa ylä- tai alääniä näkemälleen sisällölle. Korkeamman karmamäärän postaukset näkyvät todennäköisemmin korkealla. Sivujen näyttökertoja on pitkään pidetty keskeisenä tapana mitata sisällön menestystä, mutta nykyään yhä useammat alustat ovat siirtyneet arvioimaan sisällön suosittuutta sen saamien positiivisten äänten kautta. Sisällön arvostelujärjestelmää käytetään sosiaalisen median alustoilla erilaisiin tarkoituksiin: esimerkiksi edellä mainittuun suosituksi havaitun sisällön toimittamiseen laajemmalle yleisölle sekä epämiellyttävän sisällön moderoinnin tukena. Korkeimmin arvosteltu sisältö on usein lähetetty keskusteluiden aikaisessa vaiheessa. (Medvedev ym., 2017.) Suomisen ym. (2019) mukaan karmajärjestelmän ensimmäinen pioneeri oli Slashdot, joka perustettiin 1997, joten kyse ei ole Redditin lanseeramista toiminnosta tai uudesta ilmiöstä.

Redditä voi pitää monella tapaa itseorganisoituna. Monia aliredditejä voi pitää itsensä määrittelevinä entiteetteinä, joissa on omat sääntönsä, slanginsa, ja sisäpiirinorminsa ja -huumorinsa. Redditillä on keskeinen asema tieteellisen tutkimuksen kohteena johtuen alustan avoimuudesta, sisällöllisestä rikkaudesta ja datan laadukkuudesta. Redditin muutaman ensimmäisen vuoden ajalta tallennettu sisältödata vaikuttaa olevan jokseenkin korruptoitunutta, toisin sanoen merkittäväkin määrä sisällöstä on kadoksissa, mutta tämän jälkeen luotettavuus on parantunut. (Medvedev ym., 2017.) Tämä tutkimus kohdistuu hyvin tuoreisiin keskusteluihin, joten tällaisia ongelmia datan korruptoituneisuuteen ei pitäisi ilmetä. Medvedev ym. (2017) mainitsevat tärkeän huomion, että sisältö säilyy Redditissä, vaikka sen lähettäjä poistaisikin tilinsä.

Glenski, Pennycuff ja Weninger (2017) tutkivat 309 Reddit-käyttäjän Reddit-käyttäytymistä vuoden ajan. Data sisälsi kaikki klikkaukset, sivulataukset ja annetut äänet. Selvisi, että suurin osa käyttäjistä vain selailee sisältöä ilman, että olisi sen kanssa muuten vuorovaikutuksessa. Heidän mukaan 16 prosenttia käyttäjistä tuottaa yli 50 prosenttia interaktioista. Keskusteluiden otsikoiden selkeys ja lyhyys ennakoivat interaktion todennäköisyyttä. (Glenski ym., 2017.) Myös muussa sosiaaliseen mediaan liittyvässä tutkimuksessa on tunnistettu, että lähes kaikkialta on löydettävissä avainkäyttäjiä, joilla on usein valtava vaikutus verrattuna keskimääräiseen käyttäjään (esim. Canali & Lancellotti, 2012).

## 2.3 Sijoittamisesta yleisesti

Lyhyeksi myydessä osakkeet lainataan niiden varsinaiselta omistajalta tietyllä korolla ja antamalla vakuuksia siltä varalta, että sijoitus jää tappiolliseksi. Tämän jälkeen lyhyeksi myyjä (tai shorttaaja) myy osakkeet ja jää odottamaan, että osakkeen kurssi laskee. Kurssien mahdollisesti laskettu shorttaaja ostaa osakkeet takaisin halvemmalla, jonka jälkeen ne palautetaan niiden varsinaiselle omistajalle. Tästä muodostuu shorttaajan tuotto. Vaikka synkronoiduilla toimilla Gamestopin osaketta nostettiin keinotekoisesti korkeaksi, on huomattava, että alun perin



osakkeen hinta on käytännössä ollut keinotekoisien alhaalla johtuen liiallisesta shorttaamisesta (Anderson ym., 2021).

Osakkeiden erittäin laajamittainen ostaminen tarkoittaa shorttipositioiden kannalta katastrofia, johtuen osakkeiden arvostuksen noususta kysynnän kasvun mukana. Short squeezeella viitataan tilanteeseen, jossa shorttaajat jäävät jumiin positiionsa tappioiden kuitenkin kasvaessa. Short squeeze voi johtaa käytännössä rajattomiin tappioihin shorttaajalle, koska tämä ei pysty irtautumaan positiostaan samaan aikaan, kun osakkeen arvostus nousee. Umarin, Gubarevan, Yousafin ja Alin (2021) analyysi vahvistaa short squeeze -ilmiön esiintymisen tammikuun tapahtumien aikana. Short squeeze ei ole mitenkään aivan epätavallinen tapahtuma markkinoilla. Allen, Haas, Nowak ja Tengulov (2021) kuvailevat esimerkiksi vuonna 2008 tapahtunutta tilannetta, jossa Volkswagenin osakekurssi nousi massiivisesti johtuen Porschen yrityksistä vallata yritys. Umarin ym. (2021) mukaan myös optioiden volyymeiden avulla oli mahdollista ennakoita Gamestopin osakkeen hintakehitystä. Osto-optioiden määrä oli merkittävästi suurempi kuin myyntioptioiden määrä, mikä ennakoi hinnannousua.

Umarin ym. (2021) mukaan sosiaalisen median kasvava rooli investointipäätöksissä on johtanut median vaikutuksia sijoituspäätöksissä tutkivan kirjallisuushaaran syntyyn. Sosiaalisen median sentimentin vaikutusta kursseihin ja sen tutkimusta ei voida pitää aivan tuoreena ilmiönä (esim. Bollen, Mao & Zeng, 2011). Jo ennen sosiaalista mediaa esimerkiksi De Long, Shleifer, Summers ja Waldmann (1990) ymmärsivät, että sijoittajien tunnetiloilla on vaikutusta pörssi-osakkeiden hintoihin ja ne myös irrottavat hintoja niistä fundamenteista, joille hintojen tulisi perustua ja tuottavat täten tehottomuutta markkinoille. Anderson ym. (2021) käyttävät termiä ekspressiivinen treidaaminen ilmiöstä, jossa treidamalla ilmaistaan tunteita ja otetaan kantaa. Boehmerin ja Kelleyn (2009) mukaan institutionaalisia sijoittajia voidaan pitää rationaalisempina sijoittajina, koska ne ovat yleensä paremmin informoituja ja pystyvät tämän perusteella tekemään parempia päätöksiä. Umar ym. (2021) haluavat korostaa sitä tosiasiaa, etteivät läheskään kaikki WSB-sijoittajat olleet amatöörejä. Joukkovoimalla suoritettun manööverin taustalla oli siten myös kovaa asiantuntemusta ja tietoon perustuvaa toimintaa.

Lyócsa, Baumöhl ja Vÿrost (2021) muistuttavat, että hajautettu joukkovoimalla toteutettu markkinatoiminta on erittäin riskialtista, johtuen siitä, että huolimatta mahdollisista kurssinousuista, kurssit usein myös putoavat erittäin nopeasti keinotekoisien nostamisen jälkeen. He käyttävät tällaisesta toiminnasta termiä YOLO-kaupankäynti (You Only Live Once), joka emergoituu WSB-yhteisön aktuaalisista tunnetiloista ja sanastosta. Lyócsan ym. (2021) mukaan short squeeze -tilanteen tarkoituksellinen luominen voidaan ymmärtää laittomana markkinamanipulaatioita, mikäli se ymmärretään hintojen manipulointina. Toisaalta he (Lyócsa ym., 2021) jatkavat, että WSB-yhteisön tapauksessa toiminta voidaan ymmärtää ainakin Yhdysvalloissa perustuslain ensimmäisen lisäyksen (sananvapaus) mukaiseksi ja suojaamaksi toiminnaksi.

Hasso ym. (2021) ehdottavat, että tässä tapauksessa pelkkä julkinen narratiivi asioiden kulusta ei välttämättä riitä kuvaamaan ilmiötä riittävän tarkasti sen

suhteen, että mitä todella tapahtui. Heidän (Hasso ym., (2021) mukaan on tärkeää tarkastella tapahtumia myös mikrotasolla, jotta voidaan ymmärtää tapahtuneita seurauksia markkinatasolla. Hasson ym. tutkimuksen (2021) data koostui yli 700 000 sijoittajan tekemästä 65 miljoonasta kaupasta joulukuun ensimmäisen 2021 ja helmikuun 12. 2021 välillä. Mukana oli 2 miljoonaa GME:hen liittyvää kauppaa, joista suurin osa (noin 96 %) tehtiin tammikuun lopulla ja helmikuun alussa. Hasso ym. (2021) tutkivatkin sijoitustilietietojen avulla, että millaiset sijoittajat tammikuun tapahtumiin osallistuivat. Heidän (Hasso ym., 2021) mukaan kyseessä on todennäköisesti ensimmäinen kerta, kun piensijoittajat ovat käyttäneet saalistajamaista (predatory trading) kaupankäyntistrategiaa. Hasso ym. (2021) toteavat, että saalistajamaisella kaupankäynnillä kuvataan tilannetta, jossa sijoittaja vähentää markkinoiden likviditeettiä käymällä kauppaa tarkoituksella eri suuntaan kuin toinen osapuoli sen sijaan, että lisäisi likviditeettiä, kuten normaalisti käydessä kauppaa samaan suuntaan. Näin toimiessa pyritään pakottamaan toinen osapuoli sulkemaan positionsa, jolloin kurssi vahvistuu ensin mainitun haluamaan suuntaan ja mahdollistaa tälle voitot.

Hasson ym. (2021) mukaan keskeistä piensijoittajien onnistumisessa tällaisessa tilanteessa on yhtäaikainen toiminta sekä pysyttäytyminen strategiassa, toisin sanoen, olla myymättä liian aikaisin periaatteeltaan vangin dilemmaa muistuttavassa tilanteessa. Vangin dilemmalla kuvataan paradoksia, jossa yksilöiden toiminta omia etuja ajaen johtaa huonoon tulokseen kummankin osallistujan kannalta, toisin sanoen tilanteessa, jossa kumpikin yrittää suojella itseään toisen kustannuksella. Hasso ym. (2021) pohtivat Barberiin ja Odeaniin (2008) tukeutuen mahdollisuutta, että aiheeseen liittyvä laaja mediajulkisuus on saattanut lisätä osakkeeseen kohdistuvaa ostopainetta. Toisin sanoen, median narratiivi suurten voittojen mahdollisuuksista moraalisesti miellyttävää narratiivia seuraten on saattanut olla houkuttelevaa myös niille, jotka eivät asiaa ole alun perin seuranneet.

Kaldan, Loosin, Previteron ja Hackethalin (2021) mukaan uudet teknologiat vaikuttavat väistämättä sijoittajakäyttäytymiseen. Positiivisia vaikutuksia saattaa olla esimerkiksi D'Acunton, Prabhalan ja Rossin (2019) sekä Loosin, Previteron, Scheurlen ja Hackethalin (2020) toteama, roboneuvonnan sijoituksessa tapahtuvia virheitä vähentävä vaikutus. Kaldan ym. (2021) mukaan älypuhelinien käyttö kaupankäynnissä saattaa vähentää osallistumiskustannuksia, mikä saattaa lisätä riskinottohalukkuutta. Toisaalta, koska älypuhelimet helpottavat valvontaa sekä vähentävät sen kustannuksia, ne saattavat parantaa sijoittamista kokonaisuutena sekä vähentää sijoittamiseen liittyviä harhoja. Älypuhelinien tarjoama jatkuva pääsy kaupankäyntiin ja kauppojen nopea toimeenpano tarkoittavat myös jatkuvaa palautetta, mikä saattaa vähentää riskinottoa tappiosensitiivisten sijoittajien kohdalla. Toisaalta markkinoille pääseminen missä tahansa saattaa lisätä impulsiivista ja intuitiivista toimintaa, jota Morewedge ja Kahneman (2010) kutsuvat järjestelmä 1:n mukaiseksi kognitiiviseksi toiminnaksi. Toisin sanoen sen voidaan odottaa lisäävän vedonlyöntimäistä ja kognitiivisiin vinoumiin perustuvaa kaupankäyntiä. Kaldan ym. (2021) mukaan älypuhelimet

lisäävät kaupankäyntiä, joka kohdistuu sellaisiin etuuksiin, jotka ovat suoriutuneet viime aikoina hyvin ja ovat siten trendikkäitä sekä kuumia.

Tehokkaiden markkinoiden hypoteesin mukaan etuuksien haltijat myyvät osuutensa silloin, kun etuuden arvo ylittää sen odotetun arvon. Kuitenkaan esimerkiksi Gamestopin tapauksessa näin ei käynyt, koska niin merkittävä osa sijoittajista oli päättänyt pitää omistuksensa, vaikka sen arvo nousi erittäin korkeaksi. Toisaalta tilanne ei jatkunut nähtyä pidempään, koska shorttaajat pystyivät purkamaan positionsa eikä uutta short squeezea syntynyt. (Van Kerckhoven & O'Dubhghaill, 2021.) Winkler ja Semenova (2021) pystyivät käytännössä varmistamaan, että investoijat kiinnostuivat tietystä osakkeesta tai kohde-etuudesta siksi, että muut keskustelevat siitä, eivätkä siksi, että ne olisivat mittareiden ja fundamenttien suhteen vakuuttavia. He (Winkler & Semenova, 2021) myös toteavat, että paniikki laskusta leviää henkilöltä toiselle selvästi nopeammin kuin myönteistä potentiaalia indikoiva toiminta ja siten voidaan ajatella, että osakekurssin nopea nostaminen on sosiaalisena toimintana tyypillisesti hitaampaa verrattuna nopeuteen, jolla ne saattavat laskea.

Long, Lucey ja Yarovaya (2021) esittävät, että Reddit-sentimentin mahdollisia vaikutuksia osakekursseihin on aiemmin laiminlyöty tutkijoiden keskuudessa. Monia muita sosiaalisen median alustoja on tutkittu runsaammin kuin Redditiä. He (Long ym., 2021) saivat selville, että pidemmät keskustelut (yli 2k vastauksia vs. alle 2k vastauksia) vaikuttivat kursseihin enemmän kuin lyhyet ja vahvistavat, että Reddit-sentimentti todellakin vaikuttaa yleisellä tasolla kursseihin. Sosiaalisen median sentimentin vaikutusta on tutkittu ja se on vahvistettu myös esimerkiksi Kiinan osakemarkkinoilla eikä sentimentin vaikutus siten ole vain alueellinen erityispiirre (Dong & Gil-Bazo, 2020). Sun, Najand ja Shen (2016) vahvistavat, että sosiaalisen median sentimentillä on vaikutusta myös päivän sisäisessä kaupankäynnissä eikä sen vaikutus siten tule esimerkiksi vain pitkällä viiveellä. He (Sun ym., 2016) myös toteavat, että sentimentin vaikutus on merkittävin viimeisen kahden kaupankäyntitunnin aikana. Sosiaalisen median sentimentistä on jopa luotu Buzz-niminen ETF, joten sentimentin asemaa ja merkitystä sijoittajien keskuudessa voidaan pitää melko vakiintuneena ja tunnustettuna.

## 2.4 Sosiaaliset liikkeet ja digitaalinen aktivismi

Sosiaalisten liikkeiden toiminta emergoituu usein liittyen sosiaalisiin, taloudellisiin tai poliittisiin kiistoihin, jolloin löyhästi organisoituneet toimijat protestoivat yhteiskunnan vahvempia toimijoita kuten hallituksia tai suuria yrityksiä vastaan (esim. Diani, 2012). Ne eroavat muodollisista organisaatioista, mutta niillä on kuitenkin jonkin verran kykyä ylläpitää organisatorista jatkuvuutta, mikä mahdollistaa esimerkiksi mobilisaation tulevaisuudessakin ja pysyvien vaikutusten luomisen yhteiskunnallisiin valtarakenteisiin ja sosiaalisiin järjestyksiin (Snow, Soule & Kriesi, 2004).

Bennett ja Segerberg (2013) esittelevät kolmiosaisen typologian merkittävälle sosiaaliselle toiminnalle: organisaatiokeskeinen kollektiivinen toiminta, ihmisjoukkokeskeinen konnektiivinen toiminta ja organisaation mahdollistama konnektiivinen toiminta. Ensimmäisellä viitataan perinteiseen kollektiiviseen toimintaan. Toisella viitataan toimintaan, jonka keskiössä ovat sosiaaliset teknologiat, joista tulee organisaatioagentteja ja yksilölliset toimintakehykset korvaavat kollektiiviset toimintakehykset. Kolmannella viitataan näiden välimuotoon, jossa organisaatiot ovat tärkeitä, mutta vähintään yhtä tärkeää myös personoitu osallistuminen. Tässä tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita erityisesti toisesta mainituista malleista. Konnektiivisella toiminnalla (connective action) voidaan viitata joukkotoimintaan, jossa merkittävä määrä yksilöitä jakaa personoitua sisältöä sosiaalisessa mediassa henkilökohtaisin motiivein. Konnektiivinen toiminta ei välttämättä edellytä yhteistä jaettua ideologiaa, identiteettiä, jäsenyyttä ja organisatorisia resursseja a priori. (Bennett & Segerberg, 2012; Vaast, Safadi, Lapointe & Negoita, 2017.) Toisin sanoen, verrattuna kollektiiviseen toimintaan konnektiivisessa toiminnassa toimintaan osallistuvia voi pitää tyypillisesti heterogeenisempänä joukkona. Konnektiivisessa toiminnassa roolit ovat pikemminkin emergoituvia kuin etukäteen määritettyjä (Vaast ym., 2017).

Kun sosiaalista mediaa käytetään hyväksi konnektiivisessa toiminnassa, toimintaa voidaan kutsua konnektiiviseksi toiminnaksi, johtuen esimerkiksi yksinkertaisista ja nopeasti alustoilta toisille leviävistä konsepteista (Bennett & Segerberg, 2013). Bennettin & Segerbergin (2013) mukaan kollektiivisen toiminnan logiikasta tulisi päästä yli, mikäli tahdotaan todella ymmärtää sosiaalisessa median vaikutuksia sosiaaliin liikkeisiin. Kollektiivisen toiminnan logiikassa keskeistä on organisatoristen resurssien ja kollektiivisten identiteettien mobilisointi, kun taas konnektiivinen toiminta tavoittaa paremmin toiminnan, joka emergoituu sosiaalisen median alustoilta. Kollektiivisen toiminnan logiikan keskiössä on se, että sosiaalisen liikkeen mobilisoitumisen seurauksena syntyy verkostoja ja yhteyksiä, kun taas konnektiivisen toiminnassa verkostot ymmärretään perustana, josta sosiaaliset liikkeet emergoituvat (Leong, Pan, Bahri, & Fauzi, 2019). Keskeistä konnektiivisessa toiminnassa on kuitenkin se, ettei yksilöiden tarvitse olla osa formaalia organisaatiota. Bennettin & Segerbergin (2012) mukaan konnektiivinen toiminta ei edellytä symbolista "meidän" konstruktia, vaan lähtökohta on yksilöllisempi. Verkostojen etuna voidaan pitää sitä, että niissä ihmisten yhteydet toisiinsa ovat hajautettuja, eivätkä ne siten ole yhteydessä toisiinsa pelkästään jonkun keskuksen tai keskustan kautta. Tämä helpottaa toisiin ihmisiin linkittäytymistä, sisällön vaihtamista ja toiminnan koordinoimista. (Sivitanides & Shah, 2011.)

Shahin & Ng (2021) kritisoivat konnektiivista toimintaa: kun yksilöt jakavat personoituja tarinoita, niin siihen riittää esimerkiksi yksi tai kaksi tviittiä, minkä jälkeen motivaatio katoaa. Tämä säilyttää esimerkiksi Olsonin (1965) esittelemän vapaamatkustajaongelman, joka on ollut merkittävä ongelma perinteisessä kollektiivisessa toiminnassa ja jonka on arveltu helpottavan osallistumisen kustannusten vähentyessä. Shahin ja Ngin (2021) mukaan konnektiivisen toiminnan liiallinen joustavuus johtaa siihen, ettei se pysty ylläpitämään jatkuvaa

sitoutumista. On esitetty, että tällainen toiminta keskittyy taktikointiin, kokemuksellisuuteen ja luovuuteen, mutta on kykenemätön luomaan systemaattista tai kestävää muutosprojektia. (Servaes & Hoyng, 2017) Kolmantena konnektiivisen toiminnan epäonnistumisen syynä Shahin ja Ng (2021) esittävät negatiivista emotionaalista kulttuuria. Jos liike perustuu ensisijaisesti toisten yksilöiden negatiivisten ilmausten seuraamiseen, on todennäköistä, että kulttuuri on negatiivinen. Negatiiviset tunteet luovat yhteyksiä, mutta eivät niin vahvoja kuin positiiviset tunteet.

Konnektiivista toimintaa on siis kritisoitu erityisesti siitä, että se johtaa vain erittäin harvoin pysyviin muutoksiin johtuen siitä, että toiminta on lyhytkestoista eikä toimijoilla esimerkiksi ole riittävän vahvoja siteitä toisiinsa ja motivaatiota jatkamiseen (esim. Shahin & Ng, 2021). Toisten mukaan esimerkiksi sosiaalisen median matalat kustannukset sosiaalisten verkostojen rakentamisessa auttavat myös ylläpitämään niitä (Sobré-Denton, 2016). Itse konnektiivisen toiminnan käsitettä on kritisoitu liiallisesta teknologiakeskeisyydestä ja siten sen esitetään jättävän monia muita keskeisiä tekijöitä vähemmälle huomiolle (Chamakiotis, Petrakaki, & Panteli, 2021). Chamakiotis ym. (2021) esittävätkin, että konnektiivisen toiminnan käsite korostaa teknologian roolia mobilisaation ajurina sen sijaan, että se olisi sosiaalisen tai poliittisen tarkoituksen vuoksi motivoitunutta. Toisin sanoen konnektiivisuutta priorisoidaan kollektiivisuuden ylitse. Lisäksi se olettaa aktivismin olevan selvästi vahvemmin ajallista, hetkellistä ja liukuvaa johtuen yksilöiden pitkän aikavälin sitoumuksen puutteesta tiettyyn tarkoitukseen (Stewart & Schultze, 2019). Myös Earl, Hunt, Garrett, ja Dal (2015) yhtyvät tähän oletukseen, että sosiaalisessa mediassa organisoidulle sosiaaliselle toiminnalle tyypillistä on lyhytaikaisuus.

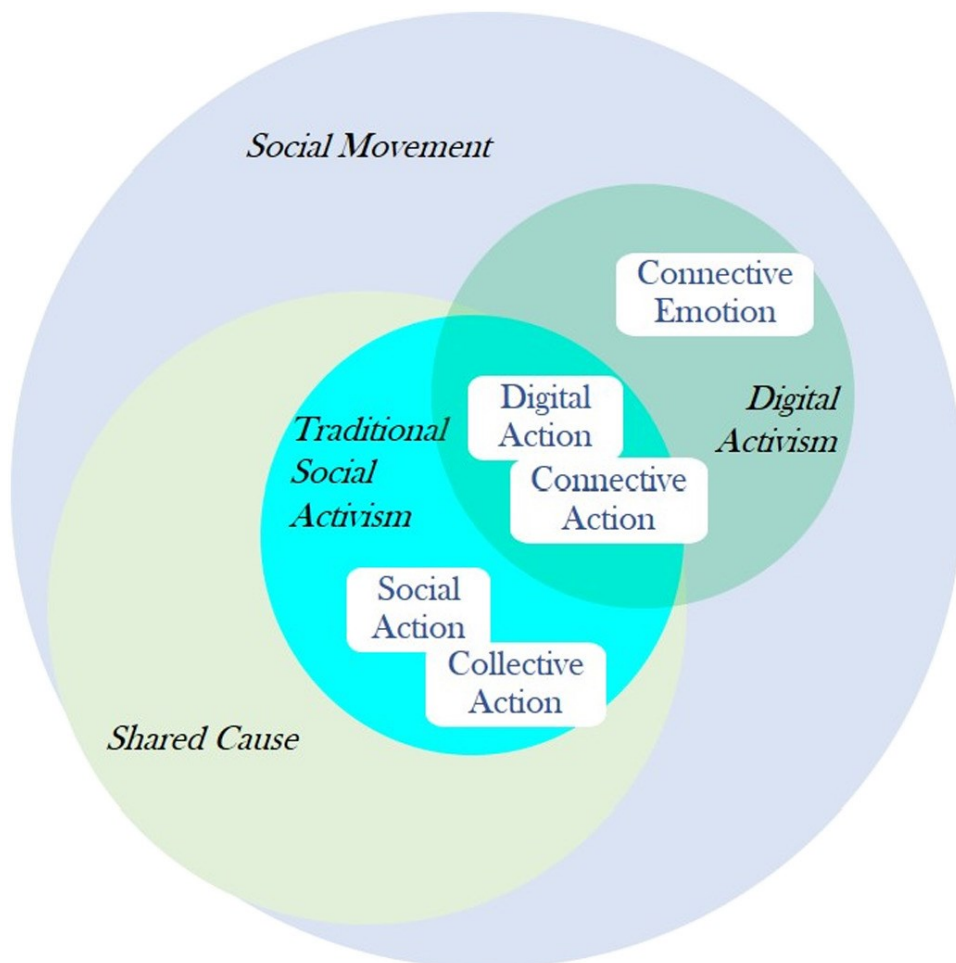
Digitaalisella aktivismilla voidaan yksinkertaisesti tarkoittaa digitaalisen median kautta toteutettua poliittista toimintaa (Bennett & Segerberg, 2013; Selander & Järvenpää, 2016; Gerbaudo, 2017). Digitaalisesta aktivismista tehdyt tutkimukset ovat usein tapaustutkimuksia tietyistä aktivistisista kampanjoista tai toimista (esim. Sivitanides & Shah, 2011) ja siten tämäkin tutkimus yhtä tapausta koskevana noudattelee tätä linjaa. Sosiaalisten liikkeiden ja aktivismin tutkimus liittyykin selkeästi WSB:n markkinatoimintaan alkuvuonna 2021 johtuen siitä, että toiminnan tärkeä julkinen motiivi oli erityisesti rahoituslaitoksiin ja markkinoiden oikeudenmukaisuuteen kohdistettu kritiikki.

Youngin ym. (2019) mukaan tietojärjestelmätieteellisessä kirjallisuudessa on ollut päällekkäistä käyttöä liittyen aktivismiin linkittyviin käsitteisiin, mitä he pitävät tyypillisenä nousevan ilmiön tapauksessa. Samasta ilmiöstä saatetaan siis käyttää eriäviä käsitteitä (Young ym., 2019). Digitaalisella aktivismilla voidaan ajatella olevan kolme erilaista tasoa riippuen siitä, kuinka paljon tietty aktivistinen toiminta vaatii sitoutumista ja panostusta. Jaottelun seuraaviin tasoihin George ja Leidner (2019) ovat lainanneet Milbrathin ja Goelin (1965) poliittisen osallistumisen tasoista, tuoneet sen nykyaikaan ja laajentaneet sitä. Alimpana on vain apatia eli toisin sanoen tilanne, jossa ei ole osallistumista lainkaan. Matalimman osallistumisen tason aktiviteetteja voidaan kutsuja sivustaseuraajan aktiviteeteiksi (spectator activities) ja niiden joukkoon kuuluu muun muassa

kliktivismi eli esimerkiksi sisällöstä tykkääminen tai ylä-äänien antaminen. Metavoicing on termi esimerkiksi sisällön jakamiselle, kommentoinnille sekä uudelleen lähettämiseksi. (George & Leidner, 2019.) On arvioitu, että kaksi kolmasosaa sosiaalisen median käyttäjistä on joskus osallistunut tällaiseen matalan tason poliittiseksi toiminnaksi tai aktivismiksi katsottavaan toimintaan sosiaalisessa mediassa (Rainie, Smith, Schlozman, Brady & Verba, 2012; Vaast ym., 2017). Verrattuna tavalliseen aktivismiin, digitaalinen aktivismi vaatii vähemmän resursseja sekä aikaa toiminnan rakentamiseen, minkä lisäksi se ei ole keskimäärin yhtä houkuttelevaa vanhemmille ihmisille teknologiakeskeisyytensä vuoksi (George & Leidner, 2018). Koska sosiaalinen media alentaa osallistumiskustannuksia, on esitetty syytöksiä, että se saattaa lisätä itsetyytyväisyyttä ja vähentää sitoutuneisuutta, johtaen laiskaan toimintaan, josta ei kuitenkaan ole varsinaista hyötyä. Tällaisesta laiskasta osallistumisesta ja toiminnasta voidaan käyttää termiä slaktivismi (slacktivism) (McCafferty, 2011). Toisaalta on myös esitetty, että matalan tason aktivismi saattaa toimia porttina korkeampaan aktiivisuuteen (Vitak, Zube, Smock, Carr, Ellison & Lampe, 2011).

Toisen tason aktiviteetteja, ns. siirtymäaktiviteetteja (transitional activities) ovat muun muassa poliittinen konsumerismi ja e-rahoittaminen. Ensimmäisellä tarkoitetaan sähköistä kuluttamista poliittisten näkemysten mukaisesti ja toisella jonkin aktivistisen toiminnan rahoittamista. Kolmannen tason aktiviteetteja voidaan kutsua gladiatoraaliseksi (gladiatorial activities), koska niiden voi katsoa vaativat merkittäviä panostuksia tai riskinottoa. Tämän tason aktivismia ovat esimerkiksi erilaiset vuodot, esimerkkinä Wikileaks tai haktivismi, jolla tarkoitetaan aktivistista hakkeritoimintaa. (George & Leidner, 2019.)

Kuviossa 2 George & Leidner (2019) ovat havainnollistaneet sosiaalisiin liikkeisiin liittyviä käsitteitä ja sitä voikin pitää hyvänä apuvälineenä esimerkiksi käsitteiden monitasoisen päällekkäisyyden tarkasteluun. Christensenin (2012) mukaan osa tutkijoista ohittaa internetin arvon poliittiseen toimintaan osallistumisessa esittäen, ettei sen avulla voida osallistua aidosti merkitykselliseen poliittiseen toimintaan, vaan ainoastaan tavoitellaan henkilökohtaisia tavoitteita. Optimistisimmat ajattelivat, että internet tulisi muuttamaan demokratiaa perustavanlaatuisesti (Barber, 1998), esimerkiksi helpottamalla kansalaisosallistumista. Kuitenkin Leongin ym. (2019) mukaan myös aiemmissa kollektiivista toimintaa selittävässä teorioissa keskeistä on ollut, että osallistumisen hyödyt (Olson, 1965) ylittävät jollakin tapaa osallistumisen kustannukset henkilökohtaisessakin mielessä. Siten kollektiiviselle toiminnalle keskeisenä on ennen internetiäkin pidetty sitä, että se pystyy vastaamaan hyvin yksilöiden henkilökohtaisenkin edun tavoitteluun.



KUVIO 2 Georgen & Leidnerin (2019) teoreettinen koonti sosiaalisiin liikkeisiin liittyvistä-käsitteistä sekä niiden yhtäläisyyksistä ja eroista.

George ja Leidner (2018) muistuttavat, ettei digitaalinen aktivismi rajoitu vain sosiaaliseen mediaan. Heidän (George & Leidner, 2018) mukaan digitaalisen aktivismin keskeisimpiä tunnuspiirteitä on mahdollisuus suoraan toimintaan sen sijaan, että pyrittäisiin vaikuttamaan (advocacy) vain valtaapitäviin. Monet suorat toimet saattavat olla kuitenkin vaikutukseltaan melko matalia (George & Leidner, 2018). Kuitenkin on esitetty myös, että digitaalinen aktivismi, joka sisältää suoran toiminnan aktiviteetteja, on tyypillisesti tehokkaampaa kuin pelkästään epäsuorasta toiminnasta koostuva (Smit, Heinrich & Broersma 2017; George & Leidner, 2018).

Digitaalinen aktivismi demokratisoi osallistumista, mutta on myös disruptiivista siinä mielessä, että se vähentää kustannuksia verrattuna tavanomaiseen poliittiseen toimintaan (esim. Tufekci, 2014; Schradie, 2018). Täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että osallistuminen vaatii laitteistoa sekä taitoa käyttää sitä (Micó & Casero-Ripollés, 2014). WSB:n tapauksessa on tärkeää huomata, että osallistujat ovat lähtökohtaisesti hyväosaisia, sillä heillä on tarvittava laitteisto ja rahaa riskisijoituksiin. Sosiaalisten liikkeiden ja myös digitaalisen aktivismin tutkimusta vinouttaa se, että tutkimus keskittyy lähtökohtaisesti vain tavalla tai toisella onnistuneisiin liikkeisiin. Sosiaalisten medioiden käyttäminen yleensäkin,

mutta myös kollektiivisiin toimiin on sekä teknisiltä että taloudellisilta kustannuksiltaan erittäin edullista, mikä tekee niistä hyviä välineitä tällaisiin tarkoituksiin (Castells, 2007).

Georgen ja Leidnerin (2018) mukaan älypuhelimilla ei tyypillisesti voida tyypillisesti suorittaa suoraa poliittista toimintaa. Voidaan väittää, että WSB:n tapaus haastaa tämän näkemyksen johtuen siitä, että sekä Redditiin käyttäminen että osaketransaktioiden suorittaminen onnistuu hyvin älypuhelimillakin, esimerkiksi Robinhood on jopa tarkoitettu käytettäväksi älypuhelimella. Toiminta voidaan ymmärtää siten, että kehittyvä teknologia ja palvelut ovat mahdollistaneet uudenlaisen toimintatavan. Georgen ja Leidnerin (2018) argumenttia voidaan kuitenkin yleisesti pitää perusteltuna, sillä esimerkiksi perinteisemmät suoran digitaalisen aktivismin muodot, kuten haktivismi, ovat tosiasiallisesti hyvin tietokoneriippuvaisia.

Kuten Goranova ja Ryan (2014) toteavat, vaikuttaa erinäisten sidosryhmien monipuolinen aktivismi yritysten toimintaan yhä enemmän. Käsitteen sisälle mahtuu hyvinkin erilaisia toimintamuotoja, mutta esimerkiksi suoraa vaikuttamista yrityksen toimintaan sosiaalisista ja eettisistä syistä voidaan pitää sidosryhmäaktiivisminä, kuten myös esimerkiksi osakkeiden ostamista edellä mainituista syistä ja siten myös tätä kautta voidaan löytää yhteyksiä WSB:n toimintaan. Zwickin ym. (2007) mukaan markkinat ovat tärkeää areena poliittisten mielipiteiden ilmaisemiseen.

Cardoso, Boudreau ja Carvalho (2019) toteavat, että ICT-avusteisen kollektiivisen toiminnan tutkimus on keskittynyt merkittävässä määrin yksittäisiin alustoihin ja teknologioihin. Cardoso ym. (2019) huomauttavatkin, että tosiasiallisesti ICT-avusteisessa kollektiivisessä toiminnassa hyödynnetään yleensä samanaikaisesti useita erilaisia teknologioita sekä alustoja. Esimerkiksi tämän tutkimuksen tapauksessa toimintaa organisoitiin myös WSB:n Discord-kanavalla, minkä lisäksi laaja vaikutus oli mahdollinen siksi, että ilmiö levisi muille sosiaalisen median alustoille sekä perinteisen median tiedotukseen. Lisäksi esimerkiksi Gillin tekemät analyysit GME:stä julkaistiin Youtubessa. Lisäksi varsinainen vaikuttava toiminta suoritettiin tietenkin välittäjien sivustoilla ja sovelluksissa.

## 2.5 Välityspalvelut ja pelillistyminen

Milovidovin (2021) mukaan yleisimpiä palveluita WSB-sijoittajien keskuudessa ovat Robinhood, Fidelity, TD, Ameritrade, Charles Schwab ja ETrade. Erityisesti Robinhoodia voi pitää osakesijoittamista pelillistäneenä yhtiönä. Tämä on tehnyt markkinoille liittymiseen helpommaksi ja miellyttävämmäksi. Pelillistyminen näkyy sovelluksessa esimerkiksi ruudulla näkyvinä konfetteina, emojeina, kiitoksina, arvontoina sekä lahjoina. Merkittävänä voi myös pitää arvoja, joita yritys virallisesti julistaa. Näitä ovat esimerkiksi yksityissijoittajien voimaannuttaminen siten, etteivät suuremmat ja varakkaammat sijoittajat saa parempia etuja, asiakkaan onnellisuuden merkityksen korostaminen ja monimutkaisten ongelmien yksinkertaistaminen asiakkaan hyväksi. (Milovidov, 2021.)



Milovidovin (2021) mukaan huolimatta merkittävästi lisääntyneistä sijoituksista pörssietuuksiin, ei samanlaista kasvua ole ollut havaittavissa markkinavälittäjien käteistilien arvoissa. Toisin sanoen voidaan todeta, että merkittävä määrä uusista yksityisistä osakesijoittajista teki transaktionsa erillään perinteisistä välittäjistä. Yleistyvät sovellukset mahdollistavat transaktioiden tekemisen ilman välitysmaksuja. Täten yksityiset sijoittajat ovat säilyttäneet varojaan saatutettavassa ja likdivissä muodossa pankkitileillään. Tämä mahdollistaa varojen muuttamisen nopeasti esimerkiksi osakkeiksi.

Pelejä voidaan pitää toimintana, jossa ihmiset pääsevät irti normaalin elämän ja arjen ongelmista. Lisäksi peleihin sisältyy kilpailua, mikä tarkoittaa esimerkiksi pisteiden tallentamista ja sitä kautta pelaajien vertailua toisiinsa. Liiketoimintaan ja finanssitransaktioihin sisältyy yleisestikin määritelmällisesti määrällinen tulos, jota voidaan pitää analogisena peleissä laskettaviin pisteisiin. Raha voidaan ymmärtää tämän pelin pisteinä. (Milovidov, 2021.)

Sironin (2016, s. 149) mukaan pelillistäminen on keino lisätä tuottavuutta ja sen keskiössä on tuottaa oikeassa suhteessa negatiivisia ja positiivisia emootioita sekä haasteita ja palkintoja. Palvelutarjoajan kannalta keskiössä on (Sironi 2016, s. 151) käyttäjäkokemukseen vaikuttaminen, käyttäytymisen muuttaminen sitouttamisen maksimointia tukevaksi sekä palvelun pelillistämisen edellyttämä pitkän aikavälin sitoutuminen. Pelien pelaajat muodostavat myös yhteisöjä, joissa nämä jakavat samanlaisia emootioita, yhteisiä tavoitteita sekä sääntöjä. Peli muuttuu tällöin itsessään arvokkaaksi toiminnaksi, toisin sanoen pelin pelaaminen muuttuu arvokkaaksi sen sijaan, että raha toimisi motivaattorina. Näistä yhteisöistä muodostuu jäsenilleen emotionaalisia turvapaikkoja. Tällaisia investointiin liittyviä yhteisöjä ja alakulttuureja on muodostunut esimerkiksi kryptovaluuttoihin liittyvän sijoittamisen ympärille. Tällä hetkellä WSB on kuitenkin selkeästi suurin yksityissijoittajien yhteisö Redditissä. (Milovidov, 2021.)

Uusien emotionaalisten yhteisöjen muodostuminen finanssimarkkinoille teki uusille sijoittajille helpommaksi sijoitusvinkkien saamisen sekä siirtymän konservatiivisemmasta sijoittajasta riskisempiä strategioita suosivaksi. Yhteisöjen voi katsoa vähentävän emotionaalista ja psykologista stressiä ensimmäistä kertaa osakemarkkinoille astuvalta. Ilmaiset transaktiot, emotionaalisten turvapaikkojen esiintyminen nettiyhteisöjen muodossa, ja pelillistyminen ovat kaikki yhdessä tehneet sijoittamisesta miellyttävämpää, yksinkertaisempaa ja halvempaa. Kuten aiemmin mainittiin, nämä saattavat kuitenkin heikentää sijoittamisen perinteisen funktion eli taloudellisen hyötymisen todennäköisyyttä. Voidaan varovaisesti todeta, että tämän perinteisen funktion rinnalla sijoittajat voivat saada sijoittamisesta enemmän muunlaistakin arvoa, kun itse sijoittamisesta on toimintana tullut miellyttävämpää ja tyydyttävämpää.

Huomio-ohjautunut kaupankäynti on kohdannut kiinnostusta vuosituhanen vaihteesta eteenpäin. Tutkijat ovat havainneet, että henkilöt, joilla ei ole riittävästi tietoa tietyistä osakkeista, päätyvät ostamaan etuuksia, jotka ovat suuren huomion kohteena, kaupankäyntivolyyymi on suuri tai päiväkohtainen tuotto on poikkeuksellisen suuri. Edellinen yhdistettynä uudenslaisiin kaupankäyntialustoihin on voimistanut trendiä. Netissä toimii myös esimerkiksi yhteisöjä, jotka

seuraavat esimerkiksi keskusteluissa eniten mainittuja osakkeita ja meemiosakkeita. (Milovidov, 2021.)

Robinhoodilla ei ole ladattavaa työpöytäversiota ollenkaan ja kyse onkin eniten pelillistyneestä alustasta. Wursthornin ja Choin (2020) mukaan Robinhoodin käyttäjien mediaani-ikä on 31 ja puolella käyttäjistä ei ole aiempaa investointikokemusta. Yksilöllisten päätösten määrä markkinoilla vähenee johtuen yhteisöistä ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuus kasvaa johtuen yksityissijoittajien määrän kasvusta ja heidän käytöksensä arvaamattomuudesta. (Milovidov, 2021.) Sijoittamisessa on tyypillisesti pidetty aksioomana oletusta siitä, että suurempi määrä informaatiota on aina hyödyksi. Robinhood on kääntänyt tämän ajatuksen ympäri alustan yksinkertaistetulla käyttöliittymällä. Palvelu on tunnettu esimerkiksi siitä, että transaktiot voidaan vahvistaa pyyhkäisyliikkeellä. (Tan, 2021.)

Tietojärjestelmätieteellisesti mielenkiintoista on, että käyttäjäkokemuksen (UX) ja käyttöliittymän (UI) suunnittelussa saatetaan hyödyntää eettisesti arveluttavia keinoja (dark patterns), joiden avulla käyttäjä saadaan tekemään asioita, joita ei alun perin halunnut, mutta joista on hyötyä yritykselle (Gray, Kou, Battles, Hoggatt & Toombs, 2018). Esimerkiksi Robinhoodissa transaktion peruminen on työläämpää, kuin transaktion toteuttaminen, millä saattaa olla sidoksensa Robinhoodin liiketoimintalogiikkaan (Tan, 2021). Pasztorin (2021) mukaan Robinhood käyttää sovelluksessaan vihreitä värejä samaan tapaan kuin kasinoilla, koska sitä pidetään sekä rahan että onnen värinä. Edellä mainitun voi ajatella kannustavan vedonlyöntimäiseen toimintaan.

Langvardtin ja Tierneyn (2021) mukaan ainakin Yhdysvalloissa myös markkinasäätelijät ovat kiinnittäneet huomiota mobiilisovelluspohjaisiin alustoihin, joiden keskeisiin ominaisuuksiin kuuluu pelinkaltaisuus. Langvardt ja Tierney (2021) varoittavat säätelijöitä puuttumasta käyttäjäkokemuksen suunnitteluun ja ilmiäsuun (interface ja experience), sillä he epäilevät sen johtavan tilanteeseen, jossa yhteen ongelmaan puuttuessa esille nousee aina uusia ongelmia tai vanhoja ongelmia uudessa muodossa. Tällainen puuttuminen saattaa Yhdysvaltojen tapauksessa johtaa ongelmiin perustuslain ensimmäisen lisäyksen kanssa, jonka tarkoituksena on suojella ilmaisunvapautta. Yleisesti audiovisuaalisten elementtien katsotaan kuuluvan ensimmäisen lisäyksen piiriin, kuten myöskin videopelien ja ohjelmistojen. He suosittelevat säätelijöiden puuttumista mieluummin ongelmia aiheuttavaan liiketoimintamalliin kuin sovellussuunnitteluun ja designiin. He viittaavat säätelijöille vanhastaan tuttuun churning-ilmiöön, jossa välittäjä pyrkii maksimoimaan komissiot tekemällä eksessiivisesti kauppoja. Tällaista toimintaa varten säätelijöillä on olemassa vanhoja ohjeistuksia ja keinoja, joita voisi soveltaa eksessiiviseen kaupankäyntiin ja olisivat vaikutuksiltaan teknologianeutraaleja. Treidaamisen pelillistämässä voisi siten tulkita olevan kyse käytöksellisestä churningista: tietämättömät sijoittajat ylitreidaavat palveluntarjoajan stimuloimana. Palveluntarjoajat hyödyntävät käyttäjien sitouttamista ja lisäävät näiden kulutusta. Nollakomissioihin perustuva liiketoimintamalli johtaa insentiivirakenteeseen, jossa käyttäjien toivotaan muodostavan tottumuksia ja viettävän mahdollisimman paljon aikaa sovelluksissa. (Langvardt & Tierney, 2021.)

Barberin ja Odeanin (2013) mukaan piensijoittajat alisuoriutuvat keskimäärin enemmän mitä enemmän tekevät treidejä. Lisäksi jatkuva alisuoriutuva ylitreidaaminen on yhdistetty (Barber & Odean, 2013) sensaatiohakuisuuteen, liialliseen itseluottamukseen sekä rajoittuneeseen tarkkaavuuteen. Robinhoodin design johtaa siihen, että käyttäjät ostavat sellaisia etuuksia, jotka saavat heidän huomionsa, esimerkiksi niiden näkyvyyden vuoksi (Eaton, Green, Roseman & Wu, 2021; Barber, Huang, Odean & Schwarz, 2021).

Costola, Iacopini ja Santagiustina (2021) käyttävät termiä "momentum" hetkestä, jolloin synkronoiduilla sosiaalisesta mediasta peräisin olevilla ostosignaaleilla on erityistä vaikutusta esimerkiksi tietyn osakkeen hintaan ja treidivolyymiin. Heidän (Costola ym., 2021) mukaan kaupankäyntiä ja ilmiötä kiihdyttää se, että monet sosiaalisen median käyttäjät alkavat pelätä menettävänsä tilaisuutensa osallistua heille hyödylliseen tapahtumaan. FOMO (fear of missing out) on runsaasti tutkittu ja tyypillisesti tunnustettu sosiaalisen median käyttäjillä ilmenevä negatiivinen seuraus (Tandon, Dhir, Almugren, Al-Nemer & Mäntymäki 2021).

Levine (2020) esitti mielipidekirjoituksessaan jo vuonna 2020, kuinka osakkeiden ostaminen on viihteellistynyt ja että piensijoittajat harrastavat sitä merkittävässä määrin viihteen ja hauskuuden vuoksi. Lisäksi hän (Levine, 2020) esittää, että sitä harrastetaan sitä enemmän, miten tylsempiä muut aktiviteetit ovat. Edellä mainitulla voi ajatella olevan vahva sidos koronapandemiaan.

## 3 AINEISTO, METODI JA ONGELMA

### 3.1 Aineisto

Aineistossa on mukana 16 yhteisön kaikkien aikojen suosituinta postausta. Näissä kaikissa postauksissa on tekstin lisäksi mukana kuva tai gif-muotoinen video. Osa kuvista on kuitenkin sellaisia, että ne tosiasiallisesti muodostuvat tekstistä, toisin sanoen ne ovat esimerkiksi kuvakaappauksia, jotka sisältävät pääasiassa tekstiä. Alun perin tarkoituksena oli ottaa mukaan 10 kaikkien aikojen suosituinta postausta, mutta koska osa aineiston kuvista on hyvin samankaltaisia keskenään, otosta laajennettiin hieman. Aineiston keruu toteutettiin tallentamalla postauksista kuvakaappaukset. Joissakin postauksissa oli gif-muotoinen video, ja tällaisissa tapauksissa kuvakaappaus pyrittiin ottamaan hetkellä, jolloin kuvakaappaukseen mahtuisi mahdollisimman suuri määrä informaatiota. On tärkeää huomauttaa myös, että otoksen laajuus perustuu keskeisesti tutkimuksen luonteeseen maisteritason opinnäytteenä, jolle on tyypillistä tietty laajuus. Siten otos ei välttämättä voi olla yhtä edustava kuin todellisen aineistollisen saturaatian saavuttaminen edellyttäisi.

Kaikkien aikojen suosituimpia postauksia voi pitää laadultaan hyvänä otoksena kertomaan yhteisöstä. Aineisto kertoo siis esimerkiksi, että millainen sisältö vetoaa jollakin tapaa käyttäjiin, herättää tunteita ja saa käyttäjät kannattamaan viestin sisältöä. Karman avulla aineistossa on siten todennettuna se, milaista sisältöä merkittävä osa käyttäjistä kannattaa tai arvostaa.

Kaikkien aikojen suosituimmat postaukset ovat (lähes ainoaa) sisältöä, mikä kestää aikaa nopeatempoisilla sosiaalisen median alustoilla. Vaikka Reddissä lähetettyjä postauksia ei poistetaakaan (toisin kuin esim. 4chanilla) ja siten ne ovat haettavissa, mikäli tietää mitä etsii, ei sen toimintalogiikka kuitenkaan kannusta vanhojen keskusteluiden etsimiseen minkään muun kuin suosion perusteella eli seuraavin kriteerein: "Tämän päivän suosituimmat", "Kuukauden suosituimmat", "Vuoden suosituimmat" ja "Kaikkien aikojen suosituimmat". Siten

kaikkien aikojen suosituimmat postaukset ovat jokseenkin ainoaa pysyvästi helposti saatavilla olevaa sisältöä. Vaikka toki kyseisenkin listauksen kärkipäässä tapahtuu muutoksia, voi niitä muuhun sisältöön verrattuna pitää melkoisen pysyvänä osana yhteisöä. Lähes kymmenen vuotta vanhan yhteisön kaikkien aikojen suosituimmilla viesteillä on melkoisen vahva mandaatti kertoa yhteisöstä. On tietenkin huomattava, että jatkuvasti kasvaneen yhteisön tapauksessa tämä suosii tuoreita postauksia aiempaa laajemman käyttäjäpohjan vuoksi.

Hartzell, Jackson ja Pinchot (2021) tutkivat lähteen luotettavuuden muodostumista sosiaalisessa mediassa. He analysoivat WSB:hen lähetettyjä viestejä ja arvioivat uskottavuuden muodostumista kolmen tason tai vaiheen kautta: perustava (initial), transaktionaalinen (transactional) ja lopullinen (terminal) uskottavuus. Heidän tutkimuksensa mukaan lähteen perustava uskottavuus syntyy yhteisön suosiosta eli seuraajien määrästä, vapaaehtoisten moderaattoreiden käytöstä ja sellaisista kielellisistä elementeistä, jotka ovat ymmärrettävissä ainoastaan yhteisön sisäpiirissä. Transaktionaalinen uskottavuus syntyy siitä, että ylä- ja aläänillä on mahdollista vaikuttaa siihen, mitä sisältöä käyttäjä näkee uutisvirrassa sekä siitä, että arvokasta sisältöä luoville käyttäjille annetaan palkintoja, jotka näkyvät näiden profiilissa. Lopulta uskottavuutta päätyy erityisesti sellaisille käyttäjille ja viesteille, joille ajan kuluessa kumuloituu runsaasti sekä yläääniä että palkintoja.

Kuvioiden (myöhemmin analyysiosassa esiteltävät kuviot 3–18) vasemmassa yläreunassa on näkyvillä postauksen karma eli kuinka monta ylä-ääntä se on plussalla. Yläreunassa postauksen lähettäjän käyttäjänimi, postausaika sekä postaaajan statukseen liittyviä tekijöitä, kuten palkintoja. Niiden alapuolella on postauksen otsikko. Analyysissä aineisto on pyritty järjestämään ensisijaisesti suosittuuden perusteella, mutta selvästi samaan teemaan liittyvät postaukset on kuitenkin käsitelty samassa yhteydessä, vaikka niiden väliin sopisikin toisia postauksia suosion perusteella.

## 3.2 Metodi

Tutkimuksen pääasiallisena metodina käytetään laadullista sisällönanalyysia, jossa tärkeää on keskittyä niihin aiheisiin, asioihin sekä teemoihin, joista aineisto kertoo. Laadullinen sisällönanalyysi on tavallinen analyysikeino kuvamuotoiselle aineistolle, jota tämäkin tutkimus tarkastelee. (Vuori, 2022.) Sisällönanalyysissä aineistoa pyritään ryhmittelemään ainakin jollakin tapaa (Tuomi & Sarajärvi 2018, s. 104–105). Tässäkin tutkimuksessa aineistoa on pyritty ryhmittelemään ja käsittelemään saman tyyppisiä postauksia perätysten, joskin on huomautettava, ettei ryhmittely ole tässä tutkimuksessa erityisen keskeisessä asemassa.

Tässä tutkimuksessa metodia ei käytetä tarkkarajaisesti siten, että sille voitaisiin luoda tarkat formaalit säännöt, vaan mukana on myös piirteitä esimerkiksi narratiivien analyysistä (Hyvärinen, 2022) ja toisaalta myös nettikulttuuristen kuvien ollessa kyseessä semioottisesta (Bauters, 2022) ja visuaalisten aineistojen

analyysistä (ks. esim. Lehmuskallio, 2022). Salo (2015, s. 166) nostaa esille, että sisällönanalyysi saattaa usein kaivata tukea muilta analyysimuodoilta. Hyvärinen (2022) mukaan narratiivien analyysillä tarkoitetaan aineistossa olevien kertomusten analysointia. Hyvärinen (2022) esittää, että tarinallisuus on keskeinen osa nykyajan mediaa, taloutta ja politiikkaa. Tarinoiden avulla voidaan esimerkiksi luoda kärjistyksiä ja uhkakuvia. Lisäksi niillä on aina suhde toisiin kertomuksiin ja ne ottavat niihin kantaa. (Hyvärinen, 2022.) Bautersin (2022) mukaan semioottisella analyysillä viitataan merkkien ja symboleiden tulkittamiseen. Bauters (2022) toteaa, että "[s]emiotiikkaa käytetään kuvailevaan ja tulkinnalliseen tutkimukseen yhteiskunnasta, käytänteistä, tavoista, arvoista ja kulttuurisista esityksistä, kuten vaikkapa kuvista tai teksteistä". Edellä mainituista johtaen laadullista sisällönanalyysia käytetäänkin tässä tutkimuksessa enemmänkin väljänä teoreettisena viitekehystenä.

Teoreettisessa mielessä sisällön analysoinnin tapa voi olla aineistolähtöistä, jolloin aineistosta pyritään löytämään kiinnostavia seikkoja varsinkin vapaamuotoisesti tai se voi olla teorialähtöistä, jolloin etukäteen valittu teoreettinen orientaatio ohjaa vahvemmin sitä, mitä aineistosta haetaan. Tämä tutkimus ei ole tarkkarajaisesti kumpaakaan, vaan on parempi puhua teoriaohjaavasta lähestymisestä, mikä tarkoittaa, että analyysi ei pohjautu suoraan teoriaan, mutta se kuitenkin toimii analyysin apuna. (Tuomi & Sarajärvi 2018, s. 109). Tuomen ja Sarajärven (2018) mukaan havainnot ovat lähtökohtaisesti aina jossakin määrin teoriapitoisia ja siten aidosti aineistolähtöinen tutkimus on vaikeaa tai mahdotonta toteuttaa. Tämä liittyy myös siihen, miksi puhtaasti induktiivista tutkimusta on mahdotonta toteuttaa, sillä havainnot perustuvat aina johonkin aiempiin oletuksiin. Toisaalta tässä ei ole kyse myöskään deduktiivisesta lähestymisestä, vaan enemmänkin abduktiivisesta päättelystä, jossa vuorottelevat sekä teoria että käytäntö. Käytännössä tässä tutkimuksessa aineistoa pyritään lukemaan taustoituksen ja kirjallisuuskatsauksen läpi, mutta tilaa pyritään jättämään myös aineistosta nouseville muille viesteille. On tärkeää korostaa, että kuten laadullisessa tutkimuksessa yleensä, myös tässä tutkimuksessa subjektiivisella tulkinnalla on keskeinen rooli ja analyysissä on siten kyse vaikutelmista, joita tutkijalle on aineistosta tullut. Vaikka kyse on sinänsä melko implisiittisestä seikasta, on kuitenkin tällä tavoin hyvä korostaa ymmärrystä siitä, että samasta aineistosta voidaan saada myös toisenlaisia vaikutelmia sekä tehdä erilaisia tulkintoja.

Tuomen ja Sarajärven (2018) mukaan analyysin tavoite voi esimerkiksi olla pääseminen aineiston konkreettisista ilmauksista kohti abstraktimpaa ja yleisempää kuvausta. Analyysissä voidaan myös keskittyä enemmän aineiston kuvailuun sellaisenaan tai sitten se voi nojata vahvemmin tutkijan tulkintaan siitä, mitä aineisto pyrkii kertomaan. Tässä tutkimuksessa aineistoa kuvaillaan ensin, jotta lukija ymmärtää, mitä tutkija aineistossa näkee pintatasolla. Tämän jälkeen analyysissä on tulkintaa siitä, mitä aineisto pyrkii kertomaan. Tutkimuksessa käytetään melko runsaasti tilaa aineiston kuvailuun ja selittämiseen johtuen erityisesti siitä, että aineiston sisältö perustuu useissa tapauksissa yhteisön sisäpiiriin ja toisaalta internetin yleiseen slangiin sekä nettikulttuuriseen traditioon, mitkä eivät välttämättä kuulu yleisen tietämyksen piiriin.

Tutkimuksen aikana aineistolta on pyritty kysymään esimerkiksi, että millaisia konkreettisia yhteyksiä WSB luo postauksissaan. Voidaan pitää metodisesti tarpeellisena huomauttaa, että esimerkiksi Ageen (2009) mukaan varsinaisen tutkimuskysymyksen tai -kysymysten kehittäminen ja muotoutuminen voi laadullisessa tutkimuksessa olla tutkimuksen aikanakin jatkuva vähittäinen prosessi. Myös tässä tutkimuksessa tutkimuskysymys on muotoutunut vähitellen lopulliseen muotoonsa.

### 3.3 Tutkimusongelma ja -kysymys

WSB oli jo vuoden 2021 miljoonien jäsenten yhteisö ja nykyisin (2022 alussa) se on jo noin kymmenen miljoonan jäsenen yhteisö. Yhteisön alullepaneman tai organisoiman toiminnan vaikutukset olivat seurausta suuresta määrästä synkronoidusti toimivia yksilöitä. Sosiaalisen median yhteisön toiminta ja aikaansaamat vaikutukset siten kuin WSB on aikaansaanut, ovat ennennäkemättömiä. Tämän perusteella voidaan pitää tarpeellisena tutkia sitä, millainen toimija WSB on ja miten yhteisön Reddit-keskusteluista on emergoitunut niin vaikuttavaa toimintaa. Postauksia ei ymmärretä neutraaleina kuvauksina, vaan toimintaan kannustavina normatiivisina puheakteina ja siten relevantteina piensijoittajien markkinatoiminnan kannalta.

Mediassa on puhuttu paljon meemiosakkeista liittyen WSB:stä lähtöisin olevaan toimintaan, millä viitataan ilmiöön, jossa nettikulttuuri sekä -yhteisöt ja siten myös meemit ovat kietoutuneet toimintaan osakemarkkinoilla. Tässäkin tutkimuksessa tarkastellaan meemejä, mutta on huomattava, että aineisto muodostuu vain osin meemeistä: suurimmassa osassa aineiston postauksia on kyllä viittauksia meemeihin, mutta ne eivät kuitenkaan välttämättä ole näiden postauksien keskeisintä sisältöä. Siten tutkimusta ei voida täysin perustaa meemeille, mutta niitä ei voida kuitenkaan jättää käsittelyn ulkopuolellekaan.

#### **Tutkimusongelmasta muodostetaan seuraava tutkimuskysymys**

Miten r/wallstreetbets-yhteisön keskustelu ja esiin nostetut meemit aktivoivat toimintaan?

### 3.4 Tutkimusetiikka

Tutkimusetiikan keskiössä on ajatus siitä, ettei tutkittaville saa koitua haittaa (Kuula, 2015). Tässä tutkimuksessa ei nouse esiin kenenkään sellaisen ihmisen henkilöllisyyttä, joka ei jo valmiiksi olisi julkisuudessa ja jolle se ei olisi vapaaehtoista. Tutkimuksen aineistossa ei myöskään ole mukana arkaluontoiseksi tarkoitettua tietoa eivätkä WSB:n keskustelunaiheet yleisestikään käsittele arkaluontoisia asioita. WSB:n keskusteluita voidaan seurata myös ilman

kirjautumista ja siten ne ovat luonteeltaan erittäin avoimia. Sekä keskusteluiden arkaluontoisuus että keskusteluiden mielletty avoimuus tutkittavien näkökulmasta ovat Kuulan (2015) mukaan keskeinen tekijä nettikeskusteluiden tutkimisen etiikassa. Myös Reddit-tutkimuksesta systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tehneet Proferes, Jones, Gilbert, Fiesler ja Zimmer (2021) kuitenkin toteavat, ettei tutkijoiden tulisi tehdä liikaa päätelmiä pelkästään datan avoimuuden perusteella. Toisin sanoen pelkästään datan avoimuus ei sinänsä tarkoita, etteikö sen käytöstä voisi seurata eettisiä ongelmia.

Hudsonin ja Bruckmanin (2004) mukaan pienten chat-yhteisöjen jäsenet kokevat tutkijoiden läsnäolon usein epämiellyttäväksi. WSB:n tapauksessa kyse on suuresta ja avoimesta yhteisöstä, minkä seurauksena tutkimuksen tekeminen on vähemmän henkilökohtaista yhteisön jäsenille. Tutkimuksen aineiston muodostuessa suosituimmasta sisällöstä, on se siten myös julkisesta sisällöstä julkisinta eikä siten ole vaaraa, että tämä tutkimus nostaisi sisältöä laajemman keskustelun tai katseen kohteeksi kuin se jo on. Lisäksi aineisto on ollut Redditissä jo vuoden, joten aineistossa olevaa sisältöä julkaisseilla on ollut hyvin harkinta-aikaa joko säilyttää sisältö tai poistaa se, mikäli eivät haluaisi sisältöään laajempaan julkisuuteen. Asiaan liittyviä ongelmia on kuitenkin mahdotonta täysin ylittää: mikäli sisällön postaja haluaa tulevaisuudessa poistaa sisällön, on se kuitenkin edelleen saatavilla esimerkiksi tämän tutkimuksen kautta. Voidaan kuitenkin pitää lähes varmana, että miljoonien ihmisten näkemää sisältöä on tallennettuna ja jatkossa saatavilla myös muuta kautta. Kuulan (2015) mukaan keskeistä on aineiston säilytysaika. Jos keskusteluihin osallistujat olettaisivat, että osallistuminen olisi vain hetkellistä ja sisältö katoaa tietyn ajan jälkeen, olisi aineiston tallentaminen tieteellisessä mielessäkin eettisesti hankalampi kysymys.

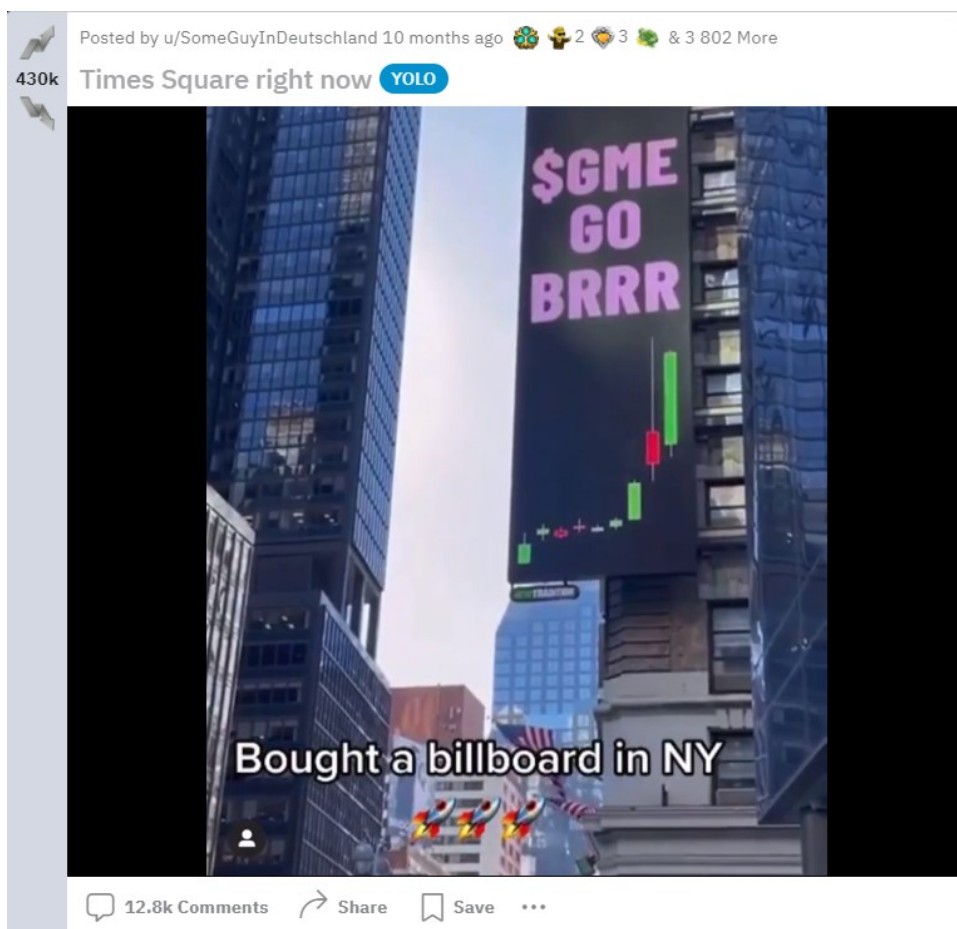


## 4 ANALYYSI

### 4.1 Meemit

Ensimmäisenä analysoitavassa postauksessa (kuvio 3) joku yhteisön käyttäjistä on ostanut New Yorkista ainakin kertaluontoisen paikan suurelta mainostaululta ja tämä käyttäjä on halunnut käyttää tämän paikan meemin esittämiseen. Kuvassa esiintyy kynttilägraafeja, joilla viitataan tässä tapauksessa GME-osakkeen arvostuksen nopeaan nousuun. Toisena oikealla olevan punaisen kynttilän yläpuolella olevalla pitkällä hännällä viitataan siihen, että osakkeelle olisi valtavasti myyjiä ja siten hinnalle painetta laskea, mutta oikeanpuolimmaisena oleva pitkä vihreä kynttilä osoittaa, että kovasta myyntipaineesta huolimatta arvostus vain nousee erittäin nopeasti. Toisin sanoen osakkeelle on tullut yhtäkkiä aivan poikkeuksellinen määrä ostajia, jotka ovat valmiita ostamaan osaketta mihin tahansa hintaan. Alla olevan tekstin rakettiemojeilla viitataan osakkeen arvostustasojen rakettimaiseen nousuun ja kuinka se "viedään kuuhun" (to the Moon). Edellä mainittua voidaan pitää tyyppillisenä WSB-yhteisön slangille tyyppillisenä fraasina.

Tapauksessa (kuvio 3) voidaan ajatella olevan kyse sekä pörssissä että sen ulkopuolella osoitetusta dominanssista sekä ainakin hetkellisesti vallitsevasta uudesta järjestyksestä, jossa voimaantuneet piensijoittajat ovat määräävässä asemassa. Pörssin ulkopuolisella dominanssilla tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että piensijoittajat osoittavat ainakin hetkellistä uutta asemaansa rahoitusmaailmassa paremmassa asemassa oleville näiden kotikentällä. Kotikentällä tarkoitetaan tässä tapauksessa sitä, että tyyppillisesti mainostaulut ovat instituutioiden ja paremmassa asemassa olevien käytössä. Postaus on ylivoimaisesti kaikkien aikojen suosituin WSB:ssä. Se todellakin korostaa yhteisön voimaantumista, koska tosiasiallisesti yksittäisen yhteisön jäsenen (tai pienen joukon) investointinakin se ilmentää koko yhteisön näkyvyyttä keskeisellä, fyysisellä areenalla ja siten tuo osaltaan todeksi ja konkreettiseksi täysin digitaalisesti olemassa olevan yhteisön.



KUVIO 3 Meemi mainostaululla New Yorkissa (Reddit, 2022).

Postauksen (kuvio 3) suosiota voidaan tulkita siten, että se ensinnäkin manifestoi sitä, ettei WSB-yhteisössä tai Gamestop-ilmiossa ole kyse pelkästään rahasta, onhan kyseinen mainospaikka epäilemättä erittäin kallis. Toisin sanoen joku on halunnut käyttää suuren määrän rahaa pelkästään luodakseen sisäpiirihuumoria internetissä. Tämä sopii hyvin myös nettihuumorin perinteeseen (ks. esim. Milner, 2013), jossa ollaan valmiita tekemään lähes mitä tahansa huumorin vuoksi. Toisaalta voidaan ajatella, että näkyvyys myös aidosti palvelee kollektiivisen toiminnan tavoitteita, esimerkiksi uusien jäsenten houkuttelun kautta. Mainoksen viestissä on sekaisin elementtejä, joista osa avautuu myös sellaisille, jotka eivät tunne nettikulttuuria tai kyseistä tapausta, kun taas osa edellyttää hieman esimerkiksi nettimeemiperinteen tuntemista. Esimerkiksi kynttilägraafit ja Gamestopin etuuden lyhenne avautuvat merkityksinä pörssikauppaa käyville henkilöille. "Go brrr" taas viittaa meemiin, jonka keskiössä on Yhdysvaltain keskuspankin koronatoimista villiintynyt rahanpainokone. "Go brrr" meemi oli edelleen ajankohtainen ja suosittu tammikuussa 2021 johtuen sen yhteydestä keskuspankin elvyttämiseen ja koronapandemiaan, joilla molemmilla oli edelleen merkittävä vaikutus ihmisten elämään.

Meemien suosio on yleensä erittäin riippuvainen niiden ajankohtaisuudesta, sillä se osoittaa meemiä käyttävän henkilön olevan perillä kulttuurista

riittävän syvällisesti ja siten kuuluvan sisäpiiriin, toisin sanoen hallitsevansa implisiittiset normit, jotka ovat keskeisiä alustoilla, joilla ei käytetä oikeita henkilöllisyyksiä (Burnett & Bonnici, 2003). Toiseksi sen suosiota voi ymmärtää myös sen kannalta, että aivan keskeisellä paikalla New Yorkissa olevalla mainostaululla on tarkoitus viestiä esimerkiksi rahoitusmaailman eliitille ja ammattilaisille, ikään kuin näiden kotikentällä. Näitä tahoja voidaan pitää julkilausuttuna kollektiivisena ja käsitteellisenä kohteena WSB:n short squeeze -toiminnalle. Myös Olofssonin (2021) aineistossa runsaasti kuvia postauksista, joissa on ostettu pienempiä mainostauluja ympäri Yhdysvaltoja samassa tarkoituksessa ja siten mainostaulujen ostoa voidaan pitää laajempanakin ilmiönä WSB-yhteisössä.

Postaus (kuvio 3) ilmentää hyvin sekä sosiaalisen median että konnektiivisen toiminnan hetkellistä luonnetta ja hetkellisyyden merkitystä (esim. Earl ym., 2015). Vaikka mainos on esillä vain hetken, se on silti tallentunut merkitykseltään yhteisön kollektiiviseen muistiin ja yhteisön sivuston aikajanelle, missä se näin lähes vuotta myöhemmin vaikuttaa internetin ja Redditin mittakaavassa melkoisen pysyvältä ja toisaalta se on edelleenkin yksi tärkeistä WSB:lle merkityksiä antavista tekijöistä, juuri suhteellisen pysyvyytensä vuoksi.

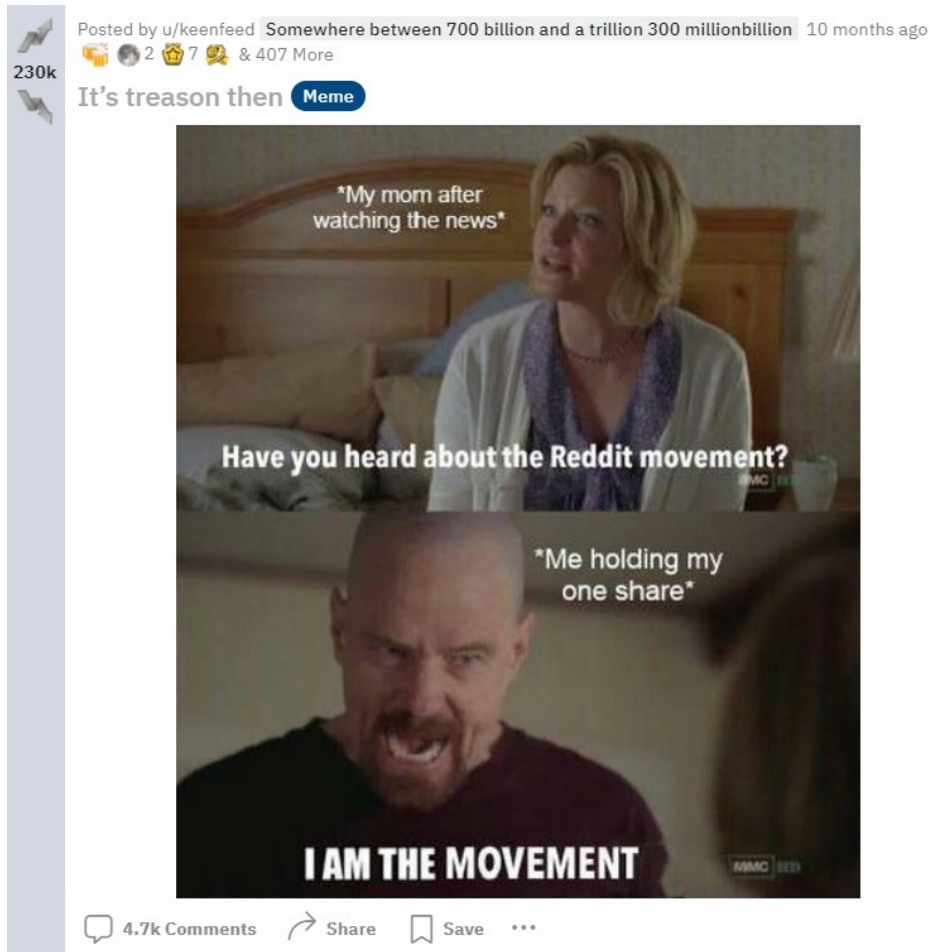
Meemejä voi tehdä netissä lähes ilmaisilla teknisillä ja taloudellisilla kustannuksilla. Meemikulttuuriin kuuluu tyypillisesti se, ettei niillä ole tekijänoikeuksia ja että ne edustavat jollakin tapaa internetin rumaa estetiikkaa, ovat tarkoituksellisen kömpelöitä (Douglas, 2014) ja koska niiden merkityksellinen elinkaari saattaa jäädä internetissä erittäin lyhyeksi, ei niihin usein olla valmiita panostamaan. Yllä olevan postauksen suosiota selittää osin juuri sen ristiriitaisuus tyypillisten käytäntöjen osalta: merkittävän rahamäärän käyttö sisäpiirihuumoriin ja meemin esittämiseen. Koska Reddit ei ole täysin anonymi ja käyttäjien toiminta yksilöidään ja toimintahistoria tallennetaan, voidaan ajatella, että suosituimmat käyttäjät saattavat saada tietyissä tapauksissa toiminnastaan alustalla jonkinlaista hyötyä myös alustan ulkopuolella. Kuitenkin merkittävien rahallisten panostusten tekeminen sisäpiirihuumoriin verkossa ilman oman henkilöllisyyden liittämistä tarkoittaa sitä, että investoinnille tuskin saa ainakaan merkittävää vastinetta verkon ulkopuolella. Tämä on osin juuri se tekijä, joka tuo arvostusta: rahan tai muiden resurssien käyttäminen tarkoitukseen, josta ei ole tarkoitus hyötyä ensisijaisesti henkilökohtaisesti, esimerkiksi taloudellisessa mielessä. Toisaalta voidaan ajatella, että kyseisen mainospaikan hankkiminen ja käyttäytyminen edellä mainittuun tarkoitukseen on myös mainostanut WSB:tä ja siten ollut esimerkiksi hyödyksi käyttäjämäärien kasvun suhteen ja yleisesti tehnyt toimintaa tunnetuksi. Lisäksi voi ajatella, että se mahdollisesti myös lisää GME:n suosiota ja on siten hyödyksi tyypillisenä mainoksena.

Meemejä voidaan käyttää myös aktivismin keinoina (ks. esim. Moreno-Almeida, 2021), joskin voidaan ajatella, että tässä tapauksessa ensisijaista on huumorin luominen ja pyrkimys sensaation luomiseen. Voidaan katsoa, että informaation määrän räjähdysmäisen kasvun vuoksi elämme huomiotaloudessa (Davenport & Beck, 2001), jossa eräänlaisena saavutuksena voidaan pitää pelkästään sitä, että asiamme saavuttaa kohdeyleisön huomion. Viestin kannattaa erottua jollakin tapaa sisältömassasta, jotta se kiinnittäisi vastaanottajan huomion ja

toisaalta tämä reagoisi siihen muutoinkin toivotulla tavalla. Sisältö pyrkii siis saamaan aikaan riittävän voimakkaan reaktion käyttäjässä, esimerkiksi myönteisiä tai kielteisiä tunteita herättämällä. Vähintään osamerkityksiltään huumoripitoista sisältöä voi pitää vahvasti edustettuna sosiaalisen median sisällöissä, joihin siinä, että se herättää myönteisiä tunteita, joiden äärelle on miellyttävää haakeutua myös uudelleen. Dobeles, Toleman ja Beverland (2011) nostavatkin esille, että viraalissa sisällössä keskeistä on usein hauskuus ja vastaanottajan mielikuvituksen stimulaatio. Lisäksi Lindgreen ja Vanhamme (2005) esittävät, että yllätys on keskeinen elementti viraalissa sisällössä. Ecklerin ja Bollsin (2011) mukaan myönteisiä tunteita herättävä sisältö lisää todennäköisesti sen kuluttamista verrattuna siihen, että se herättäisi kielteisiä tunteita. Edellä mainitut viraalisen sisällön tyypilliset tunnuspiirteet kuvaavat hyvin myös WSB:n suosituinta postausta ja siten sen suosiota voi pitää odotettuna. Vaikka kyseisen postauksen ja huumorin ensisijainen yleisö on WSB:n käyttäjäkunta, voidaan olettaa, että kyseisellä postauksella on merkitystä myös siitä näkökulmasta, että se uusintaa WSB:n toiminnan viraaliutta laajemminkin, myös muiden kuin ensisijaisen kohdeyleisön näkökulmasta.

Seuraavan meemin (kuvio 4) pohjana oleva kuvakaappaus on otettu Breaking Bad -sarjan tilanteesta, jossa päähenkilöpariskunta keskustelelee. Kyseisessä postauksessa vitsaillaan yhteisöllisyyden kokemuksella ja ylpeydellä aikaansaadusta tilanteesta, jonka suuresta vaikutuksesta vitsaillaan sanalla "maanpetos". Meemillä halutaan myös kuvata sitä, kuinka tammikuinen tapahtumaketju oli aidosti yhteisönä ja suurena joukkona tehty ja pienetkin toimet auttoivat. Kun meemissä otetaan kantaa siihen, että WSB:n toimintaa kuvataan "liikkeeksi" (movement), annetaan samalla kuvaa jollakin tapaa organisoidusta toiminnasta, jolla on jokin tavoite.

Koska kuviossa 4 yhteisön jäsen on ikään kuin arkisessa kanssakäymisessä äitinsä kanssa, voidaan ajatella, että nämä kuvastavat myös monen käyttäjän todellista mielenmaisemaa: asumista äidin kanssa samassa taloudessa tai riippuvuutta tästä. Tämän voi katsoa implikoivan joko nuorta ikää tai tiettyä sosiaalisista normeista poikkeavaa asumisen tapaa esimerkiksi nuorena aikuisuudessa tai vanhempanakin. Kuten tämä suosituimpien postauksen aineisto-otos osoittaa, on huumori eri muodoissaan sosiaalisen median keskeinen kieli. Sosiaalisessa mediassa sen ulkopuolella erittäin vakavina pidettävät seuraukset, kuten miljardien dollarien tappiot sekä arvopaperimarkkinoiden häiriintyminen, redusoidaan yksinkertaisiksi ja vähällä vaivalla tuotetuiksi huumorisisällöiksi, kuten meemeiksi.



KUVIO 4 Meemi WSB-yhteisön luonteesta (Reddit, 2022).

Kyseiseen postaukseen (kuvio 4) liittyen on hyvä nostaa esille, kuinka kollektiivisen toiminnan yhteydessä on usein keskusteltu vapaamatkustamisen ongelmista (Olson, 1965) ja kuinka digitaalisen aktivismin on ajateltu saattavan vähentää näitä ongelmia esimerkiksi matalampien osallistumisen kustannusten vuoksi (George & Leidner, 2019). Vaikka WSB:n toimintaan osallistumisen voidaan katsoa edellyttävän sinänsä merkityksellisiä taloudellisia investointeja johtuen yhdenkin osakkeen hinnasta, ovat toimintaan osallistumisen muut kustannukset olleet matalia johtuen siitä, ettei osallistuminen ole vaatinut muuta kuin osakkeen hankkimista älypuhelimella, mikä on esimerkiksi ajallisten resurssien suhteen mitätön kustannus. WSB:n tapauksessa osallistumisen painoa on myös helppo skaalata sen mukaan, paljonko esimerkiksi osakkeita ostaa. Kuten kuvasakin huumorin keinoin esitetään, yhdenkin osakkeen ostamalla pääsee osalliseksi toiminnasta ja toisaalta suuren osallistujamäärän vuoksi pienelläkin osallistumisella on vaikutusta. Toisaalta erityisesti kuvassa olevan tekstin perusteella voidaan pohtia myös WSB:n toimintaan osallistumisen vaivattomuutta siitä näkökulmasta, että koska se ei vaadi merkittäviä määriä minkäänlaisten resurssien panostusta ja se on mahdollista toteuttaa puhtaasti tietokoneelta, eivät osallistujien läheiset ja samassa taloudessakaan osallistujat ole välttämättä missään määrin tietoisia osallistumisesta ilman, että tämä itse kertoo siitä. Tätä voidaan tulkita

digitaalista aktivismia yleisemminkin kuvaavana siten, että tietokoneiden ja älylaitteiden kautta ihmisten on mahdollista tehdä merkittäviäkin kontribuutioita ilman, että se näkyy tämän lähipiirille tai ulospäin mitenkään. Siten meemin voi ajatella korostavan myös yhteisön näkymättömyyttä ja toisaalta laajuutta. Yhteisön toiminta näkyy tietyissä digitaalisissa ympäristöissä, kuten pörssissä ja sosiaalisessa mediassa, mutta verkon ulkopuolisessa arjessa sitä voi olla vaikeaa nähdä.

Esimerkiksi perinteisen kollektiivisen toiminnan aikakaudella pieniä ryhmiä on voitu pitää toiminnassaan tehokkaampina johtuen siitä, että vapaamatkustaminen huomataan niissä helpommin ja toisaalta sellaisissa kynnys vapaamatkustamiseen on korkeampi (Olson, 1965). Kuten Cardoso ym. (2019) huomauttavat, ICT-avusteinen kollektiivinen toiminta saattaa vähentää ongelmia, joita suuriin joukkoihin liittyy. Reddit mahdollistaa sen, että WSB:n jäsenistö muodostuu suuremmalla todennäköisyydellä sellaisista ihmisistä, joilla on toteutetun kaltaisen toiminnan kannalta tärkeitä avainominaisuuksia. Mikäli sijoittajayhteisöjä olisi vähemmän tai ne olisivat toiminta-ajatukseltaan vähemmän erikoistuneita, niissä käytävä keskustelu ja henkilöt olisivat vielä heterogeenisempia. Runsas erikoistuminen on todennäköisesti houkutellut mukaan myös sellaisia ihmisiä, jotka eivät vähemmän erikoistuneisiin yhteisöihin olisi halunneet osallistua. Monien WSB:stä yhteisönä kiinnostuneiden on esimerkiksi aiemmin voinut olla vaikea kiinnostua sijoittajayhteisöistä, johtuen siitä, että WSB-yhteisö perustuu toimintalogiikalle, joka poikkeaa merkittävästi tyypillisistä sijoittamisen muodoista. Tämä kiinnostus riskisempään sijoittamiseen ja siitä keskusteluun oli osa jo WSB:n perustamisajatusta (Anderson ym., 2021).

Postauksen (kuvio 4) voi katsoa liittyvän myös siihen, että esimerkiksi Robinhoodin edistämä komissiovapaa kaupankäynti on aidosti tehnyt yhdenkin osakkeen ostamisesta rationaalista. Vaikka Gamestopin osake nousi korkeimmillaan satoihin euroihin ja siten komissioilla ei olisi ollut yhtä suurta vaikutusta kaupankäynnin kokonaishintaan asiakkaalle, on yhden osakkeen ostamista usein pidettävä epärationaalisena, mikäli ostamisesta joutuu maksamaan välitysmaksuja. Tässä mielessä voidaan todeta, että Robinhood ja sen kaltaiset palvelut ovat demokratisoineet osakemarkkinoita, koska nyt osakemarkkinoille voi osallistua taloudellisessa mielessä rationaalisesti erittäin pienelläkin summalla. Edellä mainittu on mahdollistanut konnektiivisessa toiminnassa tyypillisen spontaaniuden, kun osallistumisen on voinut hoitaa yksinkertaisesti ostamalla kännykällä yhden osakkeen eikä toimenpiteeseen ole kulunut juurikaan aikaa. Tavallisesti osakkeita ostaessa yksilö jää välittömästi hieman tappiolle johtuen komissioista ja muista mahdollisista välityskuluista, mikä voi nostaa esimerkiksi emotionaalista kynnystä sijoittamiseen. Ilman välitysmaksuja sijoittaja ei jää automaattisesti tappiolle ja siten kynnys sijoituksen tekemiseen voi olla pienempi.

Konnektiivisen toiminnan ja digitaalisen aktivismin ytimeen kuuluu se, että ihmiset voivat osallistua toimintaan omista motiiveistaan käsin ja toimintaan käytettävää panostustasoa on helppo säädellä. Motiiveista riippumatta jokainen, joka osti GME:n osaketta short squeezeen aikaan, edisti WSB:n masinoiman toiminnan tavoitetta. Myös tämän voi ajatella kuuluvan digitaalisen aktivismin ja

konnektiivisen toiminnan luonteeseen: osallistuminen on teknologian kehittymisen ansiosta niin yksinkertaista, vaivatonta eikä välttämättä vaadi kompromissien tekemistä muiden intressien kanssa, että toimintaan osallistuvat henkilöt eivät välttämättä edes koe osallistuvansa aktivistiseen toimintaan. Monilla ihmisillä voi olla kynnystä osallistua aktivistiseksi tai poliittiseksi mieltämänsä toimintaan, mutta digitaaliseen aktivismiin ja konnektiiviseen toimintaan liittyvä osallistuminen saattaa hämärtää tällaista kokemusta. Konnektiivisen toiminnan voi ajatella osin myös nojaavan tähän, että se pystyy hyödyntämään helposti myös sellaisia ihmisiä, jotka eivät varsinaisesti aio osallistua tai koe osallistuvansa aktivistiseen toimintaan, esimerkkinä erityisesti matalan panostustason toiminta, kuten klikktivismi. WSB:n toimintaan oli myös helppo osallistua, koska sitä ei ollut brändätty vakavaksi aktivismiksi tai poliittiseksi toiminnaksi, johon monet saattavat liittää myös negatiivisia konnotaatioita.

Kuitenkaan Georgen & Leidnerin (2019) luokittelun perusteella osakkeen ostamista jonkin toiminnan tukemiseksi ei voi pitää matalimman tason aktiiviteettina, sillä suorien rahallisten panostusten tekemistä tulee luokittelun perusteella pitää transitionaalisenä aktiviteettina johtuen panostuksen merkittävydestä verrattuna alimpaan tasoon. Käsitteellisesti lähimmäksi pääsevät e-rahoittaminen ja poliittinen konsumerismi, joihin kumpaankin liittyy kuitenkin ongelmia sovellettaessa. Yksilöhän ei rahoita aktivistista liikettä perinteisessä, epäsuorassa mielessä, jossa tuetaan jonkun toisen entiteetin, kuten järjestön toimintaa, vaan tässä rahoittaminen on suoraa toimintaa. Lisäksi yksilön henkilökohtaiset taloudelliset intressit ovat suoraan sidottuina tähän rahoittamiseen. GME:n osakkeen ostaminen vaikuttaa suoraan sen hintaan ja siten se aiheuttaa tässä tapauksessa suoraan tappioita toiminnan kohteelle.

Davis, Love ja Killen (2018) huomauttavat, että poliittisella ja huumorilla on ollut vahva side jo ennen internetiä, esimerkiksi poliittisen satiirin muodossa. Huumori voi toisaalta keventää politiikkaan liittyvää diskursiivista tyyliä, mikä saattaa alentaa kynnystä osallistua. Huumoriin on helppo verhoita erittäin vakaviakin aiheita, mihin sisältyy toisaalta myös ongelmia, sillä se mahdollistaa helpommin myös esimerkiksi sopimattoman käytöksen verhoamisen huumoriin ja toisaalta siten saattaa rappeuttaa keskustelukulttuuria. Huumorilla on tärkeä rooli verkossa johtuen siitä, että se vetää helposti huomiota puoleensa, verrattuna esimerkiksi tylsään tai epämiellyttävään sisältöön. Huumori ja minkä tahansa asian asettaminen pilkan kohteeksi on myös ollut internetkulttuurin keskiössä alusta asti, esimerkiksi trollaamisen muodossa.

Seuraava kuvakaappaus ja meemi (kuvio 5) on suositusta Matrix-tieteiselokuvasta, jossa päähenkilö Neo taistelee suurta antagonistijoukkoa vastaan ja torjuu näiden hyökkäyksiä yli-inhimillisin tavoin, esimerkiksi pysäyttämällä luoteja ilmaan. Kuvakaappaus (kuvio 5) on otettu gif-videosta. Meemissä esitetään kuinka kovista yrityksistä ja iskuista huolimatta mikään ei pysty pysäyttämään WSB:tä tai piensijoittajia. Meemillä viitataan tässä tapauksessa erityisesti rahoitusmarkkinoiden demokratisoitumiseen, joka on seurausta erityisesti WSB:n toiminnasta yhteisönä. Piensijoittajat ovat voimaantuneet huolimatta siitä, että jopa

Robinhood, jota on osin pidetty näitä voimaannuttavana alustana, on kääntynyt piensijoittajia vastaan.



KUVIO 5 Matrix-meemi yhteisön luonteesta (Reddit, 2022).

Shillaamisella viitataan jonkin entiteetin promotoimiseen mainitsematta, että promotoivalla taholla on henkilökohtainen intressi tähän toimintaan ja linkki entiteettiin. Riippuu verkkoyhteisöistä ja alustoista, että millaista käyttäjän tunnistettavuutta osallistumiseen vaaditaan. Redditin tapauksessa osallistuminen vaatii rekisteröitymistä ja vakituisen nimimerkin käyttöä, joten kyseessä ei ole anonymi palsta. Laiton toiminta on helppoa paljastaa, sillä käyttäjien tunnistetietoja on saatavilla ylläpitäjille, jotka voivat tarvittaessa jakaa ne viranomaisille. Osakkeiden shillaamiseen on kuitenkin melko matala kynnyksen, koska toiminta ei sinänsä ole laitonta, ainakaan, mikäli pystyy uskottavasti väittämään uskovansa esittämiinsä väitteisiin. Ongelmia tuottaa meemissäkin mainittu Redditin karmajärjestelmä, jossa käyttäjän karma ja muut tiedot ovat näkyvillä muille käyttäjille. Siten käyttäjän on vaikea tekaista uskottavuutta. Uskottavuutta voi toki saavuttaa muillakin keinoin, esimerkiksi olemalla merkittävä henkilö verkon ulkopuolella. Esimerkiksi miljardööri Mark Cuban antoi tukensa WSB-yhteisön toiminnalle ja vietti jonkin aikaa yhteisön parissa vastailen kiinnostuneiden kyselyihin. Kuitenkin keskeistä on se, etteivät käyttäjät ole luotettavuuden suhteen tasa-arvoisessa asemassa, kuten esimerkiksi aidosti anonyymeilla keskustelupalstoilla. Lähempänä aidosti anonyymia palstaa on esimerkiksi Redditin merkittävä kilpailija 4chan, jossa käyttäjistä on näkyvillä ainoastaan se maa, jossa käyttäjä tunnistetietojen perusteella on.

WSB:n Discord-kanava suljettiin alustan ylläpitäjien toimesta perustuen "vihamieliseen ja syrjivään sisältöön". Sulkemisen ajoitus aiheutti perustelutuja spekulatioita siitä, pyrkikö Discord suojelemaan intressejään siten, ettei se



halunnut sallia WSB:n organisoivan toimintaa palvelussaan. Joka tapauksessa Discordia voi pitää merkittävänä alustana toiminnan organisoinnille johtuen siitä, että viestintä siellä on paljon tehokkaampaa kuin Redditissä. Cardoso ym. (2019) nostavat esille, ettei joukkotoiminnan onnistuminen saisi olla riippuvainen jonkin kaupallisen palvelun liiketoimintalogiikan loukkaamisesta, sillä tällaisissa tapauksissa yritys saattaa suojata intressejään joukkoliikkeen kustannuksella. Onkin tärkeää huomata, että sosiaalisen median palvelut, joissa aktivismia usein organisoidaan, kuten Facebook, ovat yksityisesti omistettuja ja ovat tyypillisesti valmiita suojelemaan omia intressejään, mikä tekee sosiaalisessa mediassa tapahtuvasta organisoinnista potentiaalisesti erittäin haavoittuvaa ja riippuvaista yksityisen toimijan intresseistä. Tällaisesta on aiempaakin näyttöä esimerkiksi tapauksessa, jossa Twitter sulki Anonymous-ryhmän tilin sen tukiessa WikiLeaksia. Myös Amazon oli jo sulkenut palvelun ylläpitäjänä pääsyn WikiLeaksin sivuille. (Cammaerts, 2015.)

Meemin (kuvio 5) mukaan valtavirtamedia esittää yhteisön asenteellisen kielteisessä valossa yrittäen vaikuttaa julkiseen mielipiteeseen ja samalla kuitenkin yrittäen esiintyä objektiivisena (media hit pieces). Vaikka on muistettava, että meemissä on kyse huumorista, kuvaa tilanne tietojärjestelmätieteenkin näkökulmasta mielenkiintoisesti valtavirtamedian vaikutusvallan vähentymistä, sillä se on merkittävässä määrin seurausta teknologian kehityksestä ja media-alan disruptiosta. Internetin käyttäjät toimivat enenevässä määrin itse myös tiedon ja sisällön tuottajina sen sijaan, että olisivat vain passiivisia vastaanottajia.

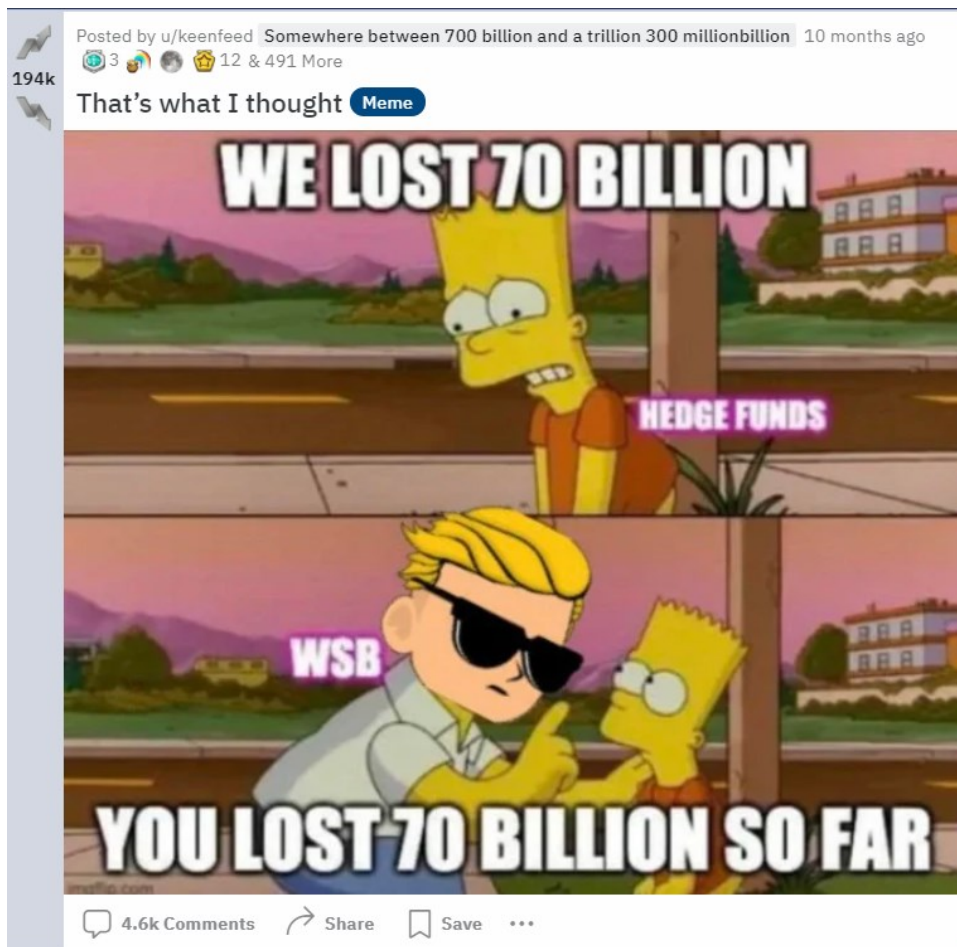
Meemin (kuvio 5) perusteella erittäin vaikutusvaltaiset tahot ovat yhteisöä ja piensijoittajien toimintaa vastaan, mutta yhteisö kuitenkin kestää nämä vastatoimet, mikä tarkoittaa, että piensijoittajat ovat nyt aidosti voimaantuneita. Meemissä implikoidaan, että yhteisöön julkisuudessa kohdistuva kritiikki on perusteetonta ja että yhteisö aikoo pitää toimintalinjassa ja pitää sitä oikeutettuna. Meemin perusteella yhteisöä voi pitää erittäin motivoituneena ja jyrkän sitoutuneena toimintaansa. Tämän perusteella voi ajatella, että yhteisössä tiedetään mitä ollaan tekemässä ja että vaikutukset ovat hyväksyttäviä.

Vaikka kuvameemeihin on yleisestikin helppo piilottaa valtava määrä tietoa ja implikaatioita, ovat gifit tästä vielä seuraava askel. Ne sopivat jopa pienelle kännykän näytölle ja siltikin niihin voidaan mahdollistaa vieläkin enemmän tietoa kuin yksittäiseen kuvaan. Ne ovat kuitenkin niin lyhyitä, että käyttäjät jaksavat katsoa ne kokonaan ja toisaalta myös automaattinen toisto tekee kuluttamisesta miellyttävämpää. Vaikka videoiden muokkaamista voi pitää työläämpänä kuin pelkkien kuvien muokkaamista, näkyy tässäkin meemissä se, että se on toteutettu vähäisellä vaivalla. Tekijä on tiennyt, että varsinaisen sanoman välittämiseen hauska muodossa riittää kömpelömpikin toteutus ja toisaalta suurin osa meemeistä päättyy vain jatkuvan syötevirran alle ilman, että niihin enää koskaan palataan, jolloin niihin panostamista ei voi pitää odotusarvoisesti kovin järkevänä.

WSB:n kielenkäyttö on yleiseen sijoituslangiin ja yhteisön omaan sisäpiirilingiin perustuvaa. Slangi ei kuitenkaan ole erityisen vaikeaselkoista, mikäli käyttäjä tuntee sijoitusslangin perusteet etukäteen. Yhteisö on kulttuuriltaan

sellainen, että slangisanoille löytyy useimmiten selityksiä hakemalla ja tässä mielessä kulttuuri selkeästi vähemmän vihamielinen kuin esimerkiksi 4chanilla, jossa yhteisön rajojen vartiointi perustuu huomattavasti enemmän siihen, ettei uusille käyttäjille selitetä implisiittisiä normeja ja näiden tietämättömyydestä tehdään huumoria. Vahvoja implisiittisiä normeja ja vihamielistä suhtautumista uusiin tulokkaisiin voi pitää vasta-aiheena konnektiivisuudelle, jonka keskiössä on helppous, mukavuus, matalat kustannukset ja henkilökohtaiset hyödyt. Suosituin sisältö, kuten tämän tutkimuksen aineisto, on väistämättä sellaista, että sitä pystyy ymmärtämään suurin osa käyttäjistä. Sisällössä on kuitenkin jonkin verran viittauksia omaleimaiseen kulttuuriin, mikä tuottaa riittävästi yhteenkuuluvuuden tunnetta käyttäjien välille.

Seuraavan meemin (kuvio 6) pohjana on suositun Simpsonit-sarjan tilanne, jossa Bart-hahmo vaikuttaa kärsivältä. Kuvan alaosassa Bartin isä Homer tulee huomauttamaan tälle jotakin isälliseen tapaan. Meemissä hedge-rahastot ovat Bartin roolissa ja Homerin naaman tilalle on melko kömpelästi muokattu WSB:n maskotin pää. Maskotti huomauttaa jo nykyisistä 70 miljardin tappioista kärsiville hedge-rahastoille, että nämä ovat menettäneet tämän verran tähän mennessä eli toisin sanoen tulisivat WSB:n näkemyksen mukaan menettämään vielä lisää.



KUVIO 6 Simpsonit-meemi WSB:n toiminnasta (Reddit, 2022).

Meemissä (kuvio 6) implikoidaan, että WSB:ssä todellakin halutaan koetella järjestelmän rajoja niin pitkälle kuin mahdollista ja että tappioiden tuottaminen hedge-rahastoille on käytännössä yhteisön toiminnan keskeisin motiivi. Kuvan (kuvio 6) yläosassakin näkyy, kuinka toiminta on ollut massiivisen onnistunutta suhteessa tavoitteeseen, mutta siihen ei kuitenkaan olla vielä tyytyväisiä eikä hedge-rahastoille halutaan antaa yhtään armoa. Poliittisesti motivoituneen toiminnan kehyksessä suurten rahoituslaitosten kritisointi mahtuu hyvin Overtorin ikkunaan, johtuen esimerkiksi viimeisimmän finanssikriisin kokemuksista ja siitä, että ihmiset koronapandemian vuoksi kokevat negatiivisia tunteita, jotka tulee kohdistaa johonkin. Meemin perusteella yhteisö on päässyt sellaiseen asemaan, että esimerkiksi tässä tapauksessa hedge-rahastot ovat sen armoilla, eivätkä pääse itse pois siitä. Tällainen on mahdollista short squeeze -tilanteessa, mutta tosiasiaa hedge-rahastot pystyivät lopulta sulkemaan positionsa, joskin valtavilla tappioilla.

Skogin, Wimeliuksen ja Sandbergin (2018) mukaan digitaalisesta disruptiosta kärsivät erityisesti sellaiset yritykset ja tahot, jotka ovat investoineet vanhaan tilanteeseen ja joiden suunnitelmat tai kehitys on keskeytynyt disruption vuoksi. Voidaan ajatella, että monet hedge-rahastot olivat investoineet vanhaan tilanteeseen ja kärsivät merkittäviä tappioita uudenlaisesta ilmiöstä. Ongelmia aiheuttaneessa tilanteessa yhdistyi useita melko uusia ilmiöitä, kuten pelillistynyt ja ekspressiivinen treidaaminen. Toisaalta monet tapauksen osakomponentit olivat sinänsä tuttuja, mutta niitä oli vain yhdistelty normaalista poikkeavalla tavalla, esimerkiksi markkinoiden heiluttamista suurella ostomäärällä ja sosiaalisesta mediasta emergoivaa synkronoitua toimintaa ei ollut aiemmin yhdistetty ainakaan näin merkittävässä mittakaavassa.

On melko tyypillistä, että mikäli verkkoaktivistinen toiminta toteutetaan kokonaisuudessaan verkossa ja sähköisesti, ja toiminta on lisäksi suoraa vaikuttamista, niin asialla ovat esimerkiksi teknologian suhteen erittäin taitavat henkilöt (esim. haktivistit), kuten esimerkiksi George & Leidner (2019) mainitsevat ja ottelussaan aktivismiin panostuksen perusteella. WSB:n tapauksessa vaadittava taitotaso ja panostukset eivät olleet kovin korkeita, yksilöt vaikuttivat toiminnallaan suoraan kohteeseen eikä tämä toiminta vaatinut suurta taitotasoa. Kun otetaan huomioon, että toiminnalla aiheutettiin meeminkin perusteella kokoluokaltaan Suomen valtion vuoden budjetin verran tappioita (tai edes sen verran liikettä markkinoilla) yksityisille toimijoille, on toimintaa pidettävä merkittävänä. Hyvin usein matalan taitotason ja panostusten digitaalinen aktivismi on epäsuoraa toimintaa, jolla pyritään esimerkiksi vaikuttamaan poliittisiin päättäjiin tai muiden henkilöiden mielipiteisiin yleensä, mutta tässä tapauksessa osin teknologisista syistä merkittävä suora vaikuttaminen oli mahdollista matalalla taitotasolla, kohtalaisella taloudellisella panostuksella ja muuten erittäin matalilla panostuksilla, esimerkiksi ajankäytön suhteen.

Ainakin monille WSB:n kulttuuriin henkisesti sitoutuneille henkilöille short squeezeen luomiseen osallistumiseen liittyvät sitoutumukset ovat linjassa sen kanssa mitä henkilö saattaisi tehdä muutenkin. Toisin sanoen henkilö ei varsinaisesti tee merkittäviä uhrauksia vaihtoehtoiskustannusten suhteen lähtemällä

mukaan tällaiseen kannanottoon, joka toteutetaan treidaamalla. Suurella osalla erityisesti tammikuun alkupuolella sijoittaneista oli aiempaa historiaa vedonlyöntimäisestä osakekaupankäynnistä (Hasso ym., 2021). Toisaalta suosion kasvaessa mukaan lähtee henkilöitä, jotka eivät välttämättä ole yhtä sitoutuneita tai ymmärrä täysin mitä ovat tekemässä. Hasson ym. (2021) mukaan huuman leviessä valtavirtaan ja myöhemmin mukaan lähteneiden sijoittajien käytösprofiili olikin erilainen verrattuna aiemmin mukaan lähteneisiin. Hasso ym. (2021) nostavat esille myös, että myös monet piensijoittajat myivät episodin aikana GME:n osaketta lyhyeksi, mikä hieman heikentää julkista Daavid vastaan Goljat -narratiivia, jossa piensijoittajat asettuvat hedge-rahastoja vastaan. Koronapandemian vuoksi monet tavalliset vedonlyöntimahdollisuudet olivat vähentyneet, mitä voi pitää ainakin yhtenä pienenä sivutekijänä. Jonkinlaista osuutta voi ainakin Yhdysvalloissa veikata myös koronaelvytykselle, joka on taannut merkittävälle osalle kansalaisista ylimääräistä käteistä rahaa.

Voidaan pitää melko selvänä, että WSB:n toiminnan suurimmat vaikutukset olivat mahdollisia johtuen monen erilaisen tekijän leikkaamisesta ja että näiden tekijöiden leikkaaminen oli vain väliaikaista tai kertaluontoista ja siten toiminnalle oli selkeä aikaikkuna. Siten vaikutuksiltaan yhtä suuri toiminta saattoi olla mahdollisesti ainutkertaista, johtuen kyseisen kokoluokan vaikutusten riippuvuussuhteesta hedge-rahastojen yllättämiseen. Toisaalta toiminta oli esimerkki siitä, kuinka joustavasti ja nopeasti aktivistista, suoraa, helppoa ja erittäin vaikuttavaa toimintaa pystytään organisoimaan verkossa. Aktivistista ja suoraa toimintaa saattaa emergoitua melko nopeastikin, mikä on hyödyksi tilanteissa, joissa mahdollistavat tekijät eivät ole kovinkaan pysyviä, vaan niiden leikkauspiste on hyvin väliaikainen tai lyhytkestoinen.

Meemi (kuvio 6) ilmentää hyvin sitä, kuinka vaikeaa WSB:tä on nähdä tyyppillisten poliittisten liikkeiden tai aktivistisen toiminnan linssien läpi: toiminta on lähtökohtaisesti destruktiivista eikä yhteisö varsinaisesti ole esittänyt mitään selkeää ohjelmaa, muutoskohteita tai millaisia muutoksia halutaan ja miten ne toteutetaan. Lisäksi toiminta ja yhteisön keskustelut ovat pintatasolla hyvin usein huumoriin naamioituja. Saattaisikin olla houkutus ajatella, ettei toiminta ole poliittista, aktivistista tai yleensäkään vakavasti otettavaa, koska sitä on hyvin vaikeaa sovittaa perinteisiin raameihin. Toiminnalla voi ajatella olevan paljon yhteyksiä näkökulmaan, joka suhtautuu digitaaliseen aktivismiin pessimistisesti: teknologia on moraalisesti hyvin vajavaista ja mahdollistaa yhtä lailla sekä konstruktivisen että destruktiivisen käytön (Sivitanides & Shah, 2011).

Tämä tutkimus kuitenkin väittää, ettei WSB:n toimintaa tulisi ylenkatsoa poliittisena toimintana: toiminnalla haluttiin selvästi ottaa kantaa asioihin, vaikka keskiössä olikin myös suoranaisen itsekkäitä motiiveita yksilöiden kannalta. WSB:n toiminta on myös yksi tapausesimerkki siitä, millaista muutosta ICT on luomassa poliittiseen osallistumiseen. Kuten Olson (1965) korostaa, myös perinteisessä kollektiivisessa toiminnassa yksilöiden omat intressit ovat keskiössä ja tärkeänä ajurina, eikä toiminnan kollektiivisiä merkityksiä tulisikaan siksi aliarvioida pelkästään siksi, että mukana on itsekkäitä motiiveita – WSB:n toiminnassa nämä itsekkäät motiivit olivat toiminnan ja yhteisön luonteesta johtuen

vain hyvin selvästi näkyvillä. GME:n hinnan nouseminen niin korkeaksi on yksi osoitus siitä, kuinka toiminnassa tosiaan olivat keskeisiä myös muut kuin puhtaasti itsekkiät taloudelliset edut, sillä se sotii niin vahvasti tehokkaiden markkinoiden hypoteesia vastaan.

## 4.2 Robinhood pettää odotukset

Keskustelunavaus (kuvio 7) liittyi tviittiin, joka kommentoi tilannetta, jossa arvopaperivälittäjä Robinhood puuttui kaupankäyntiin tietyillä osakkeilla, jotka olivat olleet erityisesti WSB-yhteisön kiinnostuksen kohteena. Kyseisen Reddit-postauksen keskiössä on siis Twitteristä otettu kuvakaappaus – alkuperäisen postauksen on kirjoittanut yhdysvaltalainen nettipersoona FaZe Banks. Reddit-postauksen otsikkona on pyyntö kaikille käyttäjille, että nämä antaisivat postaukselle ylä-äänen osoittaakseen tukensa kuvakaappauksen sisällölle.



KUVIO 7 Redditiin postattu tviitti liittyen Robinhoodin toimintaan (Reddit, 2022).

Postauksen tviitissä (kuvio 7) viitataan myös periaatteeseen, jonka mukaan ihmiset ovat aina erityisen kiinnostuneita sellaisesta, joka on kiellettyä ja siten jonkin asian kieltäminen saattaisi kääntyä kieltäjää vastaan. Postauksessa (kuvio 7) myös kannustetaan kaikkia ostamaan lisää Gamestopin osakkeita. Postaus (kuvio 7) on merkitty “News”-tägillä, mikä tarkoittaa, että kyseessä on uutinen jostakin tietystä asiasta, tässä tapauksessa siitä, että Robinhood on piilottanut

sovelluksensa hausta tiettyjä meemiosakkeita. Näihin osakkeisiin liittyviä yrityksiä ovat Nokia, AMC, Naked, ja Gamestop. Postaus (kuvio 7) korostaa sitä tosi-seikkaa, ettei osakkeiden synkronoidussa ostamisessa ollut kyse pelkästään GME:stä, vaan myös useista muista kohteista. On kuitenkin selvää, että toiminta oli vaikutuksiltaan merkittävintä liittyen Gamestopin osakkeeseen. Alkuperäisen postauksen kirjoittaneella FaZe Banksilla on useita miljoonia seuraajia erilaisilla sosiaalisen median alustoilla ja siten tätä voidaan pitää vähintään nettikontekstissa avainkäyttäjänä ja auktoriteettina, jolla on merkittävä vaikutus muihin käyttäjiin.

Tässä tapauksessa (kuvio 7) ylä-äänien antamisella on normaaliin tilanteeseen verrattuna laajennettu funktio, sillä ylä-äänien antamista pyydetään eksplisiittisesti käyttäjiltä. Vaikka ylä-äänien antaminen implikoi aina suosion antamista tietylle sisällölle, voi sen antamista pitää tässä tapauksessa vahvempana signaalina, koska sille oli eksplikoitu erittäin selvä merkitys ja tarkoitus. Toisaalta postauksen suosio ei kuitenkaan ole tyypillisen orgaanista, vaan perustuu merkittävässä määrin postajaan pyyntöön osoittaa suosiota ja siten postaukselle ovat saattaneet osoittaa suosiota myös monet sellaiset henkilöt, jotka eivät sitä muuten olisi tehneet. Postaus korostaa myös sitä seikkaa, että piensijoittajat ovat viime kädessä täysin riippuvaisia markkinoiden portinvartijoista, tässä tapauksessa Robinhoodista.

Myös seuraavassa postauksessa (kuvio 8) kannustetaan osallistumaan toimintaan Robinhoodia vastaan. Postauksen mukaan välittäjän toiminta siten, että se salli välillä ainoastaan tiettyjen osakkeiden myynnin, muttei ostoa, täyttää markkinamanipulaation kriteerit. Postauksessa myös esitetään totuuteen perustuva väite siitä, että välittäjä on ansainnut merkittävät määrät rahaa myymällä hedge-rahastoille tietoa WSB-yhteisön tai yleensäkin piensijoittajien kaupoista. Postaus kannustaa käyttäjiä jättämään Robinhoodin ja siirtymään käyttämään muita välittäjiä. Postaja arvelee, että selkeän vaikutuksen aikaansaamisessa saattaa kestää joitakin päiviä, mutta postaus sisältää kuitenkin vahvan oletuksen siitä, että Robinhoodin käyttäjäkunnasta merkittävä osa seuraa WSB:tä ja siten heillä on mahdollisuus pakottaa Robinhood ahtaalle samaan tapaan kuin nämä ajoivat tietyt hedge-rahastot ahtaalle. Oletus on ikään kuin se, että Robinhoodin liiketoimintamalli on ollut siedettävä siihen pisteeseen asti, kunnes he jäädyttivät kaupankäyntiä ja siten aiheuttivat tappiota piensijoittajille.



KUVIO 8 Pyyntö WSB:n jäsenille toimia Robinhoodia vastaan (Reddit 2022).

Postauksessa (kuvio 8) siis kritisoidaan, kuinka Robinhoodin liiketoimintamalli on yleensäkin piensijoittajien kannalta epäilyttävä johtuen sen perustumisesta merkittävässä määrin PFOF:iin (payment for order flow). Mittalin ja Berkowin (2021) mukaan kyse on siis siitä, että esimerkiksi institutionaaliset sijoittajat maksavat Robinhoodin kaltaisille palveluille siitä, että nämä antavat pääsyn tietoihin piensijoittajien ostokäyttäytymisestä. Mittalin ja Berkowin (2021) mukaan PFOF on erityisesti se tekijä, joka ajaa osakemarkkinoiden pelillistymistrendiä ja siten Robinhoodilla ja muilla pelillistyneillä alustoilla voidaan ajatella olevan merkittävä vaikutus myös WSB:n toiminnassa, jossa keskeistä on sijoittamisen uhkapelellisyys ja viihteellisyys.

Robinhood tienaa myös käyttäjätileillä olevien varojen koroista, premium-käyttäjätilien maksuista sekä tiettyjen viputuotteiden marginaaleista (Sklar, 2021). Robinhood toteuttaa suuremmat investoinnit suosiollisemmissa hintapinteissä ja PFOF antaa tietojen ostajille merkittävän etulyöntiaseman: kuka ostaa, mitä ostaa, mihin hintaan, kuinka usein ja miksi (Chohan, 2021b). Tan (2021) nostaa esille, kuinka Robinhoodia on sakotettu useaan kertaan transaktioiden toteuttamiseen liittyvien parhaiden käytäntöjen rikkomisesta, viimeisimmän kerran 70 miljoonalla dollarilla kesäkuussa 2021. Lisäksi SEC on tiedottanut tutkivansa PFOF-käytäntöjä ja treidausaplikaatioiden pelillistymistä reguloinnin näkökulmasta (Tan, 2021). Postauksen väitteet ovat siis jokseenkin paikkansapitäviä, mutta siinä ei kuitenkaan huomioida esimerkiksi sitä, että nämä epäilyttävät käytännöt ovat mahdollistaneet komissiovapaan kaupankäynnin konseptin, josta pieniä pääomia sijoittavat henkilöt hyötyvät.

Robinhoodin sivuilla lukee, kuinka yrityksen tavoitteena on demokratisoida rahoitusmarkkinoille osallistumista. Voidaan ajatella, että komissioiden puuttuminen ja sijoittamisen kaikkinaisen yksinkertaistaminen tekee pientenkin sijoitusten tekemisestä rationaalista ja siten antaa suuremmalle ihmismäärälle vapauden positiivisesti ymmärrettynä osallistua osakemarkkinoille. Toisaalta se ei tarjoa positiivista vapautta järkevään ja reiluun sijoittamiseen johtuen institutionaalisten sijoittajien etulyöntiasemasta ja liiketoiminnan perustumisesta ja kannustamisesta aktiiviseen kaupankäyntiin, joka on piensijoittajille lähes aina haitallista. Muun muassa Barberin ym. (2021) mukaan intensiivinen

kaupankäyntiaktiivisuus Robinhood-kaupankäyntialustalla onkin yhdistettävissä negatiivisiin tuottoihin.

Yksinkertaisten iskulauseiden, kuten GME to the Moon -käyttäminen (kuvio 8) helpottaa toiminnan viraalia leviämistä läpi sosiaalisen median käyttäjien ja luo myös löyhää yhteenkuuluvuutta ihmisten välille. Se myös sisältää toiminnan tavoitteen, osakkeen nousemisen eli slangissa raketoimisen mahdollisimman korkealle. Konnektiivisessa toiminnassa tällainen leviävyys ja pienimpienkin yhteisten nimittäjien löytäminen on keskeistä.

Lambertin (2021) mukaan Robinhoodin toiminta eli esimerkiksi osakkeiden oston jäädyttäminen aiheutti sille merkittävää mainehaittaa ja yli puolet käyttäjistä harkitsi palvelun jättämistä pian GME-episodin jälkeen. Kuitenkin Robinhoodin osake päätyi kesällä listautumisensa jälkeen piensijoittajien yhdeksi suosikiksi ja merkittävään kurssinousuun. Edellä mainittu on hyvä esimerkki siitä, kuinka sosiaalisen median sentimentti saattaa muuttua melko nopeasti ja toisaalta, kun kyse on niin valtavasta määrästä sijoittajia, eivät läheskään kaikki ajattele samoin tai ole välttämättä tietoisia siitä, miksi välittäjää tulisi välttää. Myös tässä tapauksessa voi ajatella olevan viitteitä digitaalisen aktivismin hetkellisyydestä, sillä vaikka Robinhoodin vastustamisella oli selvästikin kannatusta, ei sille saatu sitä joko riittävästi tai sitä ei pystytty tosiasiallisesti ylläpitämään.

Myös Egkolfopoulou, Massa ja Melin (2021) esittävät artikkelissaan, kuinka Robinhoodin suosio ironisesti kasvoi GME-episodin aikana. He arvelevat, että alusta pystyy sitouttamaan käyttäjiä selvästi paremmin verrattuna kilpailijoihin ja käyttäjät saattavat kokea palvelun vaihtamisen vaikeaksi, johtuen esimerkiksi siitä, että he joutuisivat luopumaan joistakin ominaisuuksista, joita alan pelillistynein käyttöliittymä tarjoaa. (Egkolfopoulou ym., 2021.) Toisaalta Robinhoodin suosion lisääntyminen ja vanhempien käyttäjien äänestäminen jaloillaan eivät sulje toisiaan pois ja ovat saattaneet tapahtua samanaikaisesti. Robinhood on saattanut saada julkisuuden vuoksi runsaasti uusia sijoittamisesta ensimmäistä kertaa innostuneita käyttäjiä ja toisaalta sosiaalisen median sentimenttiin on liittynyt runsaasti uusia ihmisiä. Tällöin Robinhoodin ulkopuolelle havaittavaa pudotusta ei ole tapahtunut.

### 4.3 Gillin portfolioraportit

Kuviot 9–13 ovat kuvakaappauksia käyttäjä DeepFuckingValuen (Keith Gill) sijoitusportfoliosta. WSB:n keskeistä sisältöä ovat merkittävistä voitoista ja tappioista kertovat postaukset sekä sijoitusportfolioiden arvon suuret heilahtelut. Kiinnostus näihin ääripäihin manifestoituukin erinomaisesti näissä kuvakaappauksissa (kuviot 9–13). Wang ja Luo (2021) viittaavat yhteisön aktuaaliseen kielenkäyttöön ja puhuvat yksilöiden viehtymyksestä ”tappiopornon” seuraamiseen. Kuviot (9–13) noudattelevat siis kaavaa, jossa Gillin omistusten arvot heittelevät valtavasti päivien välillä, minkä lisäksi myös summat ovat valtavia yksittäiselle piensijoittajalle. Gillillä oli tapana julkaista säännöllisesti kuvia



portfolionsa tilanteesta. Sosiaalisen median alustat suosivat tyypillisesti emotionaalisesti latautunutta sisältöä verrattuna emotionaalisesti neutraaliin sisältöön, koska emotionaalisesti latautunut sisältö saa ihmisen sitoutumaan vahvemmin ja toisaalta osallistumaan todennäköisemmin. Esimerkiksi Bergerin ja Milkmanin (2012) havainnot uutiskontekstissa tukevat ajatusta siitä, että voimakkaita emootioita herättävä sisältö leviää viraaliksi todennäköisemmin. Huomionarvoista on, että postauksista suosituin on se, joka koskee suurimpia tappioita. Gillin toimintaa voidaan pitää jokseenkin supererogatorisena, sillä hänen uhraama rahamääränsä oli erittäin merkittävä ja lähtökohtaisesti etuuksiin sijoittamisen tarkoituksena on säilyttää varallisuuden arvo tai lisätä sitä eikä siten voida odottaa yksilön säilyttävän positionsa, kun tämä on noin tuhatkertaistanut alkusijoituksensa.

Posted by u/DeepFuckingValue **gamecock** 10 months ago 🌱 5 🏆 🏆 🏆 & 8 943 More

286k **GME YOLO update – Jan 28 2021** **YOLO**

Symbol	Actions	Last Price \$	Change \$	Change %	Qty #	Price Paid \$	Day's Gain \$	Total Gain \$	Total Gain %	Value \$
> GME	🔔	193.60	-153.91	-44.29%	50,000	14.8947	-7,695,500.00	8,935,266.83	1,199.79%	9,680,000.00
> GME										
> Apr 16 '21 \$12 Call		218.00	-142.15	-42.41%	500	0.20	-7,107,500.00*	9,639,741.80	93.971.08%	9,650,000.00
> Cash Total	Transfer money									\$13,840,298.84
<b>Total</b>						\$754,991.37	-\$14,803,000.00	\$18,575,008.63	2,460.29%	\$33,170,298.84

23.5k Comments Share Save ...

KUVIO 9 Gillin portfolioraportti 28.1.2021. (Reddit, 2022).

Posted by u/DeepFuckingValue **gamecock** 10 months ago 🌱 4 🏆 2 🏆 🏆 3 & 4 884 More

255k **GME YOLO month-end update – Jan 2021** **YOLO**

Symbol	Actions	Last Price \$	Change \$	Change %	Qty #	Price Paid \$	Day's Gain \$	Total Gain \$	Total Gain %	Value \$
> GME	🔔	325.00	131.40	67.87%	50,000	14.8947	6,570,000.00	15,505,266.83	2,081.99%	16,250,000.00
> GME										
> Apr 16 '21 \$12 Call		308.00	126.53	65.56%	500	0.20	6,326,250.00*	15,965,991.80	155,641.26%	15,976,250.00
> Cash Total	Transfer money									\$13,817,295.47
<b>Total</b>						\$754,991.37	\$12,896,250.00	\$31,471,258.63	4,168.43%	\$46,043,545.47

20.4k Comments Share Save ...

KUVIO 10 Gillin portfolioraportti 31.1.2021. (Reddit, 2022).

Posted by u/DeepFuckingValue **gamecock** 9 months ago 🌱 5 🏆 2 🏆 4 🏆 & 15 174 More

218k **GME YOLO update – Feb 19 2021** **YOLO**

Symbol	Actions	Last Price \$	Change \$	Change %	Qty #	Price Paid \$	Day's Gain \$	Total Gain \$	Total Gain %	Value \$
> GME	🔔	40.59	-0.10	-0.25%	100,000	26.7986	89,372.00	1,379,138.84	51.46%	4,059,000.00
> GME										
> Apr 16 '21 \$12 Call		29.93	-0.15	-0.51%	500	0.20	-7,500.00*	1,445,991.80	14,095.96%	1,456,250.00
> Cash Total	Transfer money									\$11,882,702.71
<b>Total</b>						\$2,690,119.36	\$81,872.00	\$2,825,130.64	105.02%	\$17,397,952.71

13.1k Comments Share Save ...

KUVIO 11 Gillin portfolioraportti 19.2.2021. (Reddit, 2022).

Posted by u/DeepFuckingValue [gamecock](#) 10 months ago 🌱 2 🗳️ 23 & 5 257 More

213k **GME YOLO update – Jan 27 2021** -----  
 guess i need 102 characters in title now **YOLO**

Symbol	Actions	Last Price \$	Change \$	Change %	Qty #	Price Paid \$	Day's Gain \$	Total Gain \$	Total Gain %	Value \$
GME		347.51	199.53	134.84%	50,000	14,894.7	9,976,500.00	16,630,766.83	2,233.12%	17,375,500.00
GME		335.55	202.58	152.80%	500	0.20	10,128,750.00*	16,747,241.80	163,257.12%	16,757,500.00
Apr 16 '21 \$12 Call										
<b>Cash Total</b> <a href="#">Transfer money</a>										\$13,840,298.84
<b>Total</b>						\$754,991.37	\$20,105,250.00	\$33,378,008.63	4,420.98%	\$47,973,298.84

15.0k Comments [Share](#) [Save](#) ...

KUVIO 12 Gillin portfolioraportti 27.1.2021. (Reddit, 2022).

Posted by u/DeepFuckingValue [gamecock](#) 10 months ago 🌱 4 🗳️ 14 🌱 3 🗳️ 3 & 6 390 More

212k **GME YOLO update – Feb 1 2021** **YOLO**

Symbol	Actions	Last Price \$	Change \$	Change %	Qty #	Price Paid \$	Day's Gain \$	Total Gain \$	Total Gain %	Value \$
GME		225.00	-100.00	-30.77%	50,000	14,894.7	-5,000,000.00	10,505,266.83	1,410.61%	11,250,000.00
GME		218.00	-3.45	-1.58%	500	0.20	-172,500.00*	10,717,241.80	104,474.88%	10,727,500.00
Apr 16 '21 \$12 Call										
<b>Cash Total</b> <a href="#">Transfer money</a>										\$13,817,295.47
<b>Total</b>						\$754,991.37	-\$5,172,500.00	\$21,222,508.63	2,810.96%	\$35,794,795.47

18.5k Comments [Share](#) [Save](#) ...

KUVIO 13 Gillin portfolioraportti 1.2.2021. (Reddit, 2022).

Georgen & Leidnerin (2019) jaottelun perusteella Gillin toiminta on linkitettävä gladiatoraalisen tason toimintaan johtuen siitä, että hän todellakin seiso i analyysinsa takana, jopa kongressin kuulemisissa ja hänen sijoitustoimintaansa GME:hen liittyen sisältyy piirteitä, jotka eivät ole pelkästään itsekkäitä. Toisaalta hänellä ei välttämättä aidosti ollut muuta mahdollisuutta kuin vain pitää osakkeensa jopa hetkillä, jolloin hänen positionsa oli noussut korkeimmilleen. Hänellä oli riski joutua tekemisiin markkinavalvonnan kanssa, vaikkei realisoitukaan osakkeen valtaisa nousua tammikuussa, koska oli kuitenkin toiminnallaan kannustanut muita osallistumaan short squeezeen. Joka tapauksessa juridiset seuraukset olisivat olleet huomattavasti todennäköisemmät, mikäli tämä olisi realisoitunut voittoja tuhansien prosenttien tuotolla, joka olisi ollut seurausta WSB:n yhteisössä yhteistuumin organisoidusta ostokampanjasta. Gill on keskeinen henkilö siinä, että affordanssi toiminnalle on syntynyt, sillä hänen pitkään jatkunut GME:n analysointi nosti laajemman ihmisjoukon tietoisuuteen sen, että osakkeen hinta on alhaalla. Todennäköisesti ei ole liioiteltua väittää, että WSB:n kampanjaa ei olisi koskaan tapahtunut ilman Gillin analyysija liittyen GME:hen.

Huomionarvoista on myös se, että Gill kasvatti positiotaan merkittävästi helmikuun kuluessa, kuten portfolion kuvakaappauksista (kuvat 9–13) näkee. Sivuhuomiona voidaan mainita, että tämän aineiston ulkopuolella hän oli entisestään kasvattanut positiotaan huhtikuun loppupuolelle mennessä. Voidaan ajatella, että yksilön henkilökohtaiseen hyötymiseen tähtäävää sijoitustoimintaa on vaikea pitää aktivistisena toimintana, erityisesti tapauksessa, jossa henkilö todellakin hyötyy toiminnasta. Kuitenkin Gill on keskeinen hahmo siinä, että

toiminta ylipäänsä toteutui eikä hänen omaan toimintaansa voida pitää puhtaan itsekkäänä. Lisäksi hän ostokäyttäytymisensä perusteella haluaa aidosti seisoa Gamestopin yritystoiminnan takana ja tukea sitä, ei pelkästään hyötyä taloudellisesti kurssiliikkeistä. Edellä mainittua spekulatiota Gillin motiiveista voidaan pyrkiä perustelemaan esimerkiksi sillä, että tämän sijoituskäyttäytyminen oli niin pitkään irti tyyppillisestä pelkkää voittoa tavoittelevasta sijoittamisesta, ettei kyseessä voi olla sijoituskäytökseen liittyvä virhe, vaan toimintakaava, joka noudattelee voiton tavoittelun lisäksi myös muuta logiikkaa.

Postausten (kuviot 9–13) suosio korostaa sitä henkilöön kohdistuvaa ihailua, joka ilmenee WSB:n keskusteluissa laajemminkin. Kunnioitus perustuu erityisesti siihen, että käyttäjä on keskeinen tekijä sille, että GME:n osakkeesta on alun perin kiinnostuttu kollektiivisesti ja toisaalta hän myös toimii esimerkillisenä emergenttina johtajana eikä myy positiotaan, vaikka saisikin siitä massiivisen tuoton. Kuten aiemmin mainittiin, hänen toimintaansa liittyy piirteitä, joita ei odoteta rationaaliselta, pelkästään henkilökohtaiseen taloudelliseen hyötyyn tähtäävältä sijoittajalta ja siten monet ihailevat hänen toimintaansa ja hänestä on muodostunut yhteisön parissa kulttihahmo. Johnsonin, Safadin ja Farajin (2015) mukaan onlineyhteisöissä esiintyy usein emergenttiä johtajuutta, millä viitataan siihen, ettei se ole esimerkiksi suunniteltua, vaan se nousee yhteisön toiminnan aikana ikään kuin luonnostaan.

Yhteisössä juhlietaan sekä voittoja että tappioita eikä tappioista tuomita toisia käyttäjiä. Tämä voidaan ymmärtää siten, että myös tappiot ovat pisteitä tässä yhteisöllisessä pelissä, toisin sanoen rahallinen tappio tarkoittaa pisteiden ansaintaa pelin sisällä. Tappion julkistaminen myös lisää tämän kokeneen henkilön sosiaalista statusta yhteisössä. Yhteisön slangisana ”stonks” (sanasta stocks) sisältää implisiittisen viittauksen kärsittyyn tappioon liittyen sijoittamiseen. Ilmaus on perua stonks-meemistä, jossa esiintyvä mies näyttää siltä, kuin olisi juuri kokenut merkittävän tappion. Myös yhteisössä käytettyyn ja tietyn ehdoin postauksiin lisättävällä YOLO-tägitillä voidaan viitata merkittävään tappioriskiin (You Only Live Once tai kaikki tai ei mitään -menteliteetti). (Milovidov, 2021.) Voidaan ajatella, että tyyppillisessä sijoitusyhteisössä rahalliset voitot ovat keskeisemmässä asemassa ja siten tappioiden julkistaminen heikentää yksilön asemaa yhteisössä. WSB:ssä rohkeus, riskisietoisuus ja halu tuottaa muillekin näiden arvokkaaksi katsomaa sisältöä ovat tärkeämmässä asemassa kuin perinteisessä sijoitusyhteisössä. Ainakaan yhteisön julkinarratiivin mukaan tärkeintä ei ole, että rahaa ansaitaan, vaan että tuotetaan sosiaalisesti mielekästä sisältöä.

Umarin ym. (2021) mukaan sosiaalisen median vallankumouksen eräs tärkeimmistä hyödyistä on, että se on tarjonnut hyvinkin erilaisille sijoittajille paremmat mahdollisuudet päästä käsiksi tarpeelliseen informaatioon. Vaikka tässä yhteisön suosituimman sisällön tapauksessa ei ole kyse sijoitusvinkkien antamisesta, on kyseessä kuitenkin esimerkki yhteisön keskuudessa vallitsevasta jakamisen ja läpinäkyvyyden kulttuurista, jossa muita sijoittajia pyritään auttamaan ja toisaalta jakamaan omat tähtihetket ja aallonpohjat. Chenin, Den, Hun ja Hwangin (2014) mukaan institutionaalisilla sijoittajilla on tavallisesti ollut mahdollisuus valvoa markkinoita jatkuvasti, mutta sosiaalisen median myötä myös

piensijoittajilla on mahdollisuus päästä kiinni reaaliaikaiseen markkinainformaatioon. Toisaalta esimerkiksi Robinhoodin kaltaisten palveluiden ja sijoittamisen pelillistymisen kautta voidaan ajatella, että piensijoittajat ovat negatiivisessa mielessä (esteiden suhteen) vapautuneet sijoittamaan yhä paremmin, mutta mikäli oletetaan, että sijoittamisen pääasiallisena tarkoituksena on joko säilyttää tai lisätä varallisuuden arvoa perusteltujen päätösten kautta, ei sijoittajien vapaus ole positiivisessa mielessä (tosiasiallinen mahdollisuus päästä tavoitteeseen) lisääntynyt samoissa määrin.

Bradleyn, Hanousekin, Jamen ja Xiaon (2021) mukaan WSB:ssä olevia vakavissaan tehtyjä analyyseja voidaan pitää taidokkaina sekä paikkansapitävinä perustuen niiden perusteella tehtyjen kauppojen toteutuneisiin tuottoihin. Täten heidän tutkimuksensa tulos kumooa markkinasääntelijöiden ja -vaikuttajien luuloja siitä, että tavalliset, mahdollisesti tietämättömät piensijoittajat joutuisivat siellä heikkotasosten sijoitusneuvojen uhreiksi. Heidän (Bradley ym., 2021) mukaan treidivolyymien muutoksia ennustavat erityisesti ns. DD-postaukset (due diligence). Huumorin ja nettikulttuuristen käytänteiden taustalla on siis myös aitoa osaamista ja aitoja pyrkimyksiä menestyksekkääseen sijoittamiseen.

#### 4.4 Redditiin Superbowl-mainos

Reddit sai vuoden 2021 Superbowl-lähetystykseen mainoksen (kuvio 14), jossa juhlistettiin WSB:tä yhteisönä. Superbowl on Yhdysvalloissa yksi vuoden suurimpia mediatapahtumia ja siten se on erittäin merkittävä ja toisaalta myös kallis tilaisuus näkyvyydelle. Intuitiivisesti voidaan ajatella, että sosiaalisen median yhtiön kannalta on riskialtista ottaa näin myönteinen kanta yhteisöön, jonka toimintaa pidetään vähintään eettisesti, ehkä jopa lain kannalta kyseenalaisena. Toisaalta on perusteltua, että mainos on haluttu julkaista silloin, kun WSB ja siihen assosioitu toiminta on ollut tuoreessa muistissa, mutta toisaalta tapahtumien ajallista läheisyyttä voi pitää myös riskitekijänä johtuen siitä, että toimintaa edelleen selvitettiin hallinnon korkeimmilla tasoilla eikä ollut selvää, että millaisia seurauksia toiminnasta tulee. Keskeistä on huomata, että toiminnan organisointi oli mahdollista, koska se ei ollut ongelmallinen Redditiin liiketoimintalogiikan kannalta, vaan ainakin jälkikäteen Reddit koki toiminnan olleen selvästikin yhtiölle eduksi. Mainoksen viiden sekunnin kesto ajatellen on epäilemättä selvää, että mainoksen leviämisen ajateltiin tosiasiallisesti tapahtuvan vasta sosiaalisen median kautta, esimerkiksi kuvakaappausten kautta. Edellä mainittuun liittyen mainoksessa on myös maininta. Sosiaalisen median tempo ja viestinnälle tyypillinen viimeisteleminen näkyy esimerkiksi siinä, että postauksessa on otettu vain melko heikkolaatuinen kuva, joka kuitenkin on lopulta kivunnut yhteisön pidentymän ja arvostetuimman sisällön joukkoon.

Reddit otti mainoksellaan (kuvio 14) selkeän kannan WSB:n masinoiman toiminnan ympärillä käytävään keskusteluun, vaikka yhteisön kanssa vastakkaisella puolella oli monia merkittäviä tahoja. Voidaan ajatella, että yhteisölle oli tärkeää saada tukea vaikutusvaltaiselta taholta ja varsinkin sellaiselta taholta,

jolla on välitön päätävältä yhteisön olemassaolon jatkuvuuden suhteen ja jonka armoilla yhteisö on täysin. Redditin tuen merkitystä korostaa se, että esimerkiksi Discord-kanavan sulkeminen nosti aidosti esille kysymyksen yhteisön ja sen toiminnan jatkuvuudesta. Mainoksessa korostetaan sitä julkista ja miellyttävää narratiivia altavastaajasta, joka toimi altruistisesti jonkin ihailtavan tavoitteen puolesta. Toisin sanoen keskiössä on nimenomaan ajatus Gamestopin puolustamisesta pahoja institutionaalisia sijoittajia vastaan eikä siinä huomioida olenkaan itsekkäämpiä motiiveja.

Posted by u/AdjustedClimatology 10 months ago 🌟 2 🏆 4 📊 3 🗨️ & 1 370 More

197k **Wow super bowl commercial for us** News

**Wow, this actually worked.**

If you're reading this, it means our bet paid off.

Big game spots are expensive, so we couldn't buy a full one. But we were inspired and decided to spend our entire marketing budget on 5 seconds of airtime. One thing we learned from our communities last week is that underdogs can accomplish just about anything when they come together around a common idea.

Who knows, maybe you'll be the reason finance textbooks have to add a chapter on "tendies." Maybe you'll help r/SuperOwl teach the world about the majesty of owls. Maybe you'll even pause this 5-second ad.

Powerful things happen when people rally around something they really care about. And there's a place for that. It's called Reddit.

Vote Comment Share

reddit

3.8k Comments Share Save ...

KUVIO 14 Mainos Superbowlissa WSB:n kunniaksi (Reddit, 2022).

Mainoksessa käytetään sanaa "tendies", joka WSB:n slangissa tarkoittaa sijoitusvoittoja. Reddit asemoi itsensä mainoksen lopussa selkeästi paikaksi, jossa WSB:n toiminnan kaltaista joukkotoimintaa "tärkeiden asioiden" puolesta saa ja on turvallista harjoittaa. Toimintaa voi pitää sikäläkin onnistuneena, että huolimatta monien vaikutusvaltaisten tahojen esittämästä kritiikistä, oli yhteisön toiminta kuitenkin selkeästi linjassa myös Redditin kaupallisten intressien kanssa. Toiminta tarjosi Redditille hyvän tilaisuuden asettua altavastaajan puolelle ja eräänlaiseen punapesuun (ks. esim. Millington, Giles, Hayhurst, van Luijk & McSweeney 2019), sillä yhtiön toiminta signaloi sitä, kuinka se yhtyy altavastaajana olevan WSB:n toimintaan ja tavoitteisiin eli erityisesti rahoitusmarkkinoihin liittyvään epäoikeudenmukaisuuden kokemukseen. Yhtiö haluaa asemoida

itsensä sosiaalista oikeudenmukaisuuden lisäämistä kannattavaksi, vaikka tosiasiallisesti suuria sosiaalisen median palveluita on vaikea pitää erityisen hyveellisinä.

Ainakin mainoksen (kuvio 14) perusteella Reddit haluaa tulkita WSB:n toimintaa aktivistisena tai sellaisena toimintana, jona kollektiivista toimintaa yleensä pidetään: ihmisjoukon kerääntymistä yhteen ja toimimista jonkun määritellyn yhteisen ja julkisen asian puolesta. Siten mainoksessa esitetty tulkinta toiminnan luonteesta on yhteisölle mielekäs, johtuen toiminnan esittämisestä hyveellisenä ja epäitsekkäänä taisteluna jonkun puolesta.

## 4.5 Suosionosoitus moderaattoreille

Seuraavassa postauksessa (kuvio 15) pyydetään yksinkertaisesti vain osoittamaan kunnioitusta WSB:n moderaattoreita kohtaan, sillä näihin kohdistui yhteisön toiminnan ja mediahuomion vuoksi kovaa painetta. Painetta aiheutti esimerkiksi yhteisön jäsenmäärän moninkertaistuminen lyhyessä ajassa, vaikka kyseessä oli jo valmiiksi suuri yhteisö. Tyypillisesti moderaattorit toimivat keskustelukanavan toiminnan mahdollistajina taustalla, mutta tässä tapauksessa eräs käyttäjä halusi nostaa tietoisuuteen moderaattoreiden keskeisen merkityksen yhteisön olemassaolossa ja kyvyssä toimia. Postauksen karman perusteella käyttäjät selkeästi arvostavat ja ymmärtävät moderaattorien panoksen yhteisön toiminnassa. Yhteisöä valvotaan vapaaehtoisvoimin ja miljoonien tilien kokoisen yhteisön valvomista voi pitää erittäin työläänä, vaikka moderoimista ei tietenkään tehdä pelkästään käsin näin suuressa yhteisössä.



KUVIO 15 Pyyntö osoittaa suosiota moderaattoreille (Reddit, 2022).

Moderattoreiden toimintaa voi pitää elintärkeänä nettiyhteisöille. Gandelin (2021) mukaan yhteisön moderaattorit esimerkiksi huomasivat, että merkittävä osa tiettyä osaketta korostavista viesteistä tulee tosiasiasissa boteilta, jotka pyrkivät vaikuttamaan sekä muihin ihmisiin että toisiin botteihin. Botit siis eivät vaikuta pelkästään ihmiskäyttäjien näkemyksiin, vaan niiden lähettämät viestit vaikuttavat toisiin koneisiin, jotka esimerkiksi tulkitsevat sosiaalisen median sentimenttiä ja tekevät sijoituspäätöksiä sen perusteella, onhan merkittävä osa pörssi-kaupankäynnistä jo automaattista (esim. Demetis & Allen, 2018). Aiheeseen voidaan ottaa esimerkki lähes kymmenen vuoden takaa, kun Associated Pressin Twitter-tili kaapattiin ja sillä julkaistiin uutinen, jossa väitettiin, että Valkoisessa Talossa oli räjähtänyt. Uutisointi laski hetkellisesti pörssikursseja, ennenkö ihmiset kerkesivät varmistamaan, ettei uutinen pitänyt paikkaansa, jolloin

arvostukset palautuivat. Demetis & Allen (2018) ovat jopa esittäneet, että ihmisiä voidaan osin pitää jo nyt erityisesti pörssikaupankäynnin osalta artefakteina, joita teknologinen järjestelmä käyttää.

Viitteitä tällaisen bottiaktiivisuuden tunnistamisesta yhteisön käyttäjienkin keskuudessa antaa esimerkiksi edellä käsitelty Matrix-aiheinen meemi, jossa nostetaan esille, että erittäin tuoreet ja matalan karmatason tilit pyrkivät nostamaan esille (shillaamaan) tiettyjä osakkeita. Toisaalta sillä ei välttämättä viitata pelkääntään botteihin, vaan siihen, että vastaavaa toimintaa saattavat toteuttaa myös ihmiset manuaalisesti.

Bottien uhkaa keskusteluille voidaan pitää yhä keskeisempänä, kun yhteisön tunnettuus on kasvanut moninkertaiseksi ja toisaalta sillä on myös keskustelupalstana brändiä ja valtaa. Jos tuntematon henkilö haluaa vaikuttaa sosiaalisen median sentimentin kautta osakkeiden arvostuksiin, on WSB:n sentimenttiin vaikuttaminen eräs potentiaalisimmista tavoista tähän. Myös Cresci, Lillo, Regoli, Tardelli ja Tesconi (2018) ovat tutkineet osakkeisiin liittyvää sosiaalisen median bottitoimintaa, joskin Twitterin osalta, saaden tulokseksi, että ainakin heidän aiheistonsa osalta erittäin merkittävä osa aktiivisuudesta koostuu bottien toiminnasta. Asian selvittäminen varmuudella ja tutkimustulosten yleistäminen tämän suhteen ei ole kovin yksinkertaista, mutta edellä mainittua tulosta voi kuitenkin perustellusti pitää huolestuttavana, kun huomioidaan, että botit kehittyvät nopealla tahdilla muistuttamaan yhä paremmin inhimillistä käytöstä. Voidaan ajatella, että koska yhteisön normit ja kielenkäyttö poikkeavat selkeästi sen ulkopuolisista normeista, saattaa esimerkiksi oppivilla boteilla olla selkeä etu verrattuna ihmisiin, joilla kestäisi jonkin aikaa oppia ymmärtämään omasta arjestaan poikkeavaa normiston ja kielenkäytön logiikkaa.

Matias (2016) kuvailee moderaattoreihin liittyen tapahtumaketjua, jossa Reddit on itsessään joutunut joukkovoiman käytön uhriksi. Heinäkuussa 2015 yli 2000 aliredditin moderaattorit sulki vastalauseena monille yrityksen tekemille toimille. Matiaksen (2016) mukaan suurten aliredditien moderoiminen saattaa olla erittäin työlästä ja tutkimuksessa havaittiinkin, että moderaattorit saattavat käyttää useita tunteja päivästä yhteisöjensä hyväksi. Tutkimuksen mukaan moderaattorit käyttävät moderoinnissa kustomoituja työkaluja ja botteja Redditin tarjoamien virallisten työkalujen lisäksi, jotta moderointi olisi tehokkaampaa. Tämä liittyy nyt tehtävään tutkimukseen siten, että tehokasta moderointia voi pitää myös eräänä tekijänä WSB-yhteisön toiminnassa ja sen sujuvuudessa ja siten mahdollistavana tekijänä myös tammikuun 2021 organisoidussa toiminnassa. Edellä mainitun vuoksi Reddit ei halua ehdoin tahdoin asettaa joukkovoimaa käyttäviä tahoja vastaan, sillä näillä saattaa joissain tapauksissa olla vipuvartta myös Redditiä vastaan.

Moderaattoreita on kritisoitu siitä, että he ovat institutionaalisten sijoittajien ja markkinasääntelijöiden pelossa ylläpitäneet liian kireää linjaa yhteisössä (McEnery, 2021). Moderaattoreidenkin kyvyllä yhteisön ylläpitoon on rajansa ja esimerkiksi McEneryn (2021) mukaan merkittävä osa yhteisön vanhoista käyttäjistä on siirtynyt muihin yhteisöihin, johtuen WSB:n jäsenmäärän valtaisasta kasvusta ja kiinnostuksesta sitä kohtaan. Voidaan olettaa, että esimerkiksi vahvaan

sisäpiirikulttuuriin perustunut yhteisö ei ole kestänyt miljoonien kulttuuria tuntemattomien uusien jäsenten yhtäaikaista liittymistä. Tekijät, jotka monessakin mielessä mahdollistivat WSB:n vaikuttavan toiminnan, ovat myös tekijöitä, jotka aiheuttavat yhteisölle ongelmia, esimerkkinä avoimuus. Konnektiivisessa toiminnassa rakenteet ovat selvästi löyhempiä kuin tavanomaisessa kollektiivisessä toiminnassa, mitä on tyypillisesti pidetty sekä etuna että haittana. Kuitenkin näitä löyhiä rakenteita ja kehyksiä voi pitää aivan keskeisinä sille, että toimintaa voidaan toteuttaa.

## 4.6 Markkinoiden perustavasta epäreiludesta

Seuraavan postauksen (kuvio 16) mukaan senaattorit ovat käyttäneet sisäpiiritietoa epäreilun edun saamiseen rahoitusmarkkinoilla. Toisin sanoen senaattorit ovat saaneet ennen muita sellaista tietoa, joka suurella todennäköisyydellä vaikuttaa negatiivisesti osakemarkkinoihin. Osakemarkkinat tekivät suuren korjausliikkeen koronapandemian vuoksi ja täten voidaan ajatella, että ajoissa omistuksiaan myyneet ovat hyötäneet siitä, että saivat tietoa ennen laajempaa yleisöä. Fortunen uutisen mukaan 4 senaattoria myi osakkeita tammikuun 2020 koronatiedonannon jälkeen (Kocieniewski, 2020).



KUVIO 16 Senaattoreiden toimintaa kritisoiva tviitti Redditissä (Reddit, 2022).



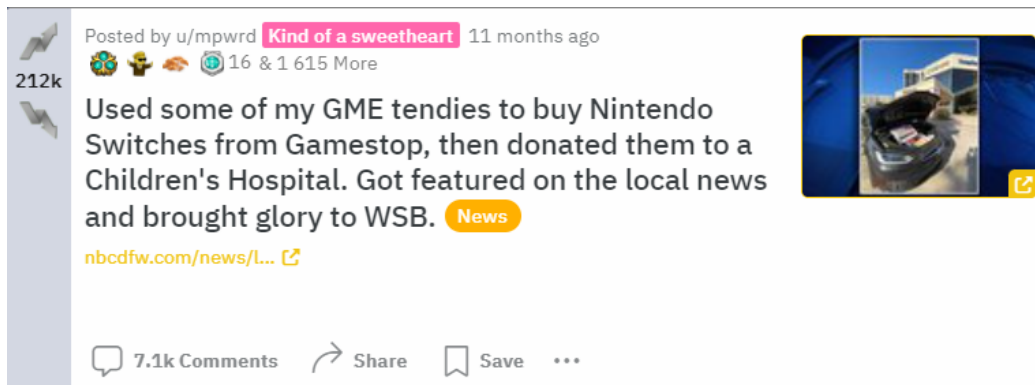
Postauksessa (kuvio 16) viitataan rahoitusmarkkinoiden epäreiluuteen, toisin sanoen siihen, että toiset toimijat saavat toimia tavalla, joka toisilta estetään. Postauksen mukaan markkinoiden rakenteiden muokkaamisesta ei puhuttu sen yhteydessä, kun senaattorit pystyivät käyttämään hyväkseen sisäpiiritietoa epäreiluna pidettävällä tavalla. Postauksen mukaan heille ei koitunut mitään seurauksia tai eikä markkinasääntelyä pyritty muokkaamaan. Nyt kun piensijoittajat käyttivät markkinoilla epäreiluna pidettäviä keinoja, niin julkisessa keskustelussa on väläytelty tarvetta markkinoiden järjestelyyn ja sääntelyyn kokonaan uudella tavalla, mitä voidaan pitää voimakkaana toimena. Alkuperäisen viestin kirjoittaja puhuu ikään kuin ulkopuolisena ja osoittaa viestillään tukensa yhteisön toiminnalle. Reddit-viestin saatetekstillä viitataan mitä ilmeisimmin siihen, että epäoikeudenmukaiset käytännöt ja niiden hyväksyntä läpäisee myös valtionhallinnon erittäin syvälle asti ja tästä johtuen epäoikeudenmukaisen tilanteen muuttaminen on erittäin vaikeaa.

Postauksen (kuvio 16) saaman suosion perusteella voidaan olettaa, että yhteisössä on runsaasti katkeruutta liittyen poliittisiin päättäjiin, poliittiseen järjestelmään ja markkinoiden reiluun toimintaan. Viestin perusteella voidaan olettaa, että WSB:n toiminta ikään kuin osoitti heidän oletuksensa ja jo pidempään vallinneen katkeruutensa oikeutetuksi ja perustelluksi. Vasta, kun piensijoittajat voimautuivat edes hetkellisesti operoimaan samassa mittakaavassa, kuin esimerkiksi rahoituslaitokset tai suursijoittajat, he pystyivät käytännössä osoittamaan markkinoilla vallitsevat epäkohdat. Postauksessa vähätellään jonkin verran WSB:n toimintaa, sillä voidaan pitää selvänä, että sen toiminnalla oli vaikutusta useisiin muihinkin osakkeisiin kuin vain yhteen. Postauksesta saa helposti kuvan, että osakkeita myyneitä senaattoreita olisi ollut merkittävä määrä ja siten toiminta olisi ollut systemaattista. Näkemystä siitä, ettei senaattoreille olisi ollut mitään seurauksia, voi pitää jokseenkin hyperbolisena johtuen siitä, että asiaa on käsitelty julkisuudessa, millä saattaa olla vaikutuksia poliittisille toimijoille. Postauksessa onkin yleisesti olkiukkomaisia piirteitä, sillä vastustettava argumentti pyritään esittämään tarkoituksellisen heikkona ja naurettavana. Voidaan tulkita, että tällaisella epätarkan tiedon levittämisellä saattaa olla haitallisia seurauksia ja että myös WSB on eräänlainen kaikukammio, jolla on herkkyytensä tietynlaiselle viestinnälle (ks. esim. Vicario, Bessi, Zollo, Petroni, Scala, Caldarelli, Stanley & Quattrociocchi, 2016).

Postauksessa (kuvio 16) mainittu ajatus siitä, että jostakin osakkeesta tehtäisiin meemi, on mielenkiintoinen ja toisaalta ilman lisätietoja hyvin tulkinnanvarainen. Voidaan ajatella, että meemiyttämisellä viitataan ainakin siihen, että sen kohteesta tulee jokseenkin laajaan tietoisuuteen levinnyt netti-ilmiö. Lisäksi voidaan ajatella, että kohteeseen liitetään epämuodollisuutta ja siitä tehdään jollakin tapaa karnevalistinen ja huvittava, tai ainakin sen vakavuutta häivytetään.

## 4.7 Verkon ulkopuolinen hyväntekeväisyys

Seuraavan postauksen (kuvio 17) takana oleva henkilö tuki samanaikaisesti sekä lastensairaalaan että Gamestopia. Gamestopia tämä tuki sekä ostamalla varsinaisia tuotteita että sijoittamalla osakkeisiin, joista saatuja voittoja (tendies) hän käytti osittain lastensairaalan hyväksi.



KUVIO 17 WSB:n jäsenen hyväntekeväisyys huomioitu paikallisuutisissa (Reddit, 2022).

Toimintaa voidaan ymmärtää poliittisen konsumerismin käsitteen kautta – sillä viitataan poliittisesti motivoituun kuluttamiseen. Yhtenä poliittisen konsumerismin muotona voidaan pitää käänteistä ostoboikottia (buycott), joka määritelmällisesti tarkoittaa sitä, että ostamalla tuetaan sitä kohdetta, jota halutaan tukea, kun taas tavallisella ostoboikotilla tarkoitetaan sitä, että jätetään ostamatta kohdetta, jota vastustetaan poliittisten tai sosiaalisten arvojen vuoksi. (esim. Zhang, 2015.)

Koska konsumerismi viittaa määritelmällisesti kuluttamiseen ja osakkeita ei tyypillisesti pidetä kulutustuotteina, vaatii käsitteen käyttäminen tässä yhteydessä perusteluja. Poliittisesti konsumeristisen toiminnan vaikutus muodostuu yleensä siitä, että suuri määrä kuluttajia eli tässä tapauksessa piensijoittajia ostaa jotakin tuotetta (Copeland & Boulianne, 2020). Lisäksi tässä tapauksessa monet ostivat tiettyjä kohteita nimenomaan siksi, että niitä haluttiin tukea. Esimerkiksi Gamestopilla on myönteinen osansa monien millenniaalien ja Z-sukupolvea edustavien henkilöhistoriassa, sillä videopelien pelaaminen on ollut monille tärkeä ja miellyttävä osa ainakin nuoruutta, mahdollisesti myös aikuisuutta.

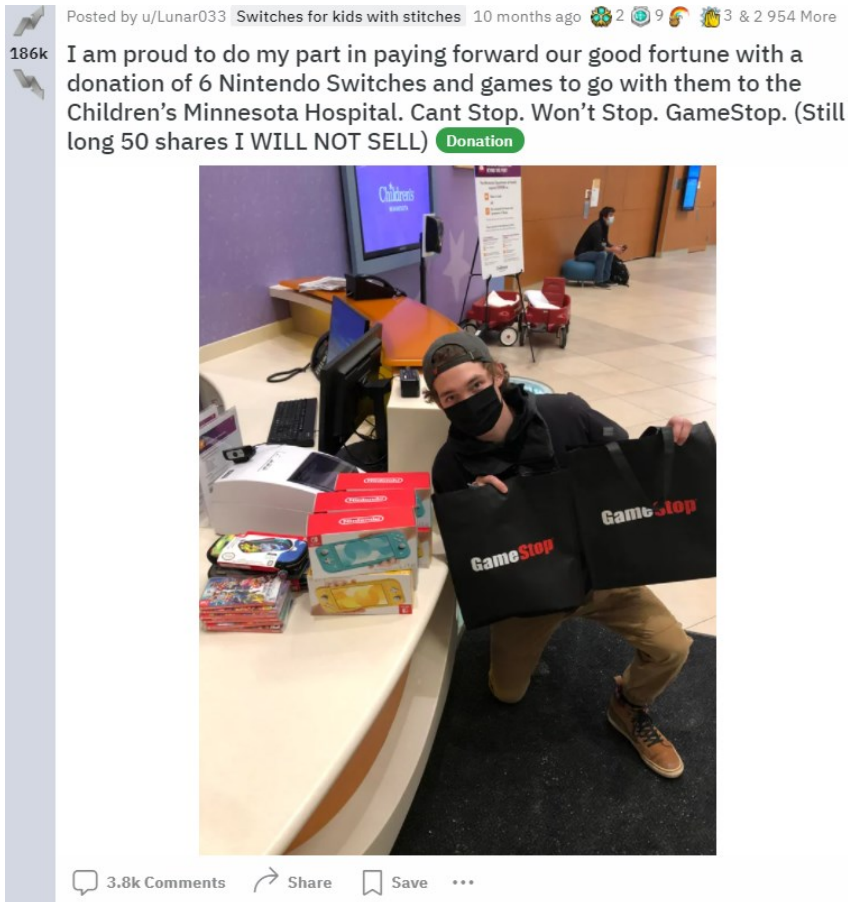
Seuraavana argumenttina voidaan esittää, että esimerkiksi Robinhood on pelillistänyt sijoittamista siten, että sijoittamisesta itsessään on tullut viihteellistä ja uhkapelaamiseen verrattavissa olevaa toimintaa, palvelun kuluttamista, jossa toiminta itsessään koetaan arvokkaammaksi kuin ennen. Vaikka sijoittamisen keskiössä olisikin edelleen varallisuuden arvon säilyttäminen tai kasvattaminen, voi sen merkitystä pitää ainakin WSB:n kontekstissa himmenneenä, kun arvoa saadaan myös itsessään sijoittamisesta ja palvelun kuluttamisesta toimintana. Robinhood on tarkoitettu käytettäväksi vain puhelimella, jotta palvelua olisi helppo kuluttaa mahdollisimman paljon ja missä tahansa, eikä tehdä esimerkiksi

arvosijoituksia pitkän harkinnan tuloksena tai treidata laajan informaation ja mitareiden avulla. Täten Robinhoodia ja sijoittamista voidaan pitää substituuttina muille kännykällä suoritettaville ajanvietteille, kuten peleille. Poliittisen konsumerismin käsitteen avulla WSB:n toiminta pystytään asettamaan tarkemmin digitaalisen aktivismin kenttään, esimerkiksi Georgen ja Leidnerin (2019) luokiteluun. Vaikka WSB:n toimintaa ei voitaisikaan allekirjoittaa poliittisena konsumerismina tai käänteisenä ostoboikottina johtuen siitä, etteivät osakkeet ole kulutustuotteita, on toiminnalla kiistattomasti runsaasti yhtymäkohtia käsitteen sisälön kanssa.

Sivitanides & Shah (2011) mainitsevat, kuinka internet parantaa esimerkiksi johonkin yritykseen negatiivisesti suhtautuvien markkinavoimaa yhdistämällä heitä ja tarjoamalla heille nopean, käytännöllisen ja anonyymien tavan kommunikointiin. Toisaalta on myös huomattava, että tyypillinen boikotointi ja poliittinen konsumerismi on toimintana täysin laillista, kun taas osakemarkkinoihin joukkovoimalla vaikutettaessa tulee olla huomattavasti tarkempi asiaan liittyvien oikeudellisten käytäntöjen kanssa

On huomattava, että poliittinen konsumerismi käsitteenä ottaa kantaa osallistujien motiiveihin, vaikka on varmaa, etteivät kaikki WSB:n julkilausuttujen tavoitteiden kannalta kauppaa suotuisasti käyneet jakaneet sellaisia motiiveja, että heidän toimintaansa voisi kutsua poliittiseksi toiminnaksi. Yksilö saattoi esimerkiksi ostaa osaketta puhtaasti uskoen siihen, että se tuottaa voittoa.

Edellisessä (kuvio 17) sekä seuraavassa postauksessa (kuvio 18) postajaat ovat melko helposti henkilöitävissä. Ne kertovat siitä, että yhteisö on peruseetokseltaan inhimillinen eikä destruktiivinen. On olemassa myös sellaisia suosittuja, mutta toksisia nettiyhteisöjä, joissa huumoria tai sisältöä pyritään tuottamaan keinolla millä hyvänsä, myös esimerkiksi kiusaamalla henkilöitä, jotka pyrkivät tekemään hyvää, mutta paljastavat henkilöillisyytensä.



KUVIO 18 WSB:n jäsenen hyväntekeväisyys lastensairaalalle (Reddit, 2022).

WSB:n toiminta voidaan ymmärtää uhkapelidikemuksena, joka luo väistämättä jonkinlaista arvoa toimijoille. Samoin kuin hedelmäpelin pelaaminen on itsessään viihteellistä ja pelaajalle arvoa luovaa huolimatta negatiivisesta voitolle jäämisen odotusarvosta. Samaan tapaan WSB:n toiminnassa ainakin sen perusajatukseen sitoutuneet käyttäjät saivat väistämättä toiminnasta jonkinlaista arvoa. Voidaan ajatella, että etukäteen toiminnalle oli nähtävissä seuraavat yksilöille arvoa tuottavat skenaariot, joista vähintään jälkimmäinen toteutuisi väistämättä:

1. Hedge-rahastot kärsivät taloudellisia tappioita.
2. Yksilö tekee sijoituksellaan voittoa.
3. Yksilö osallistuu poikkeukselliseen tai ennennäkemättömään sosiaaliseen toimintaan ja yritykseen heiluttaa osakkeen arvoa ja tuottaa hedge-rahastoille tappioita.

Konnektiivisen toiminnan käsite (Bennett & Segerberg, 2012) sopiikin hyvin kuvaamaan tällaista tilannetta, jossa ihmisten henkilökohtaisen edun tavoittelusta ja yksilöllisestä toiminnasta emergoituu jotakin tiettyä, löyhästi jaettua tavoitetta palvelevaa. Kuten Leong ym. (2019) toteavat, keskeistä on hyödyntää uutta ja kasvavaa sosiaalisen median tarjoamaa toimintamahdollisuuksien repertuaaria.

Leong ym. (2019) nostavat esiin, että puhtaasti konnektiiviseen toimintaan tukeutuva toimija on varsin hataralla pohjalla toiminnan jatkuvuuden suhteen ja siten perinteisemmille kollektiivisen toiminnan elementeille on edelleen tarvetta. Toisaalta WSB:n toiminnan kaltainen toiminta oli mahdollista käytännössä vain konnektiivisessa mielessä, sillä ei todennäköisesti ole mahdollista luoda pitkäikäistä ja vakaata organisaatiota, jonka keskeisenä tavoitteena on tuoda piensijoittajat yhteen heiluttamaan osakemarkkinoita synkronoidulla toiminnallaan. Tällaisia elementtejä ovat esimerkiksi vakaamman organisaation luominen. Lisäksi olisi tärkeää olla riippumaton yksittäisistä kaupallisista alustoista, kuten aiemmin on esitetty.

## 4.8 Tulokset

Vaikka WSB:n voi ajatella kärsivän tyypillisistä konnektiivisen toimintaan tai digitaaliseen aktivismiin liitetyistä ongelmista, kuten jatkuvuuden puutteesta, voidaan vedota, että ainakin jatkuvuutta oli vuonna 2021, joskaan ei samassa mittakaavassa kuin alkuvuonna. Esimerkiksi kesällä shorttaajat ovat kärsineet esimerkiksi AMC:n osakkeeseen liittyen miljarditappioita johtuen osakkeiden synkronoidusta ostamisesta (Robertson, 2021).

Lisäksi keskeisenä vaikutuksena voidaan nähdä uudenlaisen konseptin esittelyä ja sen toimivuuden todistamista, toisin sanoen piensijoittajien intentionaalista synkronista toimintaa. Nyt muut toimijat voivat hyödyntää konseptia ja toisaalta toiminta myös todisti, että teknologia tarjoaa uusia mahdollisuuksia poliittiseen osallistumiseen. Voidaan myös ajatella, että toiminnassa varsinainen aktivismi oli vain henkilökohtaisen hyötymisen päälle liimattua, mutta toisaalta myös tämän tutkimuksen perusteella näyttää varsin selvältä, ettei toiminta olisi voinut toteutua kyseisessä mittakaavassa, ellei siihen olisi liittynyt myös muita kuin täysin itsekkäitä taloudellisia motiiveita.

Kuten Gamestopin hintakehitys (kuvio 19) vuonna 2021 osoittaa, ei sen hinta ole painunut lähellekään lukemia, joissa se liikkui vuonna 2020 (kuvio 20). Pääosan vuotta 2020 kurssi liikkui alle kymmenessä dollarissa ja vuoden lopuksi alle 20 dollarissa. Verrattuna GME:n koko historialliseen kurssikehitykseen sen arvostus on edelleen poikkeuksellisen korkealla. Kurssin tarkastelua voidaan pitää hyvänä havainnollistuksena siitä, etteivät WSB:n toiminnan vaikutukset ja tammikuun 2021 poikkeuksellinen kurssikehitys jääneet aivan hetkelliseksi ilmiöksi, sillä osakkeen arvostus ei vielä ole palautunut. Vaikka laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan tammikuun 2021 kaltainen toiminta ei olekaan toistunut, voidaan tulkita, että uudenlaisen konseptin esitleminen ja toimivaksi toteaminen on voimaannuttanut piensijoittajia monellakin tapaa. Piensijoittajat tietävät nyt aidosti, että tällaisen toiminnan organisoiminen vähintäänkin pienemmässä mittakaavassa on mahdollista.



KUVIO 19 GME:n hintakehitystä vuosien 2021 ja 2022 aikana (Google Finance, 2022).



KUVIO 20 GME:n koko historiallinen hintakehitys (Google Finance, 2022).

Pöyryn, Laaksosen, Kekkonen ja Pääkkösen (2018) mukaan viraali-ilmiöiden kes-  
ton kannalta tärkeää on se, että ne leviävät mahdollisimman monille alustoille,  
minkä voi katsoa toteutuneen erityisesti sitten, kun WSB:n toiminta nousi valta-  
virtaisissakin medioissa tärkeimpien uutisten joukkoon.

Monissa postauksissa korostuu osallisuus johonkin poikkeukselliseen ja en-  
nennäkemättömään ja se näyttääkin olevan käyttäjille tärkeää. Samaan aikaan  
keskeistä on kuitenkin narratiivi normaalista, johon yhteisön toiminta ankkuroi-  
daan: monet institutionaaliset sijoittajat tekevät voittoja epäreiluilla tavoilla,  
mutta toimintaan ei puututa, vaan se saa jatkua. Taustalla on tietenkin laajempi  
kokemus yhteiskunnallisesta epäoikeudenmukaisuudesta, mikä tiivistyi hedge-  
rahastoihin ja niille kostamiseen. Senaattoreihin liittyvä postaus (kuvio 16) ko-  
rosta sitä seikkaa, että epäoikeudenmukaisuus on todellakin yhteiskunnan laa-  
jemminkin läpäisevää ja normalisoitua. Laajempi kokemus yhteiskunnallisesta  
epäoikeudenmukaisuudesta ei kuitenkaan ollut tämän tutkimuksen aihe, vaan  
keskeistä on ymmärtää, että hedge-rahastot epäedullisine positioineen olivat  
helppo kohde, johon peilata kunkin yksilön kokemaa epäoikeudenmukaisuutta.  
Yhteisölle on tärkeää manifestoida ja ylläpitää narratiivia, että heidän toteutta-  
mansa toiminta on aivan normaalia ja sallittua isoille rahoitusmarkkinoiden

toimijoille. WSB:n toiminta yhdisti henkilökohtaisen hyötymismahdollisuuden laajempaan poliittiseen tarkoitukseen. Keskeistä näiden yhdistymisessä on teknologian ja palveluiden muutoksen luomat affordanssit: osallistuminen on viihteellistä, siihen ei tarvitse käyttää merkittävästi resursseja ja se sisältää myös taloudellisen hyötymisen mahdollisuuden.

Toiminnassa on yhteyksiä tyypilliseen internet-kulttuuriin, jossa ollaan lähtökohtaisesti valmiita tekemään mitä tahansa esimerkiksi naurujen vuoksi, sillä toiminnan tosiasiallisia seurauksia ei useinkaan tarvitse kohdata internetin niistä etäännyttävän vaikutuksen vuoksi. WSB:n toiminta on viihteellistä ja huumorin sekä hauskuuden verhoon piilotettua, lain porsaanreikien mahdollistamaa. Kuitenkin todelliset ja selkeästi vakavat seuraukset, kuten markkinoiden toimivuuden heikentyminen (esim. Sklar, 2021) ja muut potentiaaliset negatiiviset seuraukset, jäävät etäisiksi eivätkä ne näy postauksissa. Myös Gillin kongressikuuleminen muuttui yhteisön piirissä ilmiöksi, esimerkiksi kun hänen takanaan kuulemisessa on selkeästi tarkoituksella aseteltu, leikkivän kissan kuva, jolla on yhteys esimerkiksi siihen, että hän käyttää Youtubea käyttäjänimellä Roaring Kitty. Lisäksi hän totesi kuulemisessa, kuinka hän vain pitää osakkeesta ja siksi ostaa sitä, millä on meemiarvoa tilanteessa, jossa kuullaan keskeistä tekijää markkina-häiriön tuottamisessa. Hän totesi myös kongressin kuulemisessa, että fundamenttianalyysinsä perusteella arvioi osakkeen todelliseksi arvoksi 20–25 dollaria. Kuitenkin hän osti lisää osakkeita korkeammalla hinnalla ja toisaalta piti osakkeita, vaikka ne ylittivät huomattavasti korkeamman hinnan. Siten on perusteltua väittää, ettei Gillin toiminta perustunut osakkeen oletettavaan arvoon, vaan muihin tekijöihin.

Vaikka monissa postauksissa käytetään jonkin verran sisäpiiri- ja internetlangia, on kuitenkin silmiinpistävää koko aineistoa ajatellen, etteivät kaikkien aikojen suosituimmat postaukset sisällä vahvemmin sisäpiirimäistä kielenkäyttöä ja merkityksiä, vaan postausten merkitykset on pääasiassa ymmärrettävissä myös henkilölle, joka ei ole pitkään seurannut yhteisön toimintaa ja sen kulttuuria. Toisaalta asialle voi ajatella löytyvän melko luonnollinen selitys: sisällön potentiaalinen yleisö ja suosio on tietenkin sitä suurempi, mitä suurempi joukko ihmisiä sen ymmärtää. Toisaalta tämä pätee vain tiettyyn rajaan asti, koska esimerkiksi meemit kuitenkin sisälsivät merkityksiä, joita ulkopuolisen tai nettikulttuuria tuntemattoman voi olla vaikea ymmärtää heti täysin. Lisäksi suosituksen sisällön tulee sisältää riittävä määrä elementtejä, jotka erottavat sisällön muualla internetissä olevasta ja luovat koheesiota juuri WSB:n käyttäjien välille. Aineiston mukaan yhteisölle on myös tärkeää, ettei toiminta ole jäänyt pelkästään rahoitusmarkkinoiden ja nettihumorin tasolle, vaan että sillä on myös konkreettisia ja käsinkosketeltavia hyviä vaikutuksia maailmaan. Esimerkkinä aineistosta nouseva hyväntekeväisyys: Gamestopin tukeminen tuotteita ostamalla ja niiden lahjoittaminen heikommassa asemassa oleville. Siten se myös pönkittää narratiivia toiminnasta, joka ei ole pelkästään destruktiivista, vaan myös aktiivista paremman rakentamista.

Aineistosta on nähtävissä selkeästi, kuinka toiminnassa käytetään erilaisia alustoja limittäin ja rinnakkain, esimerkiksi postauksissa, jossa ei ole vaivauduttu

kirjoittamaan asioita uudelleen, vaan vain postaamaan esimerkiksi kuvakaappaus Twitteristä. Kuten Cardoso ym. (2019) huomauttavat, kollektiivisessa toiminnassa on harvoin kyse vain yhdellä alustalla tapahtuvasta toiminnasta.

Osa suosituimmista postauksista kannusti suoraan toimintaan ja näiden postausten keskeisimpiä funktioita olikin kannustaminen selvän aktivistiseen toimintaan, esimerkiksi Robinhoodiin liittyen. Osa postauksista oli enemmänkin yhteisöllisyyden pönkittämistä ja huumoria käsillä olevasta tapauksesta. Osassa näistä tapauksista oli selkeämpiä suoria kannanottoja yhteisön toimintaan, osassa ne olivat vahvemmin piilossa, mutta kuitenkin luettavissa esiin. Yhteistä kaikille oli, että ne vaikuttivat luonteeltaan koheesiota yhteisön jäsenten välille tuottavilta: niissä oli yhdistäviä uhkatekijöitä, kuten viittauksia epäreiluihin markkinoihin ja toimijoihin siellä (esim. kuvio 16) sekä käytännössä kaikista postauksissa nouseva halu osallistua johonkin merkitykselliseen toimintaan ja tuottaa kannanotto oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Osa aineiston postauksista edellytti vähäistä vaivannäköä sekä taloudellista panostusta, kuten meemit ja kuvakaappausten jakaminen. Toisaalta esimerkiksi aineiston suosituin postaus meemistä mainostaululla edellytti merkittävänakin pidettäviä panostuksia, vaikkei varsinaiseen kuvan luomiseen tarvinnutkaan käyttää aikaa. Vaivannäköä edellyttivät myös esimerkiksi hyväntekeväisyyteen liittyvät postaukset. Joissakin postauksissa panostukset olivat lähes täysin epäsuoria, kuten Gillin portfolion muutoksista kertovissa postauksissa (kuviot 9–13).

Vaikka tässä tutkimuksessa ei voida todentaa yksittäisten postausten vaikuttavuutta, voisi varovaisestikin arvioiden todeta, että suhteessa panostukseen monilla postauksilla on ollut merkittävä vaikutus. Toisin sanoen monet postaukset ovat käytännössä uutisten tuontia muilta alustoilta, minkä voi toteuttaa käytännössä vain kuvakaappauksella. Siten tämä haastaa näkemyksen siitä, ettei vähäisen panostustason digitaalinen aktivismi tai toiminta voisi olla merkityksellistä, esimerkiksi ihmisten asenteiden tai tietoisuuden tasolla. Yksittäiset matalan tason aktivismin toimet eivät kerro potentiaalista, joka voi emergoitua kokonaisuuden eli suuren toimien määrän joukosta.

WSB:n toimintaa voidaan tulkita suppeammin piensijoittajien voimaantumisenä, mutta myös laajemminkin kaikkien niiden voimaantumisenä, jotka ovat esimerkiksi kokeneet, että suuret rahoituslaitokset pystyvät ottamaan riskejä ilman, että joutuvat itse vastaamaan niistä. Vaikka merkittävä osa piensijoittajista lopulta hävisi rahaa, antoi WSB:n toiminta kuitenkin kaikille piensijoittajille paremman mahdollisuuden voittamiseen ja neutraloi suurempien toimijoiden etua markkinoilla vähintään tietystä suppeassa kontekstissa.

Voidaan esittää, että WSB ei ole sosiaalinen liike tai luonteeltaan aktivistinen, koska sen pääasiallinen teleologia ei ole luoda sosiaalista muutosta, vaan toimia yhteisönä erityisesti riskihakuisille sijoittajille. WSB:n masinoima toiminta myös emergoitui jo valmiiksi olemassa olevan yhteisön sisältä eikä sitä siten luotu tämän masinoidun toiminnan vuoksi. Lisäksi vaikka masinoidun toiminnan julkisena motiivina oli hedge-rahastojen näpättyminen ja Gamestop-yhtiön tukeminen, oli tämä toiminta myös aivan linjassa yhteisön edellä mainitun teleologian kanssa eikä aktivistisen toiminnan voi siten katsoa olleen yhteisölle



raskas esimerkiksi vaihtoehtokustannusten suhteen. Toisaalta edellä mainittu ei myöskään sulje pois sitä, että etteikö toimintaan liittynyt sekä aktivismia että riskihakuista ja vedonlyöntimäistä sijoittamista, sillä molemmat voivat toteutua samaan aikaan. Voidaan ajatella, että WSB onnistui yhdistämään matalat osallistumiskustannukset ja taidolliset vaatimukset sekä henkilökohtaisen hyötymisen mahdollisuuden laajemman yhteiskunnallisen kannanoton tekemiseen.

Kaikki kaikkien aikojen suosituimmat postauksen liittyvät jollakin tapaa 2021 alun markkinoiden poikkeukselliseen toimintaan, mikä tietenkin vahvistaa sen, että myös yhteisön itsensä näkökulmasta alkuvuosi 2021 on ollut sen kiistan tähtihetki. Neljä aineiston postauksista oli sisällöltään ensisijaisesti humoristisia meemejä. Postauksista viisi liittyi Gillin päiväkohtaisiin raportteihin (kuviot 9–13) ja kaksi puhtaasti Robinhoodin toiminnan kritisointiin (kuviot 7 ja 8). Siten meemien (kuviot 3–6) kokonaispainoa kategoriana voi pitää varsin merkittävänä, vaikka suurin osa aineiston postauksista olikin muita kuin meemejä.

Zwick ym. (2007) nostavat esille, kuinka itsenäinen suorien osakesijoitusten tekeminen saattaa johtaa siihen, että sijoittavat henkilöt alkavat hahmottaa toimintaan liittyviä syy-seuraussuhteita paremmin ja siitä seurauksena kokemaan myös vastuuta päätöksistä. Epäsuorasta sijoittamisesta olisi kyse sellaisessa tapauksessa, jossa alan ammattilainen tai välittäjä (esimerkiksi rahastossa) tekisi sijoituspäätökset henkilön puolesta. He esittävätkin, että suora sijoittaminen saattaa lisätä empatian kokemusta ja vastuullista toimintaa. Tämän perusteella voidaan olettaa, että sijoitusinnon lisääntymisellä tavallisten kansalaisten keskuudessa olisi välillisiäkin hyviä seurauksia. Tämä tutkimus edustaa tässä mielessä osin ristiriitaisesti: sijoittamisen liittymistä osin yhteiskunnalliseen kannanottoon ja yleistä sijoitusinnon kasvamista voidaan pitää positiivisena asiana, mutta toisaalta toiminta kuitenkin edusti empatian hämärtymistä markkinoiden toisella puolella olevia kohtaan, minkä lisäksi toiminnan vastuullisuus ja syy-seuraussuhteiden puntarointi voidaan asettaa kyseenalaiseksi. Aiemmin on kuitenkin esitetty perusteita yhteisön toiminnan puolesta, mikä korostaa sitä tosi-seikkaa, ettei tapaus ole eettisessä mielessä yksinkertainen eikä siihen ole selkeitä oikeita vastauksia.

Sijoittamista helpottava teknologia ja palvelut saattavat välillisesti lisätä kiinnostusta poliittisiin eli yhteisiin asioihin. Kuitenkin samaan aikaan, kun digitaaliset työkalut helpottavat poliittista osallistumista ja toimintaa, ne toisaalta sabotoivat näitä mahdollisuuksia esimerkiksi helpottamalla disinformaation kulkua sekä korostavat runsaasti tunteita herättävää sisältöä emotionaalisesti neutraalimman sisällön sijaan. Aineistonkin joukossa oli sisältöä, jossa jotakin ongelmaa pyrittiin yksinkertaistamaan ja muista näkemyksistä pyrittiin tekemään naurettavia, mikä liittyy edellä mainittuun ongelmaan.

Sosiaalisen median alustoilla sekä arvopaperien välityspalveluilla on keskeinen rooli siinä, että sijoittamiseen liittyy enenevässä määrin pelillisiä ja viih-teellisiä piirteitä. Riskisellä uhkapelimäisellä sijoituksella oli mahdollista signaloida myös selkeä yhteiskunnallinen kannanotto, joka tuli hyvin kuulluksi joh-tuen synkronisesta toiminnasta muiden kanssa. Tietylnainen ilmiöhakuisuus lä-päisee nykyään käytännössä koko valtavirtaisenkin internetin ja WSB:n

alullepanema toiminta ja sen viesti oli riittävän yksinkertaista sekä ymmärtää että osallistua, minkä vuoksi se saavuttikin lopulta valtavat mittasuhteet yhteisöstä aiemmin täysin tietämättömienkin osallistuttua toimintaan. Teoreettisessa mielessä WSB voidaan ymmärtää uusheimona (Maffessoli, 1994; 1995), joka rakentuu erityisesti tietynlaisen sijoittamiskulttuurin ja huumorin ympärille. Yhteisön toiminnan noustessa yhä laajempaan tietoisuuteen, voidaan erityisesti uusien käyttäjien osalta puhua naulakkoyhteisöllisyydestä (Bauman, 2000), jonka keskiössä on karnevalistisuus, speaktaakkelimaisuus ja ihmisten kokoontuminen tietyn ilmiön ympärille. Ihmiset unohtavat hetkeksi erottavat tekijät ja osallistuvat tähän hetkelliseen ilmiöön, kunnes se pian on ohitse, jolloin yhteisö tällaisessa muodossa lakkaa olemasta.

Sosiaalisen median kontekstissa toimintaa kuvailee parhaiten konnektiivisen toiminnan käsite: organisaation puute ja löyhät sidokset käyttäjien välillä, vähäiset vaatimukset sitoutumiselle ja käytettävissä oleville resursseille sekä suhteellinen lyhytaikaisuus. Käsite viittaa kuitenkin ytimessään sosiaaliseen liikkehdintään, jolla on jokin löyhä yhteiskunnallinen tai kanta-aottava tarkoitus: WSB:n toiminnassa erittäin keskeistä oli rahan ansaitseminen, mutta voidaan kuitenkin melkoisella varmuudella todeta, ettei toimintaa olisi emergoitunut kyseisessä mittakaavassa, ellei sille olisi ollut jotakin laajempaakin motiivia, kuin vain rahan tienaaminen. Tästä kiistattomimpana esimerkkinä GME:n kurssin nouseminen huomattavasti korkeammalle kuin mitä rationaalista sijoittamista muistuttava toiminta olisi edellyttänyt. Toiminta voidaan perustellusti liittää myös digitaalisen aktivismin yhteyteen ja Georgen & Leidnerin määrittämiin toimintoihin, lähimpänä poliittiseen konsumerismiin. Kuitenkin WSB:n toiminta ja tämä tutkimus osoittavat mahdollisia ongelmia digitaalisen aktivismin ja sosiaalisen liikkeiden teoretisoinnissa, sillä tällaista toimintaa on vaikea vangita kyseisten tutkimusaluiden käsitteillä, vaikka yhteys alueisiin pystytäänkin osoittamaan. On kuitenkin pidättydyttävä esittämästä liian vahvoja väitteitä teoretisoinnin puutteellisuuteen liittyen, esimerkiksi siitä syystä, että tämän laajuuden tutkimukseen ei ole tarkasteltu kaikkea mahdollista relevanttia kirjallisuutta aiheeseen liittyen.

## 5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

### 5.1 Yhteenveto

WSB:n tapaus on tuonut sosiaalisten yhteisöjen tutkimuksen (CI) kentälle vähintäänkin osoituksen uudenlaisen konseptin toteutettavuudesta käytännössä. Huumorin ja yhteisöllisen toiminnan verhoama yhteisö kykeni mobilisoimaan massiivisen määrän ihmisiä sekä levittämään halun osallisuudesta myös yhteisön ulkopuolelle ja tuottamaan merkittäviä vaikutuksia yhteiskunnille keskeisessä järjestelmässä eli rahoitusmarkkinoilla.

Kuten tutkimuksen taustoituksessa todetaan, aiheuttaa tällainen piensijoittajien toiminta ongelmia markkinoiden toimintalogiikalle, erityisesti shorttaamisen logiikalle. Teoreettisella tasolla ongelmana voidaan pitää, että mikään ei varsinaisesti estä tällaisen toiminnan toistamista vieläkin laajemmassa ja pidempiaikaisessa mittakaavassa ja siten entistä suurempia vaikutuksia. Kun uusi konsepti on esitelty ja sen toiminta on testattu käytännössä, ei ole enää mahdollista palata tilanteeseen, jossa piensijoittajat eivät ole tietoisia käytännöllisestä mahdollisuudesta (positiivisesta vapaudesta) organisoida markkinahäiriöihin johtavaa toimintaa. Käytännöllisesti katsoen laajempia vaikutuksia aikaansaavaa konseptin mukaista toimintaa ei voi pitää ainakaan toistaiseksi erityisen relevanttina uhkana, mutta teoriatasolla ongelma on ilmeinen. Toisaalta aktivistisesta näkökulmasta voidaan pitää loistavana, että ihmisillä on mahdollisuus tehdä interventio ja kannanotto suoraan osakemarkkinoihin, mikäli tavoitteena on vaikuttaa johonkin rahoitusmarkkinoilla vallitsevaan epäkohtaan.

Kuten aiemmin mainittiin, ovat erilaiset sidosryhmäaktivistiset toimet lisääntyneet merkittävässä määrin viime vuosina. WSB:n ja piensijoittajien toiminta tulee liittää osaksi tätä kokonaisuutta ja sitä tulee pitää manifestaationa ihmisten lisääntyvästä kiinnostuksesta ja valmiudesta toimia liittyen yritysten yhteiskuntavastuuseen (CSR). Toiminta lähettää vahvan viestin niille, joiden mukaan digitaalinen osallistuminen ja konnektiivinen, matalan taito- ja

panostustason toiminta on väistämättä rinnastettavissa slaktivismiin eli lähes merkityksettömään laiskaan toimintaan. WSB:n toiminta ei pelkästään osoita toteutetun konseptin potentiaalia, vaan se myös osoittaa massiiviselle määrälle ihmisiä viimeistään perinteisen uutismedian kautta, että ICT:n avulla on mahdollista organisoida täysin uusia toiminnan ja vaikuttamisen tapoja ja ennen kaikkea antaa yksilöille lupauksia siitä, että heillä on mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua tällaiseen toimintaan eikä se välttämättä vaadi suuria uhrauksia. WSB:n toiminnan näkyvyys digitaalisessa maailmassa, mutta toisaalta näkymättömyys sen ulkopuolella tarjoaa myös lupauksia aktivistiseen toimintaan osallistumisesta ilman, että se määrittelee ihmistä kokonaisuutena tai edes digitaalisessa yhteisössä eli toisin sanoen anonyymina. Tiivistetysti WSB tarjoaa aktivismiin liittyen lupauksia siitä, että aktivismiin liittyvät negatiiviset puolet (esim. vaiva ja henkilökohtaiset riskit), on käytännössä mahdollista redusoida minimiin ja samaan aikaan kuitenkin saada hyvät puolet (esim. vaikuttava toiminta sekä osallisuus ja sen miellyttävyys). WSB on lupaus siitä, ettei yhteiskunnallisesti selkeään vaikuttava toiminta välttämättä vaadi muuta kuin älypuhelimien ja minimaalisesti vai-  
vaa.

Vaikka välityspalvelut ovat viihteellistäneet ja pelillistäneet sijoittamista, näyttää tämän tutkimuksen ja toisaalta aiemmankin tutkimuksen (esim. Boylston ym., 2021) perusteella siltä, että merkittävä rooli on myös yhteisön viihteellisellä luonteella. WSB:n kulttuurisessa pelissä tappiotkin ovat sosiaalisten pisteiden kannalta erittäin arvokkaita, mikä johtaa perinteisen pelkkää voittoa tavoittelevan sijoittamislogiikan ainakin osittaiseen korvautumiseen esimerkiksi osallistumista ja huomion saamista korostavalla logiikalla.

WSB:n toiminnan selkeästi vähintään osin aktivistiset motiivit ja toisaalta vaikeudet kategorisoida toimintaa osoittavat, että teknologia ja uudet palvelut luovat uusia vaikuttamisen mahdollisuuksia. Toimintaa oli siis vaikeaa käsitteellistää digitaalisen aktivismin kehityksessä, vaikka yhteys siihen pystyttiinkin perustelemaan. Uskottavinta teoretisointia pystyttiin tekemään liittyen poliittisen konsumerismin ja WSB:n toiminnan yhteensovittamisessa, vaikka tähänkin liittyi selviä ongelmia. Poliittinen konsumerismi onkin yksi Georgen & Leidnerin (2019) määrittelemistä digitaalisen aktivismin muodoista ja erityisesti siten tutkimus pystytään sitomaan aiempaan digitaalisen aktivismin tutkimukseen. Toimintaa pystyttiin käsitteellistämään myös aktivistisen osallistumisen panostustasojen kautta (George & Leidner, 2019) Konnektiivisen toiminnan käsite onnistui hyvin kuvaamaan organisoitumisen ja toiminnan yleistä luonnetta ja tasoa. WSB tarjoaa muihin aktivistisiin yhteyksiin mallia siitä, kuinka pieni määrä asiantuntijoita (tässä tapauksessa esim. Gill) pystyy toiminnallaan ja levittämällään informaatiolla mahdollistamaan myös noviisien osallistumisen vaikuttavaan toimintaan yhdenvertaisesti.

Yhteisön toiminnasta sekä CI:n tutkimustraditiosta voidaan vetää yhdysviivoja hakkerietiikkaan ja -kulttuuriin, jossa keskeistä on ollut käyttää tietokoneita hauskuuden luomisen, yhteisön rakentamisen ja luovuuden välineinä. Mainittuja toiminnan perusteluita tai syitä voidaan kutsua informaatioajan hengeksi. (Himanen, 2001.) WSB:n ja monien muiden nykyisten nettiyhteisöjen

tapauksessa kyse ei enää ole edellä mainittujen funktioiden toteuttamisesta esimerkiksi tietokoneita rakentamalla tai ohjelmoimalla, vaan jostakin muusta. Yhteistä on kuitenkin se, että ICT:n avulla tehdään jotain luovaa, hauskuutetaan sekä rakennetaan yhteisöä itseisarvoisena toimintana. On kuitenkin huomattava, että esimerkiksi WSB:n tapauksessa hakkerietiikasta ja -kulttuurista erottavat tekijät ovat melko ylittämättömiä: esimerkkinä absoluuttinen riippuvuus tietyistä kaupallisista toimijoista sekä niiden valvonnassa ja intressien alaisena oleminen. Hakkerietiikan ihanteisiin muun muassa kuuluva avoimuus ei sovi yhteen sen kanssa, että sosiaalisen median palveluiden keskiössä olevat algoritmit ovat liikesalaisuuksia eikä ulkopuolisilla ole tietoa niiden tarkasta toiminnasta. WSB toteuttaa toiminnassaan edellä mainittuja informaatioajan hengen mukaisia toiminnan piirteitä uudella tasolla häiritsemällä rahoitusmarkkinoiden normaalia toimintaa. Rahoitusmarkkinoiden normaalin toiminnan häiritseminen massiivisen, tavallisen ihmisjoukon toimesta vähintäänkin osin informaatioajan hengen motiiveista lähtöisin on poikkeuksellista.

Voidaan myös palata alussa esiteltyyn asetelmaan ja tulkita, että WSB teki toiminnallaan sekä piensijoittajien että yleisesti ihmisten vastaiskun sijoitusmaailmaan. Toisaalta voidaan myös tulkita, että ainakin osa piensijoittajista toimii samanaikaisesti Demetksen & Allenin (2018) artikkelin hengessä teknologisen järjestelmän käyttämänä johtuen siitä, että esimerkiksi pelillistyneet kaupankäyntialustat sekä sosiaalisen median alustat ja (emotionaalinen) logiikka kiihottivat toimintaan. Vaikka WSB:n näkökulmasta toiminnan julkisen narratiivin pintakerros muodostuu institutionaalisten sijoittajien rankaisemisesta, voidaan perustellusti todeta, että toiminta on myös piensijoittajien ja siten ihmisten vastaisku algoritmien ja automaattisen sijoittamisen ylivoimaa vastaan. Piensijoittajien toiminnan ennakoiminen oli koneille vaikeaa ja ne joutuivat normaalista poiketen hetkellisesti altavastajan asemaan. WSB:n toiminta on yksi manifestaatio siitä, kuinka pitkälle ICT:n ja ihmisen yhteensulautuminen on edennyt: ihmiset organisoivat ja aikaansaavat merkittäviä markkinavaikutuksia vain digitaalisesti olemassa olevan yhteisön kautta.

## 5.2 Implikaatiot

Voidaan pitää jokseenkin huolestuttavana, että yksityisten yritysten on mahdollista palveluidensa avulla viihteellistää yhteiskuntien vakaudelle keskeisiä instituutioita ja hämärtää näiden toiminnan merkitystä. Toisaalta voidaan nähdä esimerkiksi sosiaalisen median perusominaisuutena, että se hämärtää esimerkiksi siteitä toisiin ihmisiin ja lisää todennäköisyyttä käyttäytymiselle, jota ei kasvo-tusten tehtäisi.

On täysin mahdollista, että WSB:n aiheuttama tammikuinen toiminta jää ainakin mittakaavassaan ainutkertaiseksi johtuen siitä, että se tapahtui poikkeuksellisten olosuhteiden vallitessa. Tällaisia tekijöitä olivat esimerkiksi GME:n liiallinen shorttaaminen ja toisaalta piensijoittajien synkronoidun kaupankäynnin uutuusluonne, mikä tarkoitti, etteivät institutionaaliset sijoittajat osanneet ottaa

sitä huomioon ainakaan siinä määrin kuin olisi ollut tarpeen. Lisäksi taustatekijänä tulee huomioida meneillään ollut koronapandemia, jota voi pitää poikkeuksellisenä. Vaikka yhteisön toiminta ja akuutti vaikutus tammikuuisessa mittakaavassa jäisi ainutkertaiseksi, on yhteisö ainakin kuluvan vuoden perusteella tuottanut pysyviä vaikutuksia: talouslehdet ja monet sosiaalisen median tilit seuraavat yhteisön toimintaa ja yhteisöstä lähtöisin olevilla signaaleilla ollaan edelleenkin vaikutettu osakkeiden kurssiin selkeästi

Huomionarvoista on se, että toistaiseksi toiminnan perusteella ei ole pidätetty ketään, joten siltä osin toimintaa voi pitää onnistuneena. Voidaan kuitenkin odottaa, että tapahtumien jälkipuintia tapahtuu kulisseissa ja toisaalta erinäiset tahot lainsäätäjistä institutionaalsiin sijoittajiin pyrkivät varautumaan samankaltaisen tapauksen potentiaaliseen toistumiseen joskus tulevaisuudessa.

Voidaan spekuloida, että johtuen esimerkiksi verkkoympäristön ja jälkiteollisen elämäntavan aivojen palkitsemisjärjestelmää jatkuvasti stimuloivasta luonteesta, ihmiset saattavat janoa huippukokemuksia ja poikkeustapahtumia. Erityisesti markkinoinnin alalla on kiinnitetty huomiota siihen, kuinka millenniaalit ovat erittäin halukkaita maksamaan kokemuksista, johtuen esimerkiksi esineisiin liittyvästä yltäkylläisyydestä verrattuna aiempiin sukupolviin. Siten voidaan ajatella, että WSB:n toiminnan noustessa valtavirtamedian tietoon, monet olivat halukkaita kokemaan osallisuutta tästä tapahtumasta, vaikka tiesivätkin mahdollisesti jäävänsä tappiolle.

Yhteisön kuvailemista preesensissä voidaan pitää paradoksaalisena johtuen siitä, että se on muuttunut monin tavoin valtavan huomion, jäsenmäärän moninkertaistumisen ja monien aiemmin merkittävien jäsenten poistumisen vuoksi. WSB:stä on laajan tietoisuuden lisäksi tullut seuraajamäärältään suuri ja voidaan pitää varmana, että sen sentimentillä on selkeä vaikutus erityisesti tiettyihin osakkeisiin ja että sentimentti hinnoitellaan nopeasti osakkeisiin. Alkuvuosi 2021 ikään kuin naulitsi WSB:n pysyväksi osaksi internetin historiaa, johtuen siitä mitä yhteisö oli tuolloin, mutta samalla tappoi sen sellaisena kuin se oli, johtuen esimerkiksi jäsenmäärän moninkertaistumisesta. Voidaan esittää, että aineisto esittää jonkinlaista suhteellista pysyvyyttä nopeatempoisen sosiaalisen median alustan ympäristössä.

WSB:n toiminta alkuvuonna 2021 yllätti institutionaaliset sijoittajat ja algoritmit ja siten toimi osoituksena ihmisen ennakoimattomuudesta tietokoneille. Voidaan kuitenkin spekuloida, että pidemmän päälle ihmisten ja somesentimentin toimintaa on mahdollista ennakoida melko helpostikin, kun piensijoittajien ja somesentimentin tarjoama potentiaalisen uhan taso on nyt tiedossa ja sitä seurataan. Someen liittyviä indikaattoreita on seurattu aiemminkin, niiden perusteella on tehty päätöksiä ja ne ovat voineet olla hyödyllisiä, mutta vasta nyt niiden seuraamista voidaan pitää aidosti elintärkeinä jopa institutionaalisille sijoittajille, kuten Melvinin ja Citronin liiketoimintaa uhkaavat valtavat tappiot osoittivat.

Koska sosiaalisen median sentimenttiä on melko helppoa seurata ja jatkossa mahdollisesti myös ennakoida, minkä lisäksi synkronoidun toiminnan suurin ylätymä on käytetty, saattavat tällaisen synkronoidun toiminnan seuraukset tulevaisuudessa osua yhä enemmän tällaisen toiminnan ulkopuolisiin

piensijoittajiin, eivätkä niinkään suuriin instituutioihin, jotka pystyvät hyödyntämään älykkäämpää automaatiota ja ennakoimaan toimintaa.

Tutkimuksessa kävi selväksi, että WSB:n toiminnassa on kyse hyvin monimutkaisesta ja melko hankalasti hahmotettavasta ilmiöstä. Monet yhtäaikaiset ja poikkeukselliset tekijät vaikuttivat sen tapahtumiseen. Vaikka rahoitusmarkkinoilla tapahtuukin säännöllisin väliajoin muutoksia ja niitä ravistellaan, oli WSB:n tarjoama ravistelu laadultaan poikkeuksellista ja ensimmäinen luoksaan, vaikeivat toiminnan vaikutukset määrällisesti ja koko markkinoiden laajuudessa olleetkaan massiivisia.

### 5.3 Rajoitteet

Tutkimus tehtiin yhteisön ulkopuolisen henkilön toimesta, mikä on osaltaan vaikuttanut siihen, että aineiston tulkinta on todennäköisesti erilaista kuin se olisi yhteisöön kuuluvan henkilön toimesta. Toisaalta tutkimuksen voi arvioida olevan todennäköisesti riippumattomampaa kuin se olisi, mikäli tutkija olisi läheinen tutkimuskohteensa kanssa. Edellä mainitusta voidaan johtaa päätelmä, että erilaisella otoksella olisi voitu päästä vahvemmin esimerkiksi aktiivisimpien käyttäjien toimintaan ja kulttuuriin kiinni, kun absoluuttinen suosio ei olisi ollut ratkaiseva mittari. Toisaalta on implisiittistä, että suosituimman sisällön otoksen tapauksessa kyse on myös sellaisesta sisällöstä, joka on myös laajan seuraajajoukon ymmärrettävissä. Aineisto-otoksessa kyse on yhteisön tähtihetkestä, ei sen arjesta. Tutkimuksen tarkoituksena ei myöskään ollut muodostaa kokonaista tai koherenttia narratiivia WSB:stä, vaan tarkastella aineistoa, joka oli muodostettu yhden tiukan kriteerin eli suosituimmuuden perusteella.

Edellä mainittuun kappaleeseen liittyen WSB:tä ja sosiaalisen median piensijoittajasentimenttiä voitaisiin tutkia jonkun sijoittajakulttuurin sisäpiiriin kuuluvan toimesta. Sisäpiiriläisten haastattelut voisivat valottaa sijoittajakulttuuria erilaisesta näkökulmasta. Aiheeseen liittyen voitaisiin myös tutkia, että tapahtuuko synkronoitua ja markkinavaikutuksiltaan merkityksellistä piensijoittajien toimintaa esimerkiksi muissa yhteisöissä pienemmässä mittakaavassa. Haastatteluilla voitaisiin tavoittaa paremmin toiminnan tosiasiallisia motiiveja, joihin ei tässä tutkimuksessa päästy varmuudella käsiksi. Toisaalta haastatteluista ei välttämättä saataisi samanlaista objektiivista kuvaa yhteisöstä, kuin mitä satoja tuhansia karman suhteen plussalla olevat viestit suosionsa mandaatilla kertovat. Suosituimman aineiston valitseminen ei todennäköisesti anna kuvaa yhteisön arjisesta toiminnasta, koska suosittua sisältöä voivat äänestää ylöspäin myös sellaiset henkilöt, jotka eivät ole aktiivisia. Toisaalta tällainen aineisto saattaa antaa paremman poikkileikkauksen siitä, mistä yhteisön sivuja seuraavat pitävät heidän aktiivisuuteensa katsomatta. Aineiston kannalta pienenä ongelmana voidaan pitää myös sitä, että videoista otettiin vain kuvakaappaukset, mikä hieman rajoittaa niiden ilmaisuvoimaa ja aitoutta, vaikka tarkoituksena olikin ottaa aineisto-otos suoraan sellaisenaan ja mahdollisimman aitona.

Tässä tutkimuksessa käytetyt laadulliset menetelmät sopivat erinomaisesti kuvamuotoiseen aineistoon, mutta tekstimuotoisen aineiston tapauksessa voitaisiin saavuttaa erinomaisia tuloksia määrällisin ja koneellisin metodein esimerkiksi louhimalla suuri määrä viestejä ja tekemällä niistä tulkintoja, sillä yhteisön essenssi saattaisi olla eri tavalla tiivistynyt tuollaisessa aineistossa. Tällainen tutkimus saattaisi tavoittaa yhteisön arjen kokonaisuutena paremmin.

Kun tutkimuksen kohteena on nettikulttuurin ilmiö, se tarkoittaa massiivista määrää intertekstuaalisuutta, kansanperinnemäistä hiljaista tietoa ja nettikulttuurisia traditioita, minkä vuoksi on mahdollista, ettei tutkija tunnista kaikkia aineistoon liittyviä tärkeitä merkityksiä ja siten tämä vaikuttaa aineiston analyysiin ja johtopäätöksiin. Tässä tapauksessa tutkijalla on kuitenkin nettikulttuurista harrastuneisuutta ja aiempaa kokemusta nettikulttuurin tutkimuksesta, mikä saattaa hieman vähentää edellä mainittuja riskejä. Näitä riskejä vähentää myös se, että aineiston populaarista luonteesta johtuen se ei todennäköisesti sisällä sellaista kerrostuneisuutta, joka ei olisi laajan ihmisjoukon ymmärrettävissä.



## 6 LÄHTEET

Linkkien toimivuus tarkastettu 25.2.2022.

Agee, J. (2009). Developing qualitative research questions: A reflective process. *International journal of qualitative studies in education*, 22(4), 431-447.

<https://doi.org/10.1080/09518390902736512>

Allen, F., Haas, M., Nowak, E., & Tengulov, A. (2021). Market Efficiency and Limits to Arbitrage: Evidence from the Volkswagen Short Squeeze. *Swiss Finance Institute Research Paper*, (17-64). <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0304405X21001975>

Anderson, J. P., Kidd, J., & Mocsary, G. A. (2021). Social Media, Securities Markets, and the Phenomenon of Expressive Trading. *Securities Markets, and the Phenomenon of Expressive Trading*. [https://www.researchgate.net/profile/George-Mocsary/publication/351183849\\_Social\\_Media\\_Securities\\_Markets\\_and\\_the\\_Phenomenon\\_of\\_Expressive\\_Trading/links/60929e76299bf1ad8d7d6108/Social-Media-Securities-Markets-and-the-Phenomenon-of-Expressive-Trading.pdf](https://www.researchgate.net/profile/George-Mocsary/publication/351183849_Social_Media_Securities_Markets_and_the_Phenomenon_of_Expressive_Trading/links/60929e76299bf1ad8d7d6108/Social-Media-Securities-Markets-and-the-Phenomenon-of-Expressive-Trading.pdf)

Barber, B. M., Huang, X., Odean, T., & Schwarz, C. (2021). Attention Induced Trading and Returns: Evidence from Robinhood Users. <https://www.iimb.ac.in/sites/default/files/inline-files/attention-induced-trading.pdf>

Barber, B. M., & Odean, T. (2008). All that glitters: The effect of attention and news on the buying behavior of individual and institutional investors. *The Review of Financial Studies*, 21(2), 785– 818. <https://academic.oup.com/rfs/article/21/2/785/1607197>

Barber, B. M., & Odean, T. (2013). The behavior of individual investors. In *Handbook of the Economics of Finance* (Vol. 2, pp. 1533-1570). Elsevier. <https://www.umass.edu/preferen/You%20Must%20Read%20This/Barber-Odean%202011.pdf>

- Barber, B.R. (1998). Three Scenarios for the Future of Technology and Strong Democracy. *Political Science Quarterly*, 113(4), 573-589.  
<https://www.jstor.org/stable/pdf/2658245.pdf>
- Bauman, Z. (2000). *Liquid modernity*. Polity Press; Blackwell
- Bauters, M. (2022). Semioottinen analyysi. Teoksessa Vuori, J. (toim.) (2022). *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvaliteoreettis-metodologiset-viitekehukset/kertomuksen-tutkimus/>
- Beer, D. (2017). The social power of algorithms. *Information, Communication & Society*, 20(1), 1-13.  
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/1369118X.2016.1216147>
- Bennett, W. L., & Segerberg, A. (2012). The logic of connective action. *Information, Communication & Society*, 15(5), 739-768.  
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/1369118X.2012.670661>
- Bennett, W. L., & Segerberg, A. (2013). *The logic of connective action: Digital media and the personalization of contentious politics*. Cambridge University Press.
- Berger, J. and Milkman, K. (2012). What Makes Online Content Viral? *Journal of Marketing Research*, 49(2):192-205, <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1509/jmr.10.0353>
- Boehmer, E., & Kelley, E. K. (2009). Institutional investors and the informational efficiency of prices. *The Review of Financial Studies*, 22(9), 3563-3594.  
<https://academic.oup.com/rfs/article/22/9/3563/1573896?login=true>
- Bollen, J.; Mao, H.; and Zeng, X. 2011. Twitter mood predicts the stock market. *Journal of computational science* 2(1):1-8. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S187775031100007X>
- Boylston, C., Palacios, B., Tassev, P., & Bruckman, A. (2021). WallStreetBets: Positions or Ban. arXiv preprint arXiv:2101.12110.  
<https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/2101/2101.12110.pdf>
- Bradley, D., Hanousek Jr, J., Jame, R., & Xiao, Z. (2021). Place Your Bets? The Market Consequences of Investment Advice on Reddit's Wallstreetbets. The Market Consequences of Investment Advice on Reddit's Wallstreetbets [http://www.russelljame.com/wsb\\_march\\_2021.pdf](http://www.russelljame.com/wsb_march_2021.pdf)
- Burnett, G. & Bonnici, L. (2003). Beyond the FAQ: Explicit and implicit norms in Usenet newsgroups. *Library & information science research*, 25(3), 333-351.  
[https://doi.org/10.1016/S0740-8188\(03\)00033-1](https://doi.org/10.1016/S0740-8188(03)00033-1)
- Cammaerts, B. (2015). Technologies of self-mediation: Affordances and constraints of social media for protest movements. In *Civic engagement and social media* (pp. 87-110). Palgrave Macmillan, London.  
[http://eprints.lse.ac.uk/62089/1/Technologies\\_self-mediation.pdf](http://eprints.lse.ac.uk/62089/1/Technologies_self-mediation.pdf)

- Canali, C., & Lancellotti, R. (2012). A quantitative methodology based on component analysis to identify key users in social networks. *International Journal of Social Network Mining*, 1(1), 27-50. [https://www.researchgate.net/profile/Claudia-Canali/publication/251303974\\_A\\_quantitative\\_methodology\\_based\\_on\\_component\\_analysis\\_to\\_identify\\_key\\_users\\_in\\_social\\_networks/links/0deec51efedd7d71ce000000/A-quantitative-methodology-based-on-component-analysis-to-identify-key-users-in-social-networks.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Claudia-Canali/publication/251303974_A_quantitative_methodology_based_on_component_analysis_to_identify_key_users_in_social_networks/links/0deec51efedd7d71ce000000/A-quantitative-methodology-based-on-component-analysis-to-identify-key-users-in-social-networks.pdf)
- Cardoso, A., Boudreau, M. C., & Carvalho, J. Á. (2019). Organizing collective action: Does information and communication technology matter? *Information and Organization*, 29(3), 100256. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1471772717302828>
- Castells, M. (2007). "Communication, power and counterpower in the. *International Journal of Communication*, 1(1), 238-266. <https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/viewFile/46/35>
- Chamakiotis, P., Petrakaki, D., & Panteli, N. (2021). Social value creation through digital activism in an online health community. *Information Systems Journal*, 31(1), 94-119. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/isj.12302>
- Chen, H., De, P., Hu, Y. J., & Hwang, B. H. (2014). Wisdom of crowds: The value of stock opinions transmitted through social media. *The Review of Financial Studies*, 27(5), 1367-1403. <https://academic.oup.com/rfs/article/27/5/1367/1581938>
- Chohan, U. W. (2021a). Counter-Hegemonic Finance: The Gamestop Short Squeeze. [https://www.researchgate.net/profile/Usman-Chohan/publication/349076035\\_Counter-Hegemonic\\_Finance\\_The\\_Gamestop\\_Short\\_Squeeze/links/60705f294585150fe9966f8f/Counter-Hegemonic-Finance-The-Gamestop-Short-Squeeze.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Usman-Chohan/publication/349076035_Counter-Hegemonic_Finance_The_Gamestop_Short_Squeeze/links/60705f294585150fe9966f8f/Counter-Hegemonic-Finance-The-Gamestop-Short-Squeeze.pdf)
- Chohan, U. W. (2021b). Too Big to Fail, Too Small to Win: The Counter-Hegemony of WallStreetBets. Too Small to Win: The Counter-Hegemony of WallStreetBets [https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=3849770](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3849770)
- Copeland, L., & Boulianne, S. (2020). Political consumerism: A meta-analysis. *International Political Science Review*, 0192512120905048. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0192512120905048>
- Costola, M., Iacopini, M., & Santagiustina, C. R. (2021). On the "mementum" of Meme Stocks. arXiv preprint arXiv:2106.03691 <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165176521002986>
- Cresci, S., Lillo, F., Regoli, D., Tardelli, S., & Tesconi, M. (2018). \$ FAKE: Evidence of spam and bot activity in stock microblogs on Twitter. In *Twelfth international AAAI conference on web and social media*.

<https://www.aaai.org/ocs/index.php/ICWSM/ICWSM18/paper/view/17871/17055>

- D'Acunto, F., Prabhala, N., & Rossi, A. G. (2019). The promises and pitfalls of roboadvising. *The Review of Financial Studies*, 32(5), 1983-2020. <https://academic.oup.com/rfs/article/32/5/1983/5427774>
- Davenport, T. H., & Beck, J. C. (2001). The attention economy. *Ubiquity*.
- Davis, J. L., Love, T. P., & Killen, G. (2018). Seriously funny: The political work of humor on social media. *New Media & Society*, 20(10), 3898-3916. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1461444818762602>
- De Long, J. B., Shleifer, A., Summers, L. H., & Waldmann, R. J. (1990). Noise trader risk in financial markets. *Journal of political Economy*, 98(4), 703-738. <https://www.jstor.org/stable/pdf/2937765.pdf>
- Demetis, D. & Allen S, A. S. (2018). When Humans Using the IT Artifact Becomes IT Using the Human Artifact. *Journal of the Association for Information Systems*, 19(10), 929-952. <https://doi.org/10.17705/1jais.00514>
- Diangson, B., & Jung, N. (2021). Bet it on Reddit: The Effects of Reddit Chatter on Highly Shorted Stocks. <http://economics-files.pomona.edu/garysmith/Econ190/Econ190%202021/DiangsonJung.pdf>
- Diani, M. (2012). Interest organizations in social movements: An empirical exploration. *Interest Groups & Advocacy*, 1(1), 26-47. <https://link.springer.com/article/10.1057/iga.2012.1>
- Dobele, A., Toleman, D., & Beverland, M. (2005). Controlled infection! Spreading the brand message through viral marketing. *Business Horizons*, 48(2):143-149, 3. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0007681304001107>
- Dong, H., & Gil-Bazo, J. (2020). Sentiment stocks. *International Review of Financial Analysis*, 72, 101573. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1057521920302179>
- Douglas, N. (2014). It's supposed to look like shit: The Internet ugly aesthetic. *Journal of visual culture*, 13(3), 314-339. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1470412914544516>
- Eaton, G. W., Green, T. C., Roseman, B., & Wu, Y. (2021). Zero-commission individual investors, high frequency traders, and stock market quality. *High Frequency Traders, and Stock Market Quality*. <https://pages.stern.nyu.edu/~jhasbrou/SternMicroMtg/SternMicroMtg2021/Papers/Zero-commission%20individual%20traders.pdf>
- Earl, J., Hunt, J., Garrett, R. K., & Dal, A. (2015). New technologies and social movements. Teoksessa D. Della Porta & M. Diani (2015). *The oxford handbook of social movements*. Oxford University Press. <https://rkellygarrett.com/wp-content/uploads/2014/05/Earl-et-al-New-Technologies-and-Social-Movements-in-press.pdf>

- Eckler, P., & Bolls, P. (2011). Spreading the virus: Emotional tone of viral advertising and its effect on forwarding intentions and attitudes. *Journal of interactive advertising*, 11(2), 1-11.  
<https://doi.org/10.1080/15252019.2011.10722180>
- Egkolfopoulou, M., Massa, A. & Melin, A., (2021). How Robinhood Made Trading Easy – and Maybe Even Too Hard to Resist. <https://www.bloomberg.com/features/2021-robinhood-stock-trading-design/>
- Gandel, S. (2021). WallStreetBets says Reddit group hit by ‘large amount’ of bot activity. *CBS News*. <https://www.cbsnews.com/news/wallstreetbets-reddit-bot-activity/>
- George, J., & Leidner, D. (2018). Digital activism: A hierarchy of political commitment. In *Proceedings of the 51st Hawaii International Conference on System Sciences*. <https://scholarspace.manoa.hawaii.edu/bitstream/10125/50176/paper0289.pdf>
- George, J. J., & Leidner, D. E. (2019). From clicktivism to hacktivism: Understanding digital activism. *Information and Organization*, 29(3), 100249. <https://doi.org/10.1016/j.infoandorg.2019.04.001>
- Gerbaudo, P. (2017). From cyber-autonomism to cyber-populism: an ideological history of digital activism. *Triplec: Communication, Capitalism & Critique* 15(2): 478–491. [https://kclpure.kcl.ac.uk/portal/files/73823425/From\\_cyber\\_autonomism\\_GERBAUDO\\_Publishedonline29May2017\\_VoR\\_CC\\_BY\\_NC\\_ND\\_.pdf](https://kclpure.kcl.ac.uk/portal/files/73823425/From_cyber_autonomism_GERBAUDO_Publishedonline29May2017_VoR_CC_BY_NC_ND_.pdf)
- Glenski, M., Pennycuff, C., Weninger, T. (2017). Consumers and curators: Browsing and voting patterns on reddit. *IEEE Transactions on Computational Social Systems* 4(4), 196–206. <https://arxiv.org/pdf/1703.05267.pdf>
- Goranova, M., & Ryan, L. V. (2014). Shareholder activism: A multidisciplinary review. *Journal of Management*, 40(5), 1230-1268. <https://doi.org/10.1177%2F0149206313515519>
- Google Finance (2022). <https://www.google.com/finance/?hl=fi>
- Graffeo, E. (2021). Nasdaq CEO Friedman says the exchange will halt trading in a stock if they link unusual activity to social media chatter. *Business Insider*. <https://markets.businessinsider.com/news/stocks/nasdaq-monitors-socialmedia-halts-unusual-trading-friedman-market-manipulation-2021-1-1030011156>
- Gray, C. M., Kou, Y., Battles, B., Hoggatt, J., & Toombs, A. L. (2018). The dark (patterns) side of UX design. In *Proceedings of the 2018 CHI conference on human factors in computing systems* (pp. 1-14). <https://dl.acm.org/doi/pdf/10.1145/3173574.3174108>
- Gurstein, M. (2007). *What is community informatics (and why does it matter)?* (Vol. 2). Polimetrica sas. <https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/0712/0712.3220.pdf>

- Hadnagy, C. (2014). *Unmasking the social engineer: The human element of security*. John Wiley & Sons.
- Hanna, R., Rohm, A., & Crittenden, V. L. (2011). We're all connected: The power of the social media ecosystem. *Business horizons*, 54(3), 265-273. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2011.01.007>
- Hartzell, A., Jackson, B., & Pinchot, J. (2021). Source credibility in social media: A case study of a reddit community. *Issues in Information Systems*, 22(3). [https://doi.org/10.48009/3\\_iis\\_2021\\_230-241](https://doi.org/10.48009/3_iis_2021_230-241)
- Hasso, T., Müller, D., Pelster, M., & Warkulat, S. (2021). Who participated in the GameStop frenzy? Evidence from brokerage accounts. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2021.102140>
- Himanen, P. *The Hacker Ethic and the Spirit of the Information Age*; Random House: New York, 2001.
- Hudson, J. M., & Bruckman, A. (2004). "Go away": participant objections to being studied and the ethics of chatroom research. *The Information Society*, 20(2), 127-139. <https://doi.org/10.1080/01972240490423030>
- Hyvärinen, M. (2022). Kertomuksen tutkimus. Teoksessa Vuori, J. (toim.) (2022). Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. *Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto* <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvaliteoreettis-metodologiset-viitekehukset/kertomuksen-tutkimus/>
- Johnson, S. L., Safadi, H., & Faraj, S. (2015). "The Emergence of Online Community Leadership," *Information Systems Research* (26:1), pp. 165-187. <https://pubsonline.informs.org/doi/pdf/10.1287/isre.2014.0562>
- Kalda, A., Loos, B., Previtero, A., & Hackethal, A. (2021). Smart (Phone) Investing? A within Investor-time Analysis of New Technologies and Trading Behavior (No. w28363). *National Bureau of Economic Research*. [https://www.nber.org/system/files/working\\_papers/w28363/w28363.pdf](https://www.nber.org/system/files/working_papers/w28363/w28363.pdf)
- Kane, G. C., Alavi, M., Labianca, G., & Borgatti, S. P. (2014). What's different about social media networks? A framework and research agenda. *MIS Quarterly*, 38(1), 274-304. <https://www.jstor.org/stable/10.2307/26554878>
- Kaplan, A. M., & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business horizons*, 53(1), 59-68. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2009.09.003>
- Kavada, A. (2020). Creating the collective: social media, the Occupy Movement and its constitution as a collective actor. In *Protest technologies and media revolutions*. Emerald Publishing Limited. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/1369118X.2015.1043318>
- Kietzmann, J. H., Hermkens, K., McCarthy, I. P., & Silvestre, B. S. (2011). Social media? Get serious! Understanding the functional building blocks of social

media. *Business horizons*, 54(3), 241-251.  
<https://doi.org/10.1016/j.bushor.2011.01.005>

- Kling, R. (2007). What is social informatics and why does it matter?. *The Information Society*, 23(4), 205-220. <https://doi.org/10.1080/01972240701441556>
- Kochkodin, B. (2019). Robinhood traders discovered a glitch that gave them 'infinite leverage'. Bloomberg.com. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-11-05/robinhood-has-a-glitchthat-gives-traders-infinite-leverage>
- Kocieniewski, D. (2020). 4 U.S. senators sold stock after getting coronavirus threat briefings in January. <https://fortune.com/2020/03/20/senators-burr-loeffler-sold-stock-coronavirus-threat-briefings-in-january/>
- Kuula, A. (2015). Tutkimuseetiikka: Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Vastapaino.
- Krasnova, H., Spiekermann, S., Koroleva, K., & Hildebrand, T. (2010). Online social networks: Why we disclose. *Journal of Information Technology*, 25(2), 109-125. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1057/jit.2010.6>
- Lambert, L. (2021). Robinhood's brand is severely damaged: 56% of account holders are considering leaving the app. <https://fortune.com/2021/02/19/robinhood-brand-damage-gamestop-hedge-funds-wallstreetbets-reddit-stocks-gme-amc/>
- Langvardt, K. ja Tierney, J. (2021). On 'Confetti Regulation': The Wrong Way to Regulate Gamified Investing. Forthcoming, 131 *Yale Law Journal Forum*. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3928268>
- Lehmuskallio, A. (2022) Visuaalisten aineistojen analyysi. Teoksessa Vuori, J. (toim.). (2022). Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. *Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietokirjo* <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/teoreettis-metodologiset-viitekehukset/kertomuksen-tutkimus/>
- Leong, C., Pan, S. L., Bahri, S., & Fauzi, A. (2019). Social media empowerment in social movements: power activation and power accrual in digital activism. *European Journal of Information Systems*, 28(2), 173-204. <https://doi.org/10.1080/0960085X.2018.1512944>
- Levine, M. (2020). The bad stocks are the most fun. Bloomberg.com. <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2020-06-09/the-bad-stocks-are-the-most-fun>
- Linders, D. (2012). From e-government to we-government: Defining a typology for citizen coproduction in the age of social media. *Government information quarterly*, 29(4), 446-454. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2012.06.003>
- Lindgreen, A. & Vanhamme, J. (2005). Viral marketing: The use of surprise. *Idea Group Pub*. <http://dx.doi.org/10.4018/978-1-59140-321-0.ch007>

- Long, C., Lucey, B. M., & Yarovaya, L. (2021). I Just Like the Stock" versus" Fear and Loathing on Main Street": The Role of Reddit Sentiment in the GameStop Short Squeeze. *SSRN Electronic Journal*, 31, 1-37.  
<https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3822315>
- Loos, B., Previtero, A., Scheurle, S., & Hackethal, A. (2020). Robo-advisers and investor behavior. Working paper, University of Technology of Sydney.  
<https://www.professors.wi.tum.de/fileadmin/w00bca/digital-finance/pdf/RoboAdvisers.pdf>
- Lyócsa, Š., Baumöhl, E., & Vÿrost, T. (2021). YOLO trading: Riding with the herd during the GameStop episode.  
<https://doi.org/10.1016/j.frl.2021.102359>
- Maffessoli, M. (1994). *The Time of the Tribes. The Decline of Individualism in Mass Society*. London: Sage.
- Maffessoli, M. (1995). *Maailman mieli*. Helsinki: Gaudeamus
- Matias, J. N. (2016). Going dark: Social factors in collective action against platform operators in the Reddit blackout. In *Proceedings of the 2016 CHI conference on human factors in computing systems* (pp. 1138-1151).  
<https://dl.acm.org/doi/pdf/10.1145/2858036.2858391>
- McCafferty, D. (2011). Activism vs. slacktivism. *Communications of the ACM*, 54(12), 17-19.  
<https://dl.acm.org/doi/fullHtml/10.1145/2043174.2043182>
- McEnery, T. (2021). Wallstreetbets is dying, long live the Wallstreetbets movement. <https://www.marketwatch.com/story/wallstreetbets-is-dying-long-live-the-wallstreetbets-movement-11624714750>
- Micó, J.-L., and Casero-Ripollés, A. (2014). "Political Activism Online: Organization and Media Relations in the Case of 15M in Spain," *Information, Communication & Society* (17:7), pp. 858–871.  
<https://doi.org/10.1080/1369118X.2013.830634>
- Milbrath, L. W., & Goel, M. L. (1965). *Political participation: How and why do people get involved in politics?*. Rand McNally College Publishing Company.
- Millington, R., Giles, A. R., Hayhurst, L. M., van Luijk, N., & McSweeney, M. (2019). 'Calling out' corporate redwashing: the extractives industry, corporate social responsibility and sport for development in indigenous communities in Canada. *Sport in Society*, 22(12), 2122-2140.  
<https://doi.org/10.1080/17430437.2019.1567494>
- Mittal, H. ja Berkow, K. (2021). The Good, The Bad, & The Ugly of Payment for Order Flow. <https://www.mdpi.com/2223-7747/10/6/1089/pdf>
- Medvedev, A. N., Lambiotte, R., & Delvenne, J. C. (2017). The anatomy of Reddit: An overview of academic research. In *Dynamics on and of Complex Networks* (pp. 183-204). Springer, Cham. <https://arxiv.org/pdf/1810.10881.pdf>



- Milner, R. M. (2013). FCJ-156 Hacking the Social: Internet Memes, Identity Antagonism, and the Logic of Lulz. *The Fibreculture Journal* <https://twentytwo.fibreculturejournal.org/fcj-156-hacking-the-social-Internet-memes-identity-antagonism-and-the-logic-of-lulz/>
- Milovidov, V. (2021). Game Stops Not Yet. Investors' Behavior in the Post-Pandemic Times. [https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=3905795](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3905795)
- Moreno-Almeida, C. (2021). Memes as snapshots of participation: The role of digital amateur activists in authoritarian regimes. *New Media & Society*, 23(6), 1545–1566. <https://doi.org/10.1177/1461444820912722>
- Morewedge, C. K., & Kahneman, D. (2010). Associative processes in intuitive judgment. *Trends in cognitive sciences*, 14(10), 435-440. <https://doi.org/10.1016/j.tics.2010.07.004>
- Olofsson, S. (2021). \$ GME To The Moon: Mapping Memetic Discourse as Discursive Strategy in Reddit Trading Community r/WallStreetBets during the GameStop Short Squeeze Saga. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1591110/FULLTEXT01.pdf>
- Obar, J. A., & Wildman, S. S. (2015). Social media definition and the governance challenge-an introduction to the special issue. *Telecommunications policy*, 39(9), 745-750. [https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=2663153](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2663153)
- Olson, M. (1965). *The logic of collective action*. Cambridge: Harvard University Press.
- Pasztor, J. (2021). Robinhood--Hero or Villain?. *Journal of Financial Service Professionals*, 75(5). <https://web.p.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=2be5fea8-5381-4ddc-a7a5-a74062d85665%40redis>
- Pfleeger, S. L., Sasse, M. A., & Furnham, A. (2014). From weakest link to security hero: Transforming staff security behavior. *Journal of Homeland Security and Emergency Management*, 11(4), 489-510. <https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/1460572/2/jhsem-2014-0035.pdf>
- Proferes, N., Jones, N., Gilbert, S., Fiesler, C., & Zimmer, M. (2021). Studying Reddit: A Systematic Overview of Disciplines, Approaches, Methods, and Ethics. *Social Media + Society*. <https://doi.org/10.1177/20563051211019004>
- Pöyry, E. I., Laaksonen, S. M., Kekkonen, A. I., & Pääkkönen, J. I. (2018). Anatomy of viral social media events. In *Proceedings of the 51st Hawaii International Conference on System Sciences*. University of Hawai'i at Manoa. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/237224/paper0273.pdf?sequence=1>
- Rainie, L., Smith, A., Schlozman, K. L., Brady, H., & Verba, S. (2012). Social media and political engagement. *Pew Internet & American Life Project*, 19, 2-13.

[https://www.pewinternet.org/wp-content/uploads/sites/9/media/Files/Reports/2012/PIP\\_SocialMediaAndPoliticalEngagement\\_PDF.pdf](https://www.pewinternet.org/wp-content/uploads/sites/9/media/Files/Reports/2012/PIP_SocialMediaAndPoliticalEngagement_PDF.pdf)

- Reddit. (2022). r/wallstreetbets. <https://www.reddit.com/r/wallstreetbets/>. Haettu 25.2.2022.
- Robertson, H. (2021). AMC short-sellers just lost \$2.8 billion in a single day - and they're now down \$4.5 billion in 8 days amid a 500% surge for the stock. [https://markets.businessinsider.com/news/stocks/amc-short-seller-losses-stock-price-surge-8-day-rally-2021-6?utm\\_medium=instagram&utm\\_source=markets](https://markets.businessinsider.com/news/stocks/amc-short-seller-losses-stock-price-surge-8-day-rally-2021-6?utm_medium=instagram&utm_source=markets)
- Salo, U. (2015). Simalabim, sisällönanalyysi ja koodaamisen haasteet. Teoksessä Aaltonen, S., Högbacka, R., Kokkonen, L., Kokkonen, L., Pyykkönen, M. & Pyykkönen, M. (2015). *Umpikujasta oivallukseen: Refleksiivisyys empiirissä tutkimuksessa*. Tampere University Press.
- Schneier, B. (2015). *Secrets and lies: digital security in a networked world*. John Wiley & Sons.
- Schradie, J. (2018). The Digital Activism Gap: How Class and Costs Shape Online Collective Action. *Social Problems* (65:1), pp. 51–74. <https://doi.org/10.1093/socpro/spx042>
- Selander, L., & Järvenpää, S. L. (2016). Digital action repertoires and transforming a social movement organization. *MIS quarterly*, 40(2), 331-352. <https://www.jstor.org/stable/10.2307/26628909>
- Servaes, J., & Hoyng, R. (2017). The tools of social change: A critique of technocentric development and activism. *New Media & Society*, 19(2), 255–271. [https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1461444815604419?casa\\_token=BWV63L3jAW-kAAAAA:o5qzhN3yoS07Nnis9G1dhVTDW9I8Mhj8Ohm-GUEZixoY5WTc11aNQMII16weYD6nN-ljCSPfg94CG4g](https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1461444815604419?casa_token=BWV63L3jAW-kAAAAA:o5qzhN3yoS07Nnis9G1dhVTDW9I8Mhj8Ohm-GUEZixoY5WTc11aNQMII16weYD6nN-ljCSPfg94CG4g)
- Sironi, P. (2016). *FinTech innovation: from robo-advisors to goal based investing and gamification*. John Wiley & Sons.
- Shahin, S., & Ng, Y. M. M. (2021). Connective action or collective inertia? Emotion, cognition, and the limits of digitally networked resistance. *Social Movement Studies*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/14742837.2021.1928485>
- Shifman, L. (2014). *Memes in digital culture*. MIT Press.
- Sidorova, A., Evangelopoulos, N., Valacich, J. S., & Ramakrishnan, T. (2008). Uncovering the intellectual core of the information systems discipline. *MIS quarterly*, 467-482. [https://www.jstor.org/stable/pdf/25148852.pdf?casa\\_token=1omWRRv-LRjUAAAAA:rF1CRW7YJQwNMBFQI3yE4rXx7AuVdu\\_3cwiG-DtftpD2\\_BiKa2A19Ov8boHDMDfi3I0tCNVzZ-hclt2ygacMBK-ISFRbZXX0Tkt1JEMje4fXs050eWProc](https://www.jstor.org/stable/pdf/25148852.pdf?casa_token=1omWRRv-LRjUAAAAA:rF1CRW7YJQwNMBFQI3yE4rXx7AuVdu_3cwiG-DtftpD2_BiKa2A19Ov8boHDMDfi3I0tCNVzZ-hclt2ygacMBK-ISFRbZXX0Tkt1JEMje4fXs050eWProc)

- Sivitanides, M., & Shah, V. (2011). The era of digital activism. In *Conference for Information Systems Applied Research* (Vol. 4, No. 1842). <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.1073.6318&rep=rep1&type=pdf>
- Sklar, M. (2021). "YOLOing the Market": Market Manipulation? Implications for Markets and Financial Stability. <https://doi.org/10.21033/pdp-2021-01>
- Skog, D.A., Wimelius, H. & Sandberg, J. (2018). Digital Disruption. *Bus Inf Syst Eng* 60, 431–437 (2018). <https://doi.org/10.1007/s12599-018-0550-4>
- Smit, R., Heinrich, A., & Broersma, M. (2017). "Activating the Past in the Ferguson Protests: Memory Work, Digital Activism and the Politics of Platforms," *New Media & Society*. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1461444817741849>
- Snow, D. A., Soule, S. A., & Kriesi, H. (2004). Mapping the terrain. *The Blackwell companion to social movements*, 3-16.
- Sobré-Denton, M. (2016). Virtual intercultural bridgework: Social media, virtual cosmopolitanism, and activist community-building. *New media & society*, 18(8), 1715-1731. [https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1461444814567988?casa\\_token=YPzjIAgWIUAAAAAA:l\\_Y\\_hkGqUb2I8nX6rNZVmDJExJ575J6XB4DhdEwr310fHara-vjN\\_NZ9cFkweGgiWwo8P71PUjC72A](https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1461444814567988?casa_token=YPzjIAgWIUAAAAAA:l_Y_hkGqUb2I8nX6rNZVmDJExJ575J6XB4DhdEwr310fHara-vjN_NZ9cFkweGgiWwo8P71PUjC72A)
- Stewart, M., & Schultze, U. (2019). Producing solidarity in social media activism: The case of My Stealthy Freedom. *Information and organization*, 29(3), 100251. <https://doi.org/10.1016/j.infoandorg.2019.04.003>
- Sun, L., Najand, M., & Shen, J. (2016). Stock return predictability and investor sentiment: A high-frequency perspective. *Journal of Banking & Finance*, 73, 147-164. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2016.09.010>
- Suominen, J., Saarikoski, P. & Vaahensalo, E. (2019). Digitaalisia kohtaamisia: Verkkokeskustelut BBS-purkeista sosiaaliseen mediaan. *Gaudeamus*.
- Tan, G. K. S. (2021). Democratizing finance with Robinhood: Financial infrastructure, interface design and platform capitalism. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 53(8), 1862-1878. [https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0308518X211042378?casa\\_token=6V\\_iH3A633AAAAAA:HKyN5zlpUkZ9Datan6W8YpeBxoT-Wh7RHgDyR\\_bj3dEBJLqagRULan5VV27kXXNBysRcrsL26iphw](https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0308518X211042378?casa_token=6V_iH3A633AAAAAA:HKyN5zlpUkZ9Datan6W8YpeBxoT-Wh7RHgDyR_bj3dEBJLqagRULan5VV27kXXNBysRcrsL26iphw)
- Tandon, A., Dhir, A., Almugren, I., Al-Nemer, G. N., & Mäntymäki, M. (2021). Fear of missing out (FOMO) among social media users: a systematic literature review, synthesis and framework for future research. *Internet Research*. <https://uia.brage.unit.no/uia->

[xmlui/bitstream/handle/11250/2836106/tandon%20Fear%20of%20Missing%20Out.pdf?sequence=4](https://doi.org/10.1080/14742837.2013.830969)

- Tremayne, M. (2014). Anatomy of protest in the digital era: A network analysis of Twitter and Occupy Wall Street. *Social movement studies*, 13(1), 110-126. <https://doi.org/10.1080/14742837.2013.830969>
- Tufekci, Z. (2014). "The Medium and the Movement: Digital Tools, Social Movement Politics, and the End of the Free Rider Problem," *Policy & Internet* (6:2), pp. 202-208. <https://doi.org/10.1002/1944-2866.POI362>
- Tufekci, Z., & Wilson, C. (2012). Social media and the decision to participate in political protest: Observations from Tahrir Square. *Journal of communication*, 62(2), 363-379. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2012.01629.x>
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (Uudistettu laitos.). Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Umar, Z., Gubareva, M., Yousaf, I., & Ali, S. (2021). A tale of company fundamentals vs sentiment driven pricing: The case of GameStop. *Journal of Behavioral and Experimental Finance*, 30, 100501. <https://doi.org/10.1016/j.jbef.2021.100501>
- Vaast, E., Safadi, H., Lapointe, L., & Negoita, B. (2017). Social media affordances for connective action: An examination of microblogging use during the Gulf of Mexico oil spill. *MIS Quarterly*, 41(4), 1179-1206. <https://web.s.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=136c3cb4-17ba-4da1-81d8-c71b5674f806%40redis>
- Vainikka, E. (2016). Avaimia nettimeemien tulkintaan – Meemit transnationaalina mediailmiönä. *Lähikuva – audiovisuaalisen kulttuurin tieteellinen julkaisu*, 29(3). <https://doi.org/10.23994/lk.59500>
- Van Kerckhoven, S., & O'Dubhghaill, S. (2021). Gamestop: How online 'degenerates' took on hedge funds. *Exchanges: The Interdisciplinary Research Journal*, 8(3), 45-54. <https://doi.org/10.31273/eirj.v8i3.805>
- Vicario, M. D., Bessi, A., Zollo, F., Petroni, F., Scala, A., Caldarelli, G., Stanley E. ... & Quattrociocchi, W. (2016). The spreading of misinformation online. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 113(3), 554-559. <https://doi.org/10.1073/pnas.1517441113>
- Vitak, J., Zube, P., Smock, A., Carr, C.T., Ellison, N., and Lampe, C. (2011). It's Complicated: Facebook Users' Political Participation in the 2008 Election. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking* 14, 3 (2011), 107-114. <https://doi.org/10.1089/cyber.2009.0226>
- Vuori, J. (2022). Laadullinen sisällönanalyysi. Teoksessa Vuori, J. (toim.) (2022). *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/laadullinen-sisallönanalyysi/>

- Wang, C., & Luo, B. (2021). Predicting \$ GME Stock Price Movement Using Sentiment from Reddit r/wallstreetbets. In *Proceedings of the Third Workshop on Financial Technology and Natural Language Processing* (pp. 22–30). <https://aclanthology.org/2021.finnlp-1.4.pdf>
- Winkler, J., & Semenova, V. (2021). Reddit's self-organised bull runs: Social contagion and asset prices (No. 2021-04). Institute for New Economic Thinking at the Oxford Martin School, University of Oxford. <https://arxiv.org/pdf/2104.01847.pdf>
- Wigand, R. T. (1988). Communication network analysis: History and overview. In G. M. Goldhaber & G. A. Barnett (Eds.), *Handbook of organizational communication* (319–359). Norwood, NJ: Ablex Publishing Corporation.
- Wursthorn, M. and Choi, E. (2020). Does robinhood make it too easy to trade? from free stocks to confetti. *Wall Street Journal*. <https://www.wsj.com/articles/confetti-free-stocks-doesrobinhoods-design-make-trading-too-easy-11597915801>
- Young, A., Summers, J., & Coursaris, C. (2019). Introduction to the Minitrack on Social Movements, Collective Action and Social Technologies. *Proceedings of the 52nd Hawaii International Conference on System Sciences*. <https://scholarspace.manoa.hawaii.edu/bitstream/10125/60281/intro-57.pdf>
- Zhang, X. (2015). 'Voting with dollars': a cross-polity and multilevel analysis of political consumerism. *International Journal of Consumer Studies*, 39(5), 422–436. <https://doi.org/10.1111/ijcs.12181>
- Zwick, D., Denegri-Knott, J. & Schroeder, J.E. (2007). The Social Pedagogy of Wall Street: Stock Trading as Political Activism?. *Journal of Consumer Policy* 30, 177–199. <https://doi.org/10.1007/s10603-007-9037-2>